

Uvodnik

Sergij Pahor

Nepotrebna demagogija

Minilo je že nekaj tednov po slovesnostih, ki so spremljale razširitev Evrope in vstop desetih novih članic v Zvezo. Italijansko-slovenska meja je bila celo deležna posebne pozornosti, saj je na osrednjo slovesnost v Gorico-Novo Gorico prišel sam predsednik Evropske komisije. Na trgu pred svetogorsko postajo je padla celo železna zavesa, no ja, pravzaprav je to bila le ograja, ki je lahko še kar dobro ponazarjala mejo, nikakor pa ne železno zaveso. Ta naj bi v besedah številnih govornikov in komentatorjev ločila mesto na dva dela, toda nihče se ni hotel spomniti, da je meja res ločila teritorij, ki je bil več stoletij enoten in ljudi na njem, nikakor pa ne mesto po berlinskem zgledu. Na slovenski strani so ostali povečini le polje in vrtovi: tako je bila mirovna pogodba radodarna s Titovo Jugoslavijo (in so se zgrajali nad krivično mejo!). Dejstvo je, da je mesto z mejo izgubilo svoje zaledje in zaledje svoje mesto z vsemi usodnimi posledicami, ki so to zarezno spremljale. Čeprav je meja ločevala različna ekonomsko-politična sistema, sta jo Londonski in Videmski sporazum kmalu na široko odprla tako, da je kmalu postala - v brk različnosti sistemov, a v interesu obeh strani - najbolj odprta meja v Evropi. Slovenci so na eni strani gradili, bolj ali manj posrečeno, svojo Novo Gorico, Gorica pa je na stečaj odprla svoje tržno bogastvo obiskovalcem z druge strani meje. Ta odprtost traja že nekaj desetletij, kar potrjuje tudi potrjeno dejstvo, da je Nova Gorica postala kasneje hazardno pribežališče stotisočev Italijanov. Toda fraziranje z železno zaveso traja dalje z vsoto demagogijo, ki jo zmorejo tako duhoviti kot dolgočasni govorniki. Meja pa je odprta in na obeh straneh vsi čakajo, da bi to odprtost kdo izkoristil.

In nepotrebna demagogija najde navdušene privrženke še naprej, tudi pri dogodkih, ki so sicer politično nevtralni, a močno odmevajo v javnosti. Mislimo na šport in na športno navijanje, ki pozna svoje pretiravanje in tudi napetosti, a vendar, na splošno, ne zasluži tistih pretiranih obsodb, ki smo jih slišali tudi iz manjšinskih ust ob tržaški etapi "Gira". Nekaj podobnega se je zgodilo tudi ob lanskem prijateljskem nogometnem srečanju med izbranimi nogometaši Slovenije in Italije v Trstu. Navijači seveda niso bili nič "izbrani" (tako je vedno bilo) in vendar so se oglasili tudi nepoklicani, ki nikoli ne obiščejo nogometnih stadionov, da so sicer ne vzorno obnašanje nekaterih slovenskih navijačev grobo obsodili. Dosti huje je kdaj bilo, prej in kasneje, po drugih stadionih v Italiji, pa se ni nihče obregnil. Zadeva s tržaško tekmo (kraj je bil zgrešen, soglašamo, toda na to bi bili morali pomisliti prej) je spuhela v nekaj dneh vključno z nepotrebnim sodnim epilogom za mladega navijača iz Slovenije. Podobno bodo spuhtele tudi polemike, ki spremljajo tržaško etapo kolesarskega Gira. Proga je bila speljana tudi po tržaškem Krasu in slovenskih vaseh. Nič čudnega ni, če so mladi izkoristili tako priložnost, da so dali duška tudi svoji razposajenosti in z raznimi napisi po svoje "pozdravili" kolesarje in spremljevalce. "Trst je naš" in podobno danes izzvani bolj zafkrljivo kot pa revanšistično in tudi izzivalnost teh besed lahko spravi ob živce morda Menio, ne bi pa smela načeti uravnovešeni drugih, ki so se oglasili. Marsikdo je pri tem pozabil, kako se je še sam obnašal pred ne dolгим časom. Dramatizacija pa je bila povsem odveč, kakor je odveč opozarjanje, da se za zadevo zanima policija, ki sicer doslej ni znala izslediti mazačev slovenskih napisov širom po Krasu. To se dogaja že 50 let. Če bo tako učinkovita tudi zdaj, so slovenski mazači lahko mirni.

Slovenci, Italijani in Furlani na Sv. Gori

Foto DPD

"Sredstva množičnega obveščanja naj podpirajo družino, naj se zavzemajo za svobodo, resnico, pravičnost in naj gradijo mir v svetu!"
Papež Janez Pavel II.

Cerkev je, kot vsako leto, v nedeljo, 23. maja, praznovala Svetovni dan sredstev družbenega obveščanja. Tudi letos je sveti oče Janez Pavel II. nagovoril vernike in svet ter v svojem kratkem, a jedrnatem nagovoru opozoril na izjemno pomembnost sredstev družbenega obveščanja v današnjem svetu. "Zahvaljujoč se modernim tehnologijam, ima lahko veliko število današnjih družinskih jeder neposreden dostop do sredstev obveščanja in informacij; to možnost lahko izkoristi za vzgojo, osebno kulturno obogatitev in tudi za duhovno rast!" je dejal papež Janez Pavel II. minulo nedeljo, ko je nagovoril več sto zbranih vernikov na Trgu sv. Petra v Rimu, ki so ga prišli poslušat kljub močnemu dežju.

"Prav ta sredstva obveščanja pa lahko naredijo velikansko škodo družini, ko predstavljajo neprimerno ali celo zgrešeno podobo življenja, družine same, vere ali morale. Zato se je potrebno naučiti rabiti sredstva obveščanja z modrostjo in previdnostjo. To dolžnost imajo še posebej starši, ki so odgovorni za zdravo in uravnovešeno vzgojo otrok. Je pa to tudi dolžnost javnih institucij, ki so poklicane, da uvedejo in izvajajo take predpise, ki bodo zagotovili, da bodo sredstva družbenega obveščanja vedno spoštovala resnico in obče dobro!" je v svojem nagovoru dodal sveti oče, ki se na sredstva množičnega obveščanja še kako dobro spozna, saj je dejansko prvi Petrov naslednik na čelu Cerkve, ki se vsak dan ukvarja z njimi. Mimogrede povejmo še to, da je sveti oče že 24. januarja letos na god sv. Frančiška Saleškega, zavetnika časnikarjev in drugih operaterjev sredstev javnega obveščanja, izdal posebno poslanico, v kateri je opozoril na zlorabo sredstev obveščanja. Že takrat je jasno zapisal, da so v sredstvih množičnega obveščanja prisotne "izkrivljene in napačne podobe družine in družinskega življenja"; ostro je obsodil "nekritično" predstavljanje zakonske nezvestobe in izvenzakonske spolnosti v sredstvih družbenega obveščanja in pri tem še posebej ter izrecno omenil današnjo vseprisotno televizijo.

Papež je tudi opozoril na "odsotnost moralne in duhovne vizije zakonske zveze" v današnjih sredstvih obveščanja, kot je tudi izrecno dejal, da se preko medijev podpirajo "razporeke, kontracepcija, splav in homoseksualnost in se tako dejansko v družbi spodbujajo zakonski zvezi sovražna stanja, ki so škodljiva za dobrobit celotne družbe!"

Takrat je Janez Pavel II. prav posebej opozoril starše, naj otrok ne puščajo samih pred televizijo in naj skrbijo, kaj gledajo, saj so za njihovo vzgojo odgovorni prav oni.

Papež je poklical k večji odgovornosti tudi politike, od katerih je zahteval taka pravna določila in zakone, ki bodo omogočili "bolj pravično in pošteno porazdelitev sredstev obveščanja", kar je v preprostih besedah povedano, da se je tudi sveti oče zavzel proti prevelikemu koncentriranju sredstev obveščanja, po katerem sicer današnja Italija v razvitem zahodnem svetu prednjači, saj ima sedanjí predsednik vlade, ki je obenem tudi medijski mogotec, danes v Italiji v rokah skoraj celotno italijansko televizijsko ponudbo, kar pomeni, da lahko vlada celotnemu televizijskemu sistemu v državi. Seveda je to daleč od osnovnih namenov sredstev obveščanja, za kakršne si prizadeva sveti oče.

Prav tako je papež že večkrat poudaril, da bi morala imeti sredstva obveščanja v sebi svetlo poslanstvo zavzemanja za svobodo in pravico, ker bi le tako lahko mediji dali zares odločilen prispevek h graditvi miru v svetu.

Da, mir v svetu, mir na Zemlji, za katerega se sveti oče iz dneva v dan zavzema, ko nenehno ponavlja, da ima prav vsak človek svoje dostojanstvo in je vsakdo narejen po Božji podobi, Boga in človeka vreden. Zato je bil papež proti vojaškemu posegu v Iraku, zato je še danes proti vsakemu nasilnemu reševanju sporov med ljudmi, državami in narodi. Zato se zavzema za taka sredstva obveščanja, ki bodo gradila poštene in miroljubne ljudi, tako družbo, v kateri bo družina imela osrednjo vlogo.

Jurij Paljki

Odšel je g. Jože Kunčič

Pokojni duhovnik je bil 45 let župnik v Sv. Križu pri Trstu, star je bil 80 let

5

Predstavitve v Gorici

Dve izdaji Mohorjeve družbe Celje: primorski križev pot in argentinski čudež v glasbi

6

Valvasorjevo priznanje

Znanemu podjetniku in zbiratelju umetnin dr. Vanji Lokarju so podelili Častni znak

9

Po glasovanju v parlamentu

Italijanski vojaki ostanejo v Iraku

Kot napovedano, je premier Berlusconi po razgovoru z glavnim tajnikom OZN (Organizacije združenih narodov) Koffijem Annanom in ameriškim predsednikom Bushem pretekli teden v parlamentu objasniti stališče vlade do razmer v Iraku in poudariti potrebo, da tudi italijanski vojaki nadaljujejo tam svoje mirovno poslanstvo. V zvezi s tem je dejal, da bo varnostni svet OZN do 20. junija sprejel resolucijo o novi vlogi te mednarodne organizacije pri reševanju iraškega vojnega zapleta. Nova resolucija naj bi dala mednarodno legitimnost začasni iraški vladi, ki naj bi začela delovati 1. junija, obenem pa razglasila konec tuje okupacije in tako dala novo pravno podlago za prisotnost tujih vojaških enot

v Iraku. Do konca januarja 2005 naj bi Iranci izvolili nov parlament in nato vlado. Načrt predvideva, da bi se tujim četam pridružili tudi oddelki modrih čelad in nekaterih islamskih držav. To naj bi bil po Berlusconijevih besedah tisti "zasuk", ki so ga zahtevale levosredinske sile; zato je premier povabil parlament, naj ga potrdi. Potrdili so ga seve-

da poslanci in senatorji Doma svoboščin, medtem ko so ga zavrnili predstavniki opozicije, češ da v bistvu ničesar ne spreminja in ohranja vodilno politično in vojaško vlogo ZDA. Resničen zasuk bi moral temeljiti na tem, da bi Združeni narodi prevzeli politično vodenje tranzicije in bi se-

danje zasebne sile nadomestile z novimi silami pod mednarodnim vodstvom.

Te misli so v razpravi o vladnem stališču poudarjali predstavniki vseh opozicijskih strank, ki so enotno predlagale odpoklic italijanskih vojakov iz Iraka. Besedilo zadavne resolucije je bilo podano v zelo strnjeni obliki, ki je dobila podporo vseh levosredinskih strank (razen skupine Udeur) in Bertinottijevih komunistov. Glasi se pa takole: "Na osnovi ocene političnega, socialnega in vojaškega položaja v Iraku, zavezuje vlado, da dredi vrnitev italijanskega vojaškega

kontingenta". Glasovanje je dalo naslednje izide. Za stališče vlade, kakor ga je predstavil njen predsednik Berlusconi, je glasovalo 285 poslancev in 255 poslancev proti, 149 senatorjev za in 97 senatorjev proti. Zahtevo leve sredine in Komunistične prenovne je podprlo 219 poslancev in 97 senatorjev, zavrnilo pa jo je 282 poslancev in 149 senatorjev.

Razprava o Iraku v parlamentu je pokazala, do so vladne stranke strnjeno podprle nadaljevanje prisotnosti italijanskih vojakov in obrazložitev premiera Berlusconija o načrtu za razplet iraškega voza. Opozicije pa niso zadovoljila nedorečena Berlusconijeva zagotovila, da bo v Iraku prišlo do stvarnega zasuka z delno vpletenostjo Združenih narodov. Uspelo pa ji je z nemajhnimi naporii strniti svoje vrste glede zahteve po umaknitvi italijanskih vojakov iz Iraka, dokler ne pride do resničnega zasuka v strani ZDA, ki jih sedaj močno obremenjuje še razkritje številnih primerov mučenja iraških ujetnikov.

Ob koncu naj povzamemo še stališče starega državnika in sedaj dosmrtnega senatorja Giulia Andreottija, ki se je oglašil v razpravi in med drugim dejal: "Dejstvo, da so nas ZDA osvobodile izpod nacističnega jarma, ni zadostno opravičilo za vojno v Iraku". Tudi po njegovem mnenju bi morali normalizacijo v Iraku neposredno voditi Združeni narodi.

Alojz Tul

Bližnji vzhod Pokol v Rafi

Rušenje palestinskih domov rodilo tragedijo

Tragedija prebivalcev Gaze, ki so v minulih dneh in tednih morali nemočno prisostvovati sistematičnemu rušenju lastnih hiš, se je zaključila s pokolom v Rafi. Kljub resoluciji, ki jo je v sredo, 19. maja, sprejel Varnostni svet in v kateri Organizacija združenih narodov poziva Izrael, naj preneha uničevati palestinske domove, je izraelska vojska nadaljevala t.i. operacijo "Mavrica". Od leta 2001 je bila to prva resolucija, ki je Združene države Amerike niso blokirale z vetom. To priča o določenem nelagodju, s katerim Bushova administracija spremlja poteze svojega zaveznika, ki nevarno stopnjuje krizo in z njo tudi protiameriško vzdušje na Bližnjem vzhodu, namesto da bi jo skušal pomiriti, če že ne rešiti. Sharon (na sliki) pa se za vse to očitno ne zmeni.

Sredi tedna je v Rafi vdrla 40 tankov, ki jih je pričakala razjarjena in obupana množica Palestincev. Vojska je brez pomislekov streljala nanjo in se kasneje izgovarjala, češ da so bili v množici skriti tudi oboženi uporniki. Ne glede na to, ali je bil ta podatek resničen, je na tleh od začetka tedna obležalo več kot 40 civilistov,

med katerimi tudi ženske in otroci. Namen tankov je bil uničiti domnevne podzemne rove, ki Gazo povezujejo z Egiptom, od koder palestinski uporniki prejemajo orožje. Ta cilj bi vojska lahko dosegla brez preliivanja krvi.

Vojaki so v resnici našli le dva taka prehoda. To sicer pomeni, da cilj vojaške operacije ni bil izmišljen, ne opravičuje pa uporabe take sile nad civilisti. Nekateri komentatorji ugotavljajo, da s temi nezaslišanimi akcijami Sharon v resnici zasleduje drug cilj: Palestince želi terorizirati in jih prepričati, da se jim upor ne izplača. Z rušenjem hiš jih hoče ponižati v narod brezdomcev, ki ne smejo pogrniti korenin v lastni zemlji. Zato je Sharon tudi sprejmenil svoj načrt umika iz Gaze. Medtem ko je prvotno predvidel, da bodo po umiku izraelski naseljenci svoje hiše pustili palestinskim beguncem, sedanji načrt predvideva rušenje hiš izraelskih kolonov, tako da ne pustijo za sabo nič, kar bi lahko koristilo Palestincem.

Ali bo Sharonu uspelo na tak način ukrotiti Palestince in zadušiti njihov upor? Iz podatka, da ravno iz Gaze prihaja največje število samomorilskih napadalcev, se da sklepati, da ne. Ta namreč samo dokazuje, da večkrat izpričano dejstvo, da revščina, ponižanje in nasilje rojevajo le upor in drugo nasilje, saj so obupanci prepričani, da nimajo česa izgubiti.

Breda Susić

Razsodba

Deželno upravno sodišče je obravnavalo pritožbo Slovenske gospodarske prosvetne skupnosti v zvezi z dodeljevanjem letošnjih prispevkov za manjšinske kulturne in športne ustanove. Boris Gombač se je pritožil v imenu svoje organizacije, češ da je bil krivično izključen iz seznama primarnih organizacij, ki imajo pravico do avtomatičnega finansiranja. Deželno upravno sodišče je upoštevalo pojasnila deželnih odvetnikov ter predstavnikov krovnih organizacij in je pritožbo zavrnilo.

Tako je zadeva našla - vsaj za zdaj, ker je Boris Gombač napovedal pritožbo na Državni svet - svoj epilog, ki ni mogel biti drugačen. Organizacija, ki nima za sabo ljudi in včlanjenih društev in je svojo prisotnost v javnem življenju dokazala in podprla predvsem s plakati in plačanimi oglasi v dnevnem tisku, ne zasluži neposrednega finansiranja. Pač pa lahko dobi sredstva kot katekoliki društvo, ki mora dejavnost najprej dokazati in šele nato dobi prispevek. Primarne

organizacije, ki imajo povečini poklicno osebje, pa imajo po zakonu pravico do predurja, ki znaša 90 odstotkov celotnega prispevka. Zdi se povsem naravno, da je SGPS bila izključena iz seznama. Vprašanje je, kako je bila njej vključena. To se je zgodilo v času prejšnje vlade, ki je slonela na drugačni koaliciji in je seveda imela poseben ključ za podpiranje svojih prijateljev. Normalno izkoriščanje političnih zaveznikov, bi kdo rekel, res, toda istočasno tudi tveganje, da te zaveznik, ko pogori, potegne za sabo. Pretirana navezanost na stranke in politizacija civilne družbe se torej ne splačata. Najprej je treba dokazati moč organizacije z delom in zavzetostjo, s članstvom in pobudami, šele nato lahko dobiš podporo institucij. Res pa je, da je čutiti pomanjkanje nekega pravilnika, ki bi enkrat za vselej uredil zadevo v finansiranju manjšinske kulture in športa. Norme so potrebne, potrebni so kriteriji in potreben je forum, ki bo te zadeve urejal ob soglasju celotne manjšine.

V razmislek in napotek

Občinske volitve v Zgoniku

Sredi junija bodo skupno z evropskimi tudi volitve za obnovo občinskega sveta v Zgoniku. Tekmovale bodo tri skupine, in sicer: Lista Skupaj, Pol svoboščin in Slovenska skupnost. Lista Skupaj združuje v glavnem levo usmerjene skupine in del Marjetice ter se predstavlja z dosedanjim županom Sardočem, ki obljublja kontinuiteto; o Polu svoboščin ne bi govorili; Slovenska skupnost se predstavlja s svojim tradicionalnim znakom lipove vejice in novim kandidatom za župansko mesto Dimitrijem Žbogarjem. To novo ime na politično-upravnem področju pripada mlademu podjetniku, ki uspešno upravlja, skupno s sestro, agriturizem v Samatorci. Dimitrij Žbogar, knjigovodja po izobrazbi, je nasledil pokojnega očeta, ki se je z dušo in telesom posvečal kmečkemu turizmu s posebnim poudarkom na kozjereji in posledično izdelavi odličnega sira. Poleg tega je županski kandidat tudi predsednik pokrajinske Zveze neposrednih obdelovalcev za Tržaško, kar kaže na čut delovanja za splošne koristi. Zanimivost teh volitev je, da sporazum Prodijeve Oljke za upravne volitve na Tržaškem, ki velja za Dolino in Repentabor, ne velja za Zgonik. Slovenska skupnost nastopa samostojno tudi, da se prepriči, da bi nam nenaklonjene sile dobile nesorazmerno visoko predstavništvo v občinskem svetu. Nov volilni zakon predvideva, da gre zmagoviti koaliciji sedem mest, medtem ko ostali si porazdelijo ostalih pet. Na ta način si dve domači grupaciji zagotovita levji delež mest v občinskem svetu, kjer, tako želi SSK, bo dana možnost za večje medsebojno sporazumevanje in morebitno sodelovanje.

Na predstavitvi liste, v kateri je ena tretjina žensk in jo se-

stavlja lepo število kmečko turističnih delavcev, ene redkih samostojnih poklicev, ki stvarno ohranjajo naš Kras in tradicionalne dejavnosti, je Žbogar izpostavil tiste točke programa, ki naj bi bile nekaj novega: davek ICI naj bo enak tistemu v bližnjih občinah; občinske investicije naj gredo v produktivne dejavnosti in ne v zelo drage zgradbe, ki ne upoštevajo kraške tipologije. Občina naj skuša pridobiti opuščena

vojaška skladišča, ki naj služijo produktivnim potrebam kmetijstva, in naj se zavzema za zgradnjo kmečkega vodovoda ter za ohranitev avtonomije Kraškega vodovoda, ki bi si ga ACEGAS najraje prisvojil. Poleg že tradicionalnega sožitja, ki je v občini zgledno, mora nova uprava skrbeti, da se v mejah možnosti ohrani tista podoba Krasa, ki sebe in nas karakterizira.

NK

Povejmo na glas

Vse predaleč od resničnih vrednot

Dejstvo je, da bistvene vrednote nikakor niso materialne. To resnico sodobni človek - seveda v največji meri v razvitem svetu - vse bolj občuti. Ob zavirljivi ravni materialnih vrednot, ki jih nenehno povečuje in želi povečati, notranje razpoloženje ni ugodno. Sodobni človek razvitega sveta je v stiski, hiti od zadoščenja do zadoščenja, predvsem pa vse težje ustvarja pristrčne in odkrite odnose z drugimi. Ukvarja se pač zgolj s sabo, skrbi le zase in za svoje najbližje, vsi ostali in vse ostalo mu je neskončno daleč. Na obzorju ne vidi nobene boljše možnosti od te, ki obstaja. Ustvaril je demokracijo kot doslej najpopolnejši sistem prepričan, da je demokracija v vseh smislih zveličavna in že skoraj svetinja. Zato je neprijetno začuden, da ta ista demokracija s tolikšno silo z vojno posega na Bližnji vzhod, demokracija, ki naj bi bila vendar znanilka in pojem miru in samo miru. Toda odločujoči del te demokracije je napadel osumljeno državo z izmišljenimi prevezami, s "preventivno vojno" obšel Organizacijo združenih narodov - zaradi boja proti terorizmu - se razgalil s krutostjo in mučenji, pri tem pa v besedah ves čas poudarja skrb za mir, zaradi česar nikakor ne misli oditi iz Iraka, saj naj bi ga varoval pred državljansko vojno.

Človek razvitega sveta je ob vsem tem zbežan ali pa noče razmišljati, saj se nemara zaveda, kako je ravno hotel postaviti svoje oboževanje materialnega kraljestva pod vprašaj, ko so ga zunanji dogodki prehiteli, njegovi odločujoči voditelji so se nam-

reč odločili za vojno, ki jo očitno želijo nadaljevati in celo stopnjevati. Človek razvitega sveta je ravno prišel do točke, ko bi pričel prelomno razmišljati, oziroma bi se živo spomnil tistega enkratno dobronamernega božjega nasveta, da ni mogoče živeti le od kruha, v tem primeru od materialnih dobrin, ker obstajajo še dosti bolj bistvene vrednote, ki so absolutno nepogrešljive. Človek razvitega sveta bi se ravno oklenil te svoje ravnokar navedene rešitve, pa so zunanji dogodki, verjetno ne slučajno, ubrali povsem drugo pot - ko določenemu obdobju zmanjkuje resničnih vrednot, lahko namreč prične uporabljati silo.

Seveda pa bistvene vrednote slej ko prej vedno zmagajo, čeprav jih je mogoče začasno zaustaviti. Bistvene vrednote, ki so: v prvi vrsti iskrena, toda zares iskrena misel na sočloveka, misel na drugega torej, solidarnost z njim, pristrčnost odnosov, pristrčnost odnosov z bližnjimi, pa ne samo bližnjimi, tudi z najbolj oddaljenimi, s tistimi v revščini in bedi na drugem koncu sveta. Na drugem koncu sveta, kjer divjajo vojne in bodo divjale, dokler bistvene vrednote ne bodo prodrle in spremenile toka dogodkov. In šele tedaj, ko bodo bistvene vrednote zmagale, šele tedaj se bo človek razvitega sveta oddahnil, šele tedaj se bo razbremenil sedanje težje in pričel okrog sebe ter vsepovsod ustvarjati tisto smiselno življenje na zemlji, za katerega je bil poklican in rojen.

Janez Povše

NOVI
GLAS

Glavni urednik Andrej Bratuž - Odgovorni urednik Jurij Poljak
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst,
tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

Tisk Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l.,
Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD,
tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

Letna naročnina: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 65 evrov, prioriteta pošta 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

Cena oglasov po dogovoru

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI
in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakona št. 675/96 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

To številko smo poslali v tisk v torek, 25. maja, ob 14. uri.

Pogledi in mnenja naših bralcev in naročnikov

Slovenija v Evropi

Ivan Florjanc, Ljubljana:

Kot nekaj samoumevnega sem doživel prvo-majsko priključitev Slovenije k Evropski uniji. Da sem polnokrvni Evropejec, nisem kot Slovenec tudi v preteklosti nikoli in niti za trenutek podvomil. Kar je dobrega v kulturi in civilizaciji evropskega zahoda, me je navdajalo s ponosom in srečo, da jima pripadam. Kar je bilo ali je slabega ter bolj zatonu kot zahodu podobnega, pa me še sedaj navdaja z občutki sramu in odgovornosti. Občutki ponosa, sreče in srama so pač najgloblji pokazatelji resnične pripadnosti nečemu, tudi Evropi. V dobrem in slabem sem tudi kot Slovenec sin grškega nihilizma, ki je paradoksalno omogočil silen znanstveno-tehničen napredek na enak način, kakor sem istočasno sin krščanske vizije človeka kot bitja s smislom in zgodovino. Oboje se pretaka v mojih žilah. Sem pa sin tudi starodavnih vrednot Slovenije, ki so mi jih doslej načrtno prikrivali.

V vesti sem se zato vedno počutil zavezanega, da tudi sam doprinesem svoj del k poravnavi škode, ki so jo povzročili tuji in domači "krojači usod". Kot Slovenec se čutim poklicanega, da s svojim deležem sodelujem pri globljem umevanju in morebitnih rešitvah problemov, ki pestijo prebivalce dežele sončnega Zatonja. In vse to kot Slovenec, povsod in kjer koli.

Mejo, zlasti z Italijo, sem vedno občutil kot grobo zarezo v prostor in srca ljudi, ki v njem prebivajo. Grobo zarezo in pohabo Slovenije kot križišča evropskih narodov so stili točno določeni ljudje s točno določeno odgovornostjo in s točno določenimi posledicami. Vse te ljudi in njih dejanja je dobro klicati z lastnim imenom in pogumno utemeljeno sodbo. Rad sem zato vedno sledil osebnim pričevanjem in izsledkom skrbnih študij. Za Titove poboje nisem potreboval Kocbek-Pahorjevega pričevanja v sedemdesetih letih. Toda nju-

no pričevanje je bilo močan znak, da je slovensko zamejstvo lahko osvežujoč maestral zahodnoevropske svobodne demokracije za matično Slovenijo. Italijansko sprevedanje o odgovornostih od leta 1915 dalje pa sem vedno čutil kot sumljiv znak resnične svobode Italijanov. Enoten slovenski kulturni prostor - ne glede na meje - sem zato vedno čutil kot osebno in narodno svetovljansko vpetost v Evropo. Ideološko zlepljeno jugoslovansko družbo narodov pa sem ves čas čutil kot idealen most brez meja na jugovzhodu: do Grčije - te starodavne zibelke zahodne civilizacije, zaradi katere celo krščanski Zahod veruje (po Platonovo) v vstajenje duše in ne več v vstajenje mesa.

Številne čestitke in vprašanja zlasti italijanskih prijateljev so v teh dneh pogosto izzivali odgovor na vprašanje: kako se počutim kot član majhnega naroda sredi številčno daleč močnejših. "Me je tega strah?" so hoteli vedeti. Odgovor je bil kratek. Če je Evropa zveza narodov, kjer je temeljna vrednota moč razlogov in moč jasnih idej, ima vsak Slovenec čisto enake možnosti kot vsi ostali. Genialnost in izvrsnost idej se pač ne meri po številu prebivalcev. Če pa bodo v Evropi prevladali razlogi moči, potem je prav, da takšna zveza razpade v najkrajšem času.

Kot Slovenec imam zato v prvi vrsti odgovornost in nalogo, da moja identiteta ni nevrotična projekcija lastnih strahov na velika platna narodov, ampak da sem si sam na jasnem, kdo in kaj sem. Rožljanje italijanskih alpincev prav te dni po Trstu s kilometri zeleno-belordečih zastav zaudarja po očitem nacionalizmu, ki žal ne pozna zdravega razlikovanja med pripadnostjo državi in narodu. Vendar tako rožljanje ne bo zganilo občutkov preteklih strahov v majhnem narodu Slovencev, ki se živo zaveda starodavnih vrednot Karantanije in Gosposvetskega polja. Edino, česar me je kot Slovenca lahko strah, je lastna nevedno-

st o vrednotah in vztrajanje v njej.

Samozavest brez učenja je nevaren smodnik in lahko vnetljiv plin tako za Slovence kot za Evropejce. Izbira in odgovornost je pa od vsakega posameznika osebno in tistih, ki jih kot predstavnike volimo. Kriterij pripadnosti obojemu pa ostane, kot je bilo doslej: občutek ponosa in sramu kot Slovenec in kot Evropejec.

Marko Tavčar, Devin:

Konec aprila sem se znašel v manjši družbi višješolcev z obeh strani meje. Pogovor je nanesel na vstopanje Slovenije v Evropsko zvezo in po uvodnih pozitivnih in sintetičnih, kar časopisno naslovno kratkih izjavah o zgodovinskosti dogodka, je neko dekle iz Šempetra reklo, da se ji vse skupaj zdi velika propaganda in da se v bistvu ne bo nič spremenilo. Mladih, je rekla, te politične zadeve ne zanimajo, že danes pa je meja dovolj ustvarja tudi veliko demagogije.

Ko sem se peljal domov, so se mi misli vračale na to mladostniško pragmatičnost. Spraševal sem se, ali nimajo ti mladi prav. Kaj bo menjalo? Za nas je bil slovenski prostor vedno evropski, čeprav smo z mejo imeli do konca osemdesetih let tudi težave. Kako naj pozabimo, da smo zaman hodili v Ljubljano do tedanjega ministra Kmecla prosit, da bi oblasti dovolile vsaj uvoz Primorskega slovenskega biografskega leksikona, ki je izhajal pri Goriški Mohorjevi družbi in pri katerem so sodelovali tudi strokovnjaki iz Ljubljane in drugih krajev Slovenije oz. Jugoslavije? A istočasno ne moremo trdit, da bi nam take prepovedi pomenile oviro. Organizacije in društva, pri kate-

Foto DPD

rih sem sodeloval, so redno in dosledno skrbele za to, da bi čim bolj spoznavali svojo domovino in jo doživljali za tako. Prva med vsemi šola in to na vseh ravneh. Slovenska zamejska skavtska organizacija je za svoje poletne tabore rada izbirala in še izbira različne kraje v matici. Nepozabna so doživljaja v slovenskih gorah. Zveza cerkvenih pevskih zborov že 30 in več let vsako poletje vabi na enotedenski seminar v kako zdravilišče ali center v Sloveniji, da udeleženci ob pevskih vajah in pevski tehniki odkrivajo tudi naravne in kulturne zanimivosti Dolenjske, Štajerske, Gorenjske, Koroške in Prekmurja. Z zborom Fantov izpod Grmade smo verjetno peli na skoraj vseh odrih od Kopra do Loga pod Mangartom, v Ljubljani in okoliških krajih in smo lahko doživljali tople sprejeme in razumevanje za naš položaj in okoliščine, v katerih delujemo. Presegali smo to mejo in izpričevali slovenstvo in narodno pripadnost ter zvestobo tudi svojim krajem na obali Jadrana. Kajti tudi ti kraji so z mejo ali brez nje slovenski, dokler bomo v teh krajih govorili in peli slovensko, ustvarjali kulturo in gospodarske posledice obdelovali zemljo svojih dedov.

Mogoče imajo mladi prav. Preveč je demagogije.

Ezio Martin, Pinerolo:

Ovacije, ki so na trgu pred svetogorsko železniško postajo opolnoči 30. aprila pozdravile prvi maj, so bile kot osvobajajoč krič, izraz koprnjenja, ki se je pol stoletja nabiralo zlasti v nas, starih idealistih. O tem spontanem izbruhu bi bilo omejevalno reči, da je bil "skoraj otročji", saj je prekipeval od kolektivne zavesti, da doživljamo veličasten zgodovinski dogodek.

S svojim vstopom v Evropsko unijo se je Slovenija uvrstila med protagoniste zgodovine naše celine. Ne gre namreč za vstop v obljubljeni deželni, temveč za pridobitev drugih pravic in dolžnosti, ki imajo večji obseg in se odpirajo novim obzorjem. Ponosu, da si Slovenec, se pridružuje ponos, da si Evropejec. Prav gotovo se bo treba spoprijeti s težavami, ki niso nepremagljive, v zavesti, da delamo tudi za nas same, kar bomo delali za Evropo. In Evropa nam bo v zameno dala trdna družbena in politična jamstva: zunanjo mejo, ki bo tudi evropska meja; naša varnost bo tudi evropska varnost; prostaški in nekulturni nacionalizmi bodo z novimi generacijami umrli naravne smrti. Vstop v evropski dom (Heimat) bo okrepil varstvo identitete slovenske domovine (Vaterland). Toda zapomnimo

si, da bo odslej to varstvo odvisno v glavnem od Slovencev samih.

Štefan Mauri, Avče nad Kanalom:

Pridružitve Slovenije k družbi evropskih narodov je zgodovinski dogodek, ki bo v mnogih pogledih spreminjal naša dosedanja razmišljanja na vseh področjih bivanjskega delovanja v našem življenju. V mislih imam udeležanje kreposti: pravičnost, zdravo presojo, pogum in modrost. Pravičnost je prva najpomembnejša krepost, ki omogoča udeležanje ostalih treh, zato pričakujem udeležanje resnične demokracije kot odraza pravnih in moralnih norm ter spoštovanje civilizacijskih in kulturnih vrednot, ki so se stoletja uveljavljala v Evropi. Dalje pričakujem vplivanje na negovanje socialnih in krščanskih vrednot, ki so korenine tisočletnemu duhovnemu in materialnemu razvoju Evrope. Pričakujem spoštovanje narodove identitete, da bi bilo slovenstvo še trdnije in da bi s svojo bogato izpričano ustvarjalnostjo prispevalo v dobrobit evropski družbi narodov.

Zaključujem z željo, da bi deset božjih zapovedi postale evropska ustava in ji dodal še enajsto zapoved: spoštuj vseh deset, da ti bo dobro, Evropa.

Sindikata slovenske šole ostro protestira zaradi neizvajanja zakonov

Za uradno priznanje sindikata in ločen seznam osebja slovenskih šol

Prejšnji četrtek, 20. maja, je Sindikat slovenske šole na tiskovni konferenci na sedežu v Gorici ostro protestiral proti neizvajanju veljavnih državnih zakonov, zaradi česar je slovenska šola v Italiji oškodovana. "Ne manjkajo zakoni, ampak politična volja, da bi se uresničevali," je pribila deželna tajnica Sonja Klanjšček. Zaščitni zakon št. 38 je sicer privedel do podpravljanja dvojezičnega šolskega centra v Špetru, odprta ostajajo pa še druga pomembna vprašanja.

Sindikata slovenske šole predstavlja večino šolskega osebja, ki dela na šolah s slovenskim učnim jezikom; na volitvah za obnovo Enotnih sindikalnih predstavništva na Goriškem in Tržaškem je dosegel absolutno večino, uveljavil se je tudi v Špetru. In vendar mu še ni bila priznana reprezentativnost, ki je neobhodno potreben pogoj za uživanje po zakonu določenih sindikalnih pravic. Naši šolniki so

Sonja Klanjšček

vseeno - s prostovoljnim delom in neformalno - prisotni pri pogajanjih na deželni ravni, saj so ta ključnega pomena npr. pri določanju seznama osebja. Neformalno in amatersko delovanje v prid naše šole pa je nezadostno. "Če naš sindikat ne bo v kratkem dosegel uradnega priznanja (in s tem pravice do navzočnosti pri pogajalskih omizjih in podpisovanju sindikalnih pogodb) in če

Vesna Danieli

nam ne bodo dodeljeni - tako kot vsedržavnim sindikalnim organizacijam - sindikalni dopusti (kot smo jih v preteklosti že uživali), potem tvegamo, da čedalje zahtevnejšim izzivom v bodoče ne bomo kos." Vesna Danieli iz Trsta je spregovorila o problemu seznama osebja slovenskih šol. Ministrstvo za šolstvo Republike Italije vsako leto določa seznam o-

sebnih šol vseh vrst in stopenj na podlagi finančnega zakona, odlokov o sestavi razredov in številu predpisov na posamezne zavode. SSS je že pred leti zahteval, da bi bila seznama osebja slovenskih šol v goriški in tržaški pokrajini ločena od seznamov italijanskih šol, saj so slovenske šole avtonomne enote, ki pa so oškodovane, ko prihaja do porazdelitve mest na krajevni ravni. Leta 1998 je vlada upoštevala omenjene zahteve, toda ministrstvo ne upošteva odloka ter za našo deželo dodeljuje le skupno število mest, ki ga deželni šolski ravnatelj nadalje deli med štiri pokrajine; žal prevladujejo interesi večinskih šol, boj za vsako mesto na naših šolah pa je vnaprej obsojen na neuspeh. SSS meni, da je bila tudi letos slovenska šola oškodovana, saj je seznam osebja slovenskih šol v letu 2004-2005 prikrajšan za sedem mest. Za rešitev problema ločenih seznamov sta se že zavzeli krovni organizaciji. Naši sindikalni delavci pa pozivajo vse pristojne dejavnike, naj naredijo, kar je v njihovi moči, da bi le prišlo do primerne rešitve za dobro vse naše skupnosti.

DD

KROŽEK ANTON GREGORČIČ

SLOVENSKA SKUPNOST

vabita
na okroglo mizo

NARODNE MANJŠINE V NOVI EVROPI

V OČEH SLOVENSkih KANDIDATOV
ZA EVROPSKE VOLITVE

Petek, 28. maja, 2004 ob 18. uri

Dvorana goriškega pokrajinskega sveta
Pokrajinska palača - Korzo Verdi št. 55, Gorica - Italija

SODELUJEJO:

- ♦ nosilci kandidatnih list za evropske volitve Republike Slovenije
- ♦ slovenski kandidati v Furlaniji-Juljski krajini na vsedržavnih listah
- ♦ Drago Štoka, kandidat SSK na listi SVP

Povezuje: **Bojan Brezigar**

TVOJA ŽELJA
POMAGATI DRUGIM NE BO
NIKDAR ŠLA V POKOJ.

PODPIŠI OBRAZEC CUD IN NAMENI
OSEM OD TISOČ KATOLIŠKI CERKVI.

Cei Conferenza Episcopale Italiana

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Davkoplačevalci, ki niso dolžni predstaviti davčne prijave, lahko vseeno sodelujejo pri izbiri Osem od tisoč z obrazcem CUD. Dovolj je, da podpišejo v okencu Chiesa Cattolica in nato na dnu obrazca; potem naj dajo obrazec CUD v belo ovojnico, nanjo naj zapišejo svoj priimek in ime ter davčno številko z napisom "Scelta per la destinazione dell'Otto per mille dell'Irpef - Anno 2004". Pismo naj oddajo na pošti ali v banki do 31. julija. Vse potrebne informacije za podpis na obrazcu CUD lahko dobite na zeleni telefonski številki (Numero verde) 800 348 348.

Kakšen je Kristusov človek?

Popolna je duša, katere strastna moč je usmerjena v celoti k Bogu. Tako piše Maksim Spoznavalec. Ni dolgo tega, ko sem spet poslušal nekoga, ki je trdil: "Jaz sem iz krščansko-konservativne družine," - "Jaz pa iz krščansko-liberalne..." Kaj to pomeni? Pravzaprav nič, res ne pomeni nič... "Veste, p. Mirko, na življenje gledam malo bolj odprto; mi-slim, da Cerkev pretirava v tem in onem (glede morale spolnosti, kontracepcije, zakramentalne prak-se...)" - "Priatelj moj," sem mu rekel, "ti je Kristus pri srcu? Ti kaj pomeni?" - "Glejte, p. Mirko, jaz sem hodil k verouku; vem vse!" - "Ali tudi čutiš vse, kar veš?" Odgovor je bil jaseen: "Ne!"

Moderno je reči: jaz sem krščansko-liberalen, oni so konservativci. Nikoli se pa ne sliši: "Jaz sem Kristu-sov, ker mu sledim". Kaj pomeni slediti Kristusu v okvirih specifične kulture, je veliko vprašanje. To je vprašanje inkulturacije vere, ki ne more mimo tega, da bi se vrasla v kulturni prostor. A za takšno krščansko kulturo je pomembno, da so ti Kristus, njegove besede in evangeliji pri srcu. Neki duhovnik mi je rekel: "Pustimo Kristusa pri miru! Vlačimo ga v vse mogoče situacije našega življenja; preveč ga je, saj se bo ljudem uprlo..." - "Gospod," sem odvrnil,

"samo hudič se boji spreobrnjenja ljudi, ker iz zavisti ne prenese, da bi se človek odprl ljubezni Boga, ki jo je v Kristusu razodel do vsakega izmed nas." Razlikovanje duhov nam zagotavlja, da tam, kjer je upor do tega, kar je Kristusovo, se zlo pritiho-tapi in zganja svoje, samo da človek ne bi raste! zakoreninjen v Bogu! Sicer so prav takšni upori dokaz, da je prehojena pot s Kristusom pravilna. Kristusov človek ni ne liberalen ne konservativec, ni levi ali desni, ne ute-

meljuje svojih vrednot na nobenem antifaziizmu ali antikomunizmu... Kristusov človek je evangelijski in osrčje evangelija je ljubezen Boga do človeka. To pomeni, da vsakdo, ki sledi Kristusu, postane v Njem ljubitelj človeka, ne pa njegovega greha!" Tega ne prenese diabolus-delivec. On deli ene proti drugim, samo da ne bi bili eno. Kajti v enosti je izražena ljubezen in tam prebiva Bog! Postavlja se vprašanje, kaj pomeni biti eno...

V našem kulturnem prostoru se prepletajo krščanske korenine in mozaik kulturnega razvoja evropskega prostora. Skušnjava je uniformiranost, torej ne enost, ampak razumeti enost kot enakost. Zato Maksim Spoznavalec ima prav, ko piše, da je duša popolna, ko je strastno uprta v Boga, ker samo v njegovi luči je mogoče gledati na svet v vseh njegovih barvah, ki se dopolnjujejo in ustvarjajo sijajno igro luči. Samo tisti, ki je sebe globoko sprejel v ljubezni Boga, je sposoben sprejemati druge v njihovi različnosti. Duša, ki pa je strastno uprta v Boga, čuti globoko nagnjenost, da bi zanj kaj storila. Najprej pa v sebi čuti, kako se neke sile upirajo Kristusu. Največji strah pri ljudeh, ko gre za odločitev za Boga, je strah pred izgubo lastne svobode. "Bog mi jo bo vzel..." Skušnjavec je prefinjen, saj ve, da Bog prvi spoštuje tvojjo različnost. Zakaj pa ne bi ti v svojem življenju sprejel Njega, če je Ljubezen? Vse, kar je od Boga, bo mlademu ali starejšemu "smrdelo", če nasedata skušnjavčevim nasladam. Posledica tega je, da ne ljubim ne sebe ne drugih, ni mogoče najti skupnega jezika, ker ne obvelja ne moje stališče ne tvoje in niti tisto, za katerim se skriva Božji navdih. Vse to lahko spoznamo, če smo duhovni, ... strastno uprti v Boga.

In memoriam Kriški župnik

Umrl je g. Jože Kunčič

Foto JMP

S v. Križ in širšo slovensko javnost na Tržaškem je 24. t.m., presenetila vest, da je umrl župnik, gospod Jože Kunčič. Pred nekaj dnevi je bil zaradi težav z zdravjem sprejet v bolnišnico na Katinari, umrl pa je doma, ker je sam prosil, da bi šel vsaj za krajši čas domov, češ da se počuti bolje. Rajni župnik Jože Kunčič se je rodil pred 80 leti v Ilirski Bistrici in kot mlad fant je stopil v ljubljansko semenišče, kjer je preživel tudi težke medvojne razmere. Zaradi ustrahovanja je zbežal čez mejo in se priključil begunskim semeniščnikom ter se z njimi izselil v Argentino, kjer je bil leta 1952 posvečen v duhovnika. Več let je služboval v Južni Ameriki, vendar si je želel med Slovence in se je vrnil na Tržaško. Leta 1959 je nastopil

službo župniškega pomočnika v Sv. Križu, kjer je nato kot župnijski upravitelj, nato pa župnik ostal do smrti, torej kar 45 let.

Zelo se je zavzemal za obnovo in olepšanje cerkve ter za poživitev kulturnega in duhovnega življenja v vasi. V tem smislu so mu zelo pomagale tudi sestre noter-damke, ki delujejo v vasi. G. Kunčič se je pred nekaj leti zelo zavzel za objavo dveh zgodovinskih knjig o župniji Sv. Križ. Gre za publikaciji, ki ju je sestavil s sodelavci "Ob 150-letnici župnije, 1847-1997" in "Dodatek h knjigi Ob 150-letnici župnije". Letos 12. aprila pa je bila v Sv. Križu slovesna blagoslovitev novega župniškega doma v vasi. Prav obnova tega poslopja ga je v zadnjih letih zelo zaposlovala in skrbela.

Župnik Kunčič je bil tudi urednik znanega in priljubljenega stenskega koledarja, ki ga redno izdaja tržaška Duhovska zveza. Prav ta zveza ga je imenovala za naslednika dr. Zvoneta Štrublja v odboru Goriške Mohorjeve družbe, za koledar katere je rad prispeval zanimive, predvsem zgodovinske ali spominske članke. Ob ostalem duhovniškem delu pa je občasno sodeloval tudi z Radiom Trst A, saj je leto za letom usklajeval predavatelje za vsakoletne postne govore in jim pisal uvodne misli.

Binkoštno bdenje v Trstu

"Toda prejeli boste moč Svetega Duha, ki bo prišel na vas, in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji ter do skrajnih mej sveta." (Ad, 1, 8) To je sporočilo, ki so ga organizatorji letošnjega binkoštnega bdenja izbrali in ki ga bodo poslali v svet s pomočjo pisanih balončkov. Krščanske skupnosti v Trstu so se tako na pobudo mladinske pastorale in ekumenske skupnosti zbrale in sestavile program srečanja, ki je nadvse zanimiv in privlačen. Plakati, razobešeni po župnijah, s svojimi napisi jasno nakazujejo razpoloženje, ki bo prevevalo to srečanje: pentecoste, binkošti, Pfingsten, duhovi, pentkosthV, ecumenica. Srečanje bo v soboto, 29. maja, ob 20.30 na Trgu Sv. Antona v Trstu, na njem pa bodo prisotne slovenska, italijanska in hrvaška katoliška skupnost, adventisti, grškopravoslavna in srbskopravoslavna Cerkev, evangeličani, metodisti in

valdežani, svoj pozdrav pa bodo prinesli tržaški škof v slovenščini in italijansčini, luteranski pastor iz Ljubljane, oče Amer bo spregovoril v nemščini, oče Rasko v srbsčini, oče Dagar v grščini, v imenu predsednika hrvaške skupnosti Murkovića pa bo prisotne pozdravil g. Paris v hrvaščini. Ta splet jezikov, kultur in verskih prepričanj bo obogaten s pesmijo in molitvijo v navedenih jezikih, kar bo dalo mestu Trst in širši okolici jaseen znak sožitja in medsebojnega spoštovanja. Med srečanjem bodo spustili pisane balončke s sporočilom v obliki razglednice, ki naj bi ga prejemniki nato spet odposlali z mislijo o miru. Večer bo zaključil koncert šestih skupin na trgu Sv. Antona. Obeta se torej nadvse pomembno in za Trst še posebej aktualno in zanimivo srečanje, prežeto z verskim ekumenskim duhom, ki preveva kozmopolitsko mesto Trst že več stoletij.

JC

Kratke

Binkoštno bdenje "Skupaj bi radi videli Jezusa"

V soboto, 29. maja, bo na Kostonjevi pri Gorici binkoštno bdenje, ki ga prireja nadškofijska mladinska pastorala. Ob 18.15 sprejem na nadškofijskem dvorišču v Gorici (v primeru slabega vremena v avditoriju Fogar). Ob 18.30 večglasni razgovor, koreografija. Ob 20. uri potovanje na Kostonjevo. Ob 21. uri bogoslužno slavlje, ki ga bo vodil msgr. De Antoni.

Škofijska karitas Koper

Dne 18. maja je Škofijska karitas Koper poslala pomoč ljudem na področju Škofijske karitas Banja Luka v skupni teži 8 ton. To so darovi domačih darovalcev, sicer rabljeni, vendar dobro ohranjeni predmeti, ki jih bodo ljudje potrebovali v svojih domovih. Tako so v kamionu: okna in vrata, ploščice in kopalniška oprema, peči, štedilniki, hladilniki, oprema za otroke in različno pohištvo ter strožnica za delavnico in gumijast voz za kmete.

V letošnji postni akciji STREHA NAD GLAVO, ki je potekala preko vseh župnij v koprski škofiji, poleg tega pa so bili naogovorjeni tudi bralci Primorskih novic, so na TRR Škofijske karitas Koper zbrali 3.763.000 SIT. Sredstva bodo uporabljena za nabavo gradbenega materiala, ki bo potreben za novi dom družine Barišič iz vasi Kotarišče pri Kotor Varošu, kjer bodo pri gradnji pomagali tudi mladi v delovnem taboru, ki bo potekal od 1. do 11. avgusta. Trenutno je preko ŠK Koper v POSVOJITEV NA RAZDALJO vključenih 90 banjaluških otrok, ki prejemejo mesečno 5.000 SIT, kar pomeni letno 5,4 mio. SIT pomoči otrokom, ki trpijo zaradi posledic vojne. Škofijska karitas Koper je še iz časov, ko je v BIH divjala vojna, pobratena s Škofijsko karitas Banja Luka. Najprej so bili to stiki moralne podpore, takoj, ko so se začele stvari normalizirati, je prišlo do konkretnih dejanj. Do konca lanskega leta so rezultati akcij STREHA NAD GLAVO 25. mio. SIT in iz akcije ŽAREK UPANJA - posvojitvev na razdaljo pa 12 mio. SIT. Letos bo že četrto leto delovnem taboru mladih, kjer vsakokrat 15 do 20 mladih pomaga pri obnovi doma eni družini. Za sodelavce banjaluške Karitas je bil tudi dvakrat izpeljan seminar o izogrevanju pri humanitarnem delu, ki ga je vodil psiholog Bogdan Žorž. Stalno se tudi zbira pomoč rabljenega stavbnega pohištva, gospodinjskih aparatov, pohištva in drugih predmetov, ki se enkrat letno odpelje v skladišče Škofijske karitas Banja Luka.

Radio Ognjišče na satelitu

Z začetkom oddajanja preko satelita Hot Bird 3 od 1. maja dalje je bil za radio Ognjišče narejen velik korak k poslušalcem, ki zaradi oddaljenosti ali slabega signala doslej niso mogli spremljati. Evropa je Slovence sprejela v svoje politične, gospodarske in kulturne tokove, pri radiu Ognjišče pa vabijo, da se kot ena družina po vsej Evropi zbiramo okoli Ognjišča ter si delimo toplino in domačnost. Satelit pokriva Evropo v celoti, program RO pa je mogoče spremljati tudi na področjih skrajne severne Afrike ter na Bližnjem vzhodu. Za sprejem v idealnih razmerah zadostuje satelitska antena s premerom 50 cm. Da pa bo sprejem brezhiben tudi v slabših vremenskih pogojih, priporočajo uporabo običajne antene s premerom 80 cm. Za sprejem je potreben digitalni satelitski sprejemnik.

Osnovni tehnični podatki satelitskega oddajanja: satelit Hot Bird 3, pozicija: 13 stopinj vzhodno, frekvenca: 12303 Mhz, polarizacija: vertikalna, SR: 27500, FEC: 3/4, A-pid: 255. Program radia Ognjišče na satelitu ni kodiran!

Veseli bodo vseh odzivov in tudi vprašanj, na katera bodo radi poskušali odgovoriti. Pišite na elektronski naslov: satelit@ognjisce.si, od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro lahko tudi pokličete na +386 1 512 10 35. Informacije na internetu lahko dobite na naslovu: <http://radio.ognjisce.si/satelit.php>.

Pismo uredništvu

Italijanska pravoslavna Cerkev?

Katolicizem je, kot že ime pove, vesoljen. V tem je soroden na primer Islamu, ki je prav tako vsem odprta vera, ki ne samo, da se ne brani, ampak naravnost išče novih pristašev (misijonsko delovanje), ne oziraje se na njihovo poreklo. Nasprotno so judovska vera ter pravoslavne Cerkve izrazito narodne, kar prihaja do izraza v dodatnem pridevniku: srbska pravoslavna, grška pravoslavna Cerkev itd. Če to velja že v narodno čistih okoljih, velja toliko bolj v narodno mešanih, kakršen je Trst. Mešati simbole vere in enega od obeh narodov lahko pomeni samo to, da so predstavniki drugega naroda kot verniki nezaželeni.

Med shodom Alpincev so pred nekaterimi tržaškimi cerkvami visele italijanske trobojnice, v vsaj eni izmed njih je ta izrazito narodna in ne cerkvena svetinja visela z oltarja.

Smo Slovenci nezaželeni ali smo priča nastajanju italijanske pravoslavne Cerkve?

Drago Bajc

BINKOŠTNA NEDELJA

1 Mz 11,1-9; Rim 8; Apd 2,1-11; Ps 104; 1 Kor 12,3b-7.12-13; Jn 14,15-16.23b-26; Jn 20,19-23

Binkošti, 50. dan po Jezusovem veličastnem vstajenju od mrtvih, je za nas večji praznik kot sama Velika noč. Kajti Velika noč je predvsem Jezusovo povelicanje, čeprav je obenem poroštvo našega vstajenja. Toda Binkošti so uresničitev Jezusove obljube, da bomo namreč tudi mi dokončno rešeni.

Ta obljuba je Sveti Duh. Kajti vsa zgodovina človeštva je usmerjena v novo nebo in novo zemljo, v novo stvarjenje po Duhu (Raz 21,1-4; 2 Pt 3,13), ki se je odigralo na veliki petek na križu ter se je izpolnilo z Gospodovim vstajenjem in prihodom Svetega Duha na Binkošti. Jezus je dejal učencem na Veliko noč pod večer ter še čez osem dni, ko je bil med njimi tudi Tomaž, kar trikrat: "Mir vam bodi!" (Jn 20,19.21.26). Toda umiriti hoče ne le apostole, marveč tudi vse tiste, ki hrepenijo po novem nebu in novi zemlji.

Tu je najprej na delu Duh svobode. Osvobaja

pa učence od strahu, a jih obenem, tako postopa sicer vedno, da jih namreč oboroži z nalogo ali službo osvobajanja drugih.

Uči nas, da smo svobodni samo takrat, kadar živimo za druge in drugačne; najmanj pa takrat, ko mislimo, da lahko delamo, dar hočemo. Njegovi učenci smo samo takrat kadar delamo, ravnamo tako, kakor je on delal. On je namreč delal in živel v ljubezni in iz ljubezni. Zato moramo tudi njegovi učenci živeti v njegovi ljubezni. Ta ljubezen pa zahteva ljubezen, ki daje življenje za svoje prijatelje in celo za sovražnike (Mt 5,44-48).

O sv. p. Leopoldu Mandiču vedo povedati, da je obžaloval, ker je enkrat ali dvakrat odrekel odvezo pri spovedi v svojem 40-letnem služenju v Padovanski spovednici. Premišljeval je o Svetem Duhu, ki ni le Duh svobode in pravičnosti, pač pa tudi ljubezni in odpuščanja ter usmiljenja. Bog je "bogat v usmiljenju" (Ef 2,4).

Vse življenje smo podvrženi strahu zaradi umiranja in smrti (Heb 2,14-15) ter vsem mogočim slabostim in grehom v nas in okrog nas. Pavel se tako izraža: "Na vse načine smo doživljali stisko: zunaj boji, znotraj strahovi" (2 Kor 7,5). A Bog nas rešuje po Duhu.

Jezus graja nevero (Mt 13,58; 17,17 nss; Jn

20,27-29) in očita pretirano zaskrbljenost in strah (Mt 6,25 nss). A obenem daje učencem Duha poguma. Ko pa jim ga bo poslal od Očeta, jih bo Duh spomnil vsega in učil vsega (Jn 14,26).

Kako težko dojemamo darove Svetega Duha, ki se nam dajejo zlasti pri sv. birmi-potrditvi vere. V tem letnem času, ki je poseben čas Duha, naj bi si izprosili s stanovitno molitvijo, kakor tedaj apostoli skupaj z Marijo, Jezusovo materjo (Apd 1,14), vse potrebne milosti Duha. Saj Jezus pravi, da nam bo dal vse, česar potrebujemo in prosimo (Jn 14,13-14; Mt 6,8; 7,7 nss): "Če torej vi, ki ste hudobni, znate dajati svojim otrokom dobre darove, koliko bolj ga nebeški Oče dal Svetega Duha tistim, ki ga prosijo" (Lk 11,13). Zatorej lahko na kratko zdihujemo s prošnjo: "Pridi, Sveti Duh!" Sv. Pavel trdi celo, da Sveti Duh prosi za nas in zdihuje v nas (Rim 8,26). Zato se lahko tembolj navežemo nanj.

Živimo v Božjem Duhu. Ostanimo v njegovem objemu. Z njim nas nič ne bega. Saj je Sveti Duh duh moči. Za vse. Tudi javno življenje bi lahko napolnili z Duhom, ki presega vso kratkovidnost samoljubja. "Različni so duhovni darovi", pravi sv. Pavel, "Duh pa je isti. Različna so dela, isti pa je Bog, ki dela vse v vseh. ... Vse to pa ure-

sničuje en in isti Duh" (1 Kor 12,4.6.11). Sveti Duh je Duh različnosti. V zgodbi o Babilonskem stolpu jasno pokaže, kako ne mara enotnosti, ki se razodeva z voljo po oblasti nad drugimi. Kajti tak je duh ščuvanja in beganja ljudi. In se od časa do časa sprevrže v totalitarizem vseh vrst. Ti pa imajo eno samo misel, ki se zločinsko polasti duše in duha in telesa človeka tudi z ječami, mučenji, taborišči, vojnami in vsem hudim (Raz 17,13.17).

Zlasti sv. birma nas mora vse usposobiti za to, da se odpremo svetlu Duha. A vedno bomo morali najti kaj novega, nove načine nadaljevanja boja za svet lepote, dobrote in ljubezni.

Vedno bo pri birmi ostal tudi videen človeški element obdarovanja birmanca. Saj je to nekaj dobrega. Toda priti mora do izraza Duh ljubezni do ubogega, do zadnjega na človeški lestvici. Še je potrebno reševanje in osvobajanje sužnjev. Še se morajo slišati klici, ki segajo v grobove Babilonske sužnosti. Še bo stvarstvo skupno zdihovalo in trpelo porodne bolečine zaradi rojevanja zarje svobode vsega stvarstva (Rim 8,8.22.24).

A Sveti Duh je Duh upanja. Zato se brezmejno zanesemo nanj. Uči pa nas, da ta svet mineva (1 Kor 7,31).

Kratke

Narodne manjšine v novi Evropi

Tak bo naslov okrogle mize, ki bo potekala v petek, 28. maja, v dvorani pokrajinskega sveta na korzu Italija št. 55 v Gorici. Organizatorja, Krožek Anton Gregorčič iz Gorice in stranka Slovenske skupnosti, sta na zanimivi debatni večer ob bližajočih se volitvah za evropski parlament povabila protagoniste prihodnjih volitev za Strasbourg, in sicer nosilce ali predstavnike kandidatskih list strank iz matične domovine Slovenije, parlamentarnih in izvenparlamentarnih (vseh je dvanaest), ter Slovence iz Furlanije-Juljske krajine, ki se bodo na raznih listah potegovali za evropski mandat. Prisoten bo tudi kandidat SSK dr. Drago Štoka, ki zastopa slovensko manjšino na kandidatski lestvici stranke Südtiroler Volkspartei, politični formaciji južnotirolskih Nemcev, ki zaobjema tudi ladinsko prebivalstvo. Večer bo povezoval Bojan Brezigar, glavni urednik Primorskega dnevnika in predsednik evropskega urada za manj razvite jezike (EBLUL). Letos bomo prvič Slovenci z obeh strani meje šli istočasno na volišča za obnovo evropskega organizma, od katerega kot narod mnogo pričakujemo, kot manjšina pa si nadajamo novih in konkretnjših oblik zaščite in valorizacije v duhu raznih evropskih listin o pravicah etničnih in jezikovnih manjšin in njihovih posebnosti.

Občinske volitve na Goriškem

Kot znano, se bodo 12. in 13. junija pomerili na upravnih volitvah v več goriških vaseh različni kandidati. Pozornost naše javnosti je seveda usmerjena zlasti v volilno preizkušnjo v občinah Števerjan, Doberdob in Sovodnje. V briški vasič bosta za župansko mesto tekmovala Adriano Corsi (Slovenska skupnost) in kandidatka Združene levice Maja Humar. V kraški vasi se Mario Lavrenčič umika, na listi Združene levice se bo preizkusil Paolo Vizintin, kandidat liste Skupaj za bodočnost (SSK in Nova obzorja) pa je Ivan Černic. V Sovodnjah je še najbolj "vroče", in to tudi zaradi zadeve upepeljevalnika. Dosedanji župan in kandidat na listi Združene levice Marco Petejan je prejšnji teden v italijanskem dnevniku Il Piccolo ostro napadel kandidata liste Združeni-Uniti (SSK in Skupaj za Sovodnje) Julijana Čaudka, češ da se je "polastil" Odbora proti upepeljevalniku v volilne namene. Podobno mnenje je v dnevniku izrazil tudi goriški župan Brancati, ki ni "pobavil" kandidate. Čaudek je odbil očitke in poudaril, da prizadevanja Odbora niso bila ne politična in niti pogojena od strank. Njegovo kandidaturo je v istem italijanskem dnevniku odločno branil deželni svetovalec SSK Mirko Spazapan, ki je namignil, da Petejan verjetno išče alibi, ker se čuti negotovega ter v strahu, da ne bi bil izvoljen.

Preselili slovensko okence na občini

V prejšnjem tednu so premaknili sedež okenca za slovenske občane iz dosedanjih prostorov v veži goriške občinske palače v zakoten urad v prvem nadstropju, blizu uradov za urbanistiko. To se je zgodilo, ker v uradu v pritličju potrebuje več prostora za plačevanje občinskega davka ICI. Slovenski urad, ki so ga v prisotnosti župana Brancatija slovesno odprli 19. decembra, očitno nima lahkega življenja, saj je bilo njegovo delovanje kmalu po odprtju okrnjeno zaradi bolezni in nato materinstva uslužbenke. Kljub temu da ga je obiskovalo kar nekaj ljudi, so ga torej preselili, zaradi česar se je odbornik Damijan Terpin, ki nosi največ zasluga, da je do okenca sploh prišlo, pošteno razhudil, saj gre po njegovem za odločno neprimerno rešitev.

Slovenski minister Vlado Dimovski v Gorici

Minister za delo, družino in socialne zadeve Republike Slovenije Vlado Dimovski je v petek, 14. maja, v goriškem Kulturnem domu na okrogli mizi o perspektivah zaposlovanja v čezmejnem območju ter o moratoriju na prost pretok delovne sile, ki ga je uvedla Italija, slednjega označil kot povsem neupravičene. Pojasnil je, da se Slovenija približuje povprečju bruto domačega proizvoda prejšnjih 15 članic EU, ima nižjo stopnjo brezposelnosti od Italije ter v obdobju, ko se številne evropske države srečujejo z recesijo, ohranja gospodarsko rast. "Prepričani smo bili, da bo Slovenija privabljala delovno silo, ne pa da bo grožnja EU," je poudaril na okrogli mizi z naslovom *Na pragu nove Evrope: Slovenija v EU*. Evropski poslanec Demetrij Volcic, ki je bil v Evropski komisiji poročevalec za Slovenijo, je povedal, da bo potrebno potrpljenje. "Ne moremo pričakovati, da bo zato, ker smo v nedeljo vstopili v EU, v ponedeljek že vse boljše in urejeno," je dodal. Tudi predsednik mešanih sindikatov Furlanije-Juljske krajine Roberto Trev in deželni odbornik za delo Roberto Cosolini sta se zavzela za to, da je treba čimprej priti do dogovora, s katerim bi presegli moratorij. Predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič pa je izrazil prepričanje, da se nas nima Evropa kaj bati, saj nas je premalo, moratorij v goriškem obmejnem prostoru pa je ocenil kot nenaraven. Rudi Pavšič, predsednik SKGZ, ki je v sodelovanju s Kulturnim domom pripravila okroglo mizo, je izpostavil željo ljudi z obeh strani meje, da bi postal obmejni prostor središče razvojnega procesa srednje Evrope, zato je moratorij po njegovem mnenju povsem neprimeren. Omizje je vodil Livio Semolič, predsednik goriške sekcije SKGZ.

Ob odstranitvi bodečo žico na sabotinski cesti V ponedeljek sta goriški župan Brancati in novogoriški kolega Brulc - v prisotnosti goriškega kvestorja in prefekta, župana občine Brda Franca Mužiča ter številnih predstavnikov javnih uprav - z delavskimi rokavicami simbolično prerezala prvi kos žice nad ograjo ob sabotinski cesti; dela naj bi končali v tednu uslužbenci podjetja ANAS. Gre za še eno dejanje, ki poudarja potrebo po odpravljanju vseh (fizičnih in mentalnih) pregrad med sosednjima državama.

Odstranjajo bodečo žico na sabotinski cesti

V ponedeljek sta goriški župan Brancati in novogoriški kolega Brulc - v prisotnosti goriškega kvestorja in prefekta, župana občine Brda Franca Mužiča ter številnih predstavnikov javnih uprav - z delavskimi rokavicami simbolično prerezala prvi kos žice nad ograjo ob sabotinski cesti; dela naj bi končali v tednu uslužbenci podjetja ANAS. Gre za še eno dejanje, ki poudarja potrebo po odpravljanju vseh (fizičnih in mentalnih) pregrad med sosednjima državama.

V nedeljo, 30. maja,
bo naš gost na Tržaškem in Goriškem
MICHL EBNER,
nosilec liste SVP za evropske volitve.

Ob 17. uri bo v kmečkem turizmu Žbogar (Zgonik-Samatorca) tiškovna konferenca, ob 18. uri bo v osmici Gomizelj v Repnu, ob 20. uri bo na Prazniku špargljev v Štandrežu, kjer bo imel govor.

Predstavitel dveh izdaj Mohorjeve družbe Celje "Meni pojejo fantje, meni pojejo" in "Opus" Lučke Kralj Jerman

Primorski križev pot in argentinski čudež v glasbi

Matejka Peterlin Maver

Jože Faganel

Posebno občuteno doživetje je bil kulturni večer v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici, na katerem so v sredo, 19. maja, omenjeni kulturni hram, Mohorjeva družba Celje in Goriška Mohorjeva družba predstavili goriški javnosti dve izdaji mohorjanov iz Celja.

Prireditve s slovensko pesmijo na najlepši način uvedla dekleta briške vokalne skupine Vinika pod vodstvom Franke Žgavec. Tajnik GMD Marko Tavčar je nato pozdravil goste sestrsk založbe in uvedel srečanje, na katerem so predstavili knjižico *Meni pojejo fantje, meni pojejo!* in dvojno zgoščenko *Opus* Lučke Kralj Jerman. O prvem smo že pisali 18. marca, o drugem pa 8. aprila.

Prof. Jože Faganel je o knjižnem delu, ki govori o usodi goriškega zborovodje in skladatelja Lojzeta Bratuža ter njegove soproge, pesnice Ljubke Šorli, povedal, da ni na-

menjeno Goričanom in Primorcem, saj jo ti dobro poznajo, ampak ljudem v osrednji Sloveniji, kjer sta omenjena lika žal nepoznana. Mohorjeva iz Celja je s "primorskim križevim potom", ki ga je na podlagi novele Borisa Pahorja *Rože za gobavca* in stihov Ljubke Šorli sestavila Matejka Peterlin Maver za potrebe Radijskega odra, želela prikazati obdobje iz primorske zgodovine, ki je dalo "mučence za neslajivo za narod in posredno za vero". Najlepše se primorsko vprašanje v zgodovini prikazuje prav v liku Lojzeta Bratuža, je povedal prof. Faganel, saj v ozadju ni nobene ideologije, manipulacije ali politične komponente. Zato je primer zakoncev Bratuž danes vzgojna literatura za oblikovanje slovenskega prepričanja in krščanskih korenin. Knjiga je pravzaprav scenarij za literarni večer, ki se lahko uporablja tudi za liturgične nameštje. Knjiga vsebuje tudi nekaj pisem iz družinskega arhiva, sprem-

Tadeja Petrovčič Jerina

Lučka Kralj Jerman

no gradivo in vabilo na meditativni recital, ki je bil aprila 2000 na Opčinah. Prof. Faganel je še povedal, da knjižica sodi na področje ljudskega gledališča in želi spodbujati farne odre.

Matejka Peterlin Maver je orisala delovanje Radijskega odra, ki goji izreko umetniške besede in vsako leto tudi predstavlja uspehe gojenec. Leta 2000 je izbira padla na omenjeno besedilo, s katerim so nastopili na Opčinah, v Števerjanu in Nabrežini.

Po glasbenem utrinku, ki ga je podarila pianistka SCGV Komel Harjet Antonič, je o dvojni zgoščenki *Opus* spregovorila urednica MD Celje Tadeja Petrovčič Jerina. Dva CD-ja vsebujeta 39 arhivskih posnetkov (nekateri so v živo) slovitiga argentinskega zbora Ninos y juvenes cantores de Bariloche, ki ga je v letih 1965-84 vodila goriška rojakinja Lučka Kralj Jerman. Zgoščenki sta bili predstavljeni v Ljubljani 29. marca letos, javni sklad RS za kulturne dejavnosti pa je dirigentki za dolgoletno in uspešno delo na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti podelila Gallusovo listino. Ganljive so bile besede dirigentke, ki je z veliko disciplino in karizmo dosegla pravi glasbeni čudež v od Buenos Airesa 1.800 km oddaljenem kraju Bariloche pod Andi. Požela je lepe uspehe, okusila pa tudi grenka razočaranja, veliko samote in vsekar trdega dela. Bil pa je to "čudovit dar, Božje delo". V vsem tem razdajanju je skrivnost, je rekla, ki je ne gre preveč razčlenjevati prav zato, ker je dar. Pesem je izredno močan dejavnik, ki v človeku lahko razvije najlepše, najboljše in najplemenitejše, obenem je to šola trdnosti in stovitnosti: brez napora ne dosežeš nič lepega in dobrega. Sploh je prepričana o tem, da je za Slovence večglasno petje najlahtnejša dediščina, bogastvo, ki ga moramo razvijati, kolikor le moremo. S svojim umetniškim talentom je Lučka Kralj Jerman našla ključ do src pevcev in občinstva; v tem vidi Božji prst. "Gospod je moja moč in moja pesem."

DD

9. srečanje mladih odrov iz Goriške in Novogoriške

Veliko navdušenja za gledališko ustvarjanje

Od 3. do 8. maja je z odprtjem v novogoriškem Kulturnem domu in nato v različnih dvoranah na Goriškem potekalo 9. Srečanje mladih odrov (Palio teatrale studentesco), ki ga je priredilo gledališko združenje Artisti Associati iz Gorice v sodelovanju s številnimi občinskimi upravami in ob finančni podpori Fundacije goriške hranilnice. Študentskega gledališkega festivala se je udeležilo enajst dijaških dramskih skupin, štiri iz Novogoriške in sedem iz Goriške. Tudi letos moramo žal zabeležiti odsotnost naših višjih šol, ki bi morale ob takih priložnostih predstavljati naravno stičišče vez med slovenskimi in italijanskimi dijaki. Gledaliških mentorjev ne manjka, primanjkujejo verjetno posluš, spodbude in volja (ali kaj drugega?) za tovrstne obšolske pobude, ki gotovo vsestransko bogatijo dijake. Zadnji večer Palia je bil v natrpani dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž. Microband, komična dvojica glasbenikov - Luca Domenicali in Danilo Maggio - je preganjala živčnost mlade publike - med njo skorajda ni bilo Slovencev, odsotni so bili celo predstavniki nagrajenih skupin! -, ki je nestrno pričakovala razglasitev nagrad. Te je soglasno izbrala petčlanska komisija, v kateri sta bili dve Slovenki, mentorica in ljubiteljska režiserka Vesna Tomšič in Samanta Kobal, dramaturginja Gledališča Koper. Program sta dvojjezično vodila Tjaša Dornik in Enrico Cavallero ter vabila na oder nagrajene in predstavnike organi-

zatorjev, ki so vsem nastopajočim podelili diplome goriške pokrajine. Sledilo je nagajevanje. Posebno nagrado Pokrajinske konzulte za mir (450 evrov in plaketa) je prejel znanstveni licej M. Buonarroti iz Tržiča za uprizoritev Markovih potovanj v režiji Luise Vermiglio; posebna nagrada žirije (450 evrov in plaketa) za predstavo, ki je presešla jezikovne pregrade, je osrečila ex aequo igralce Gimnazije Jurija Vege Idrija za izvedbo Plešaste pevke (režija Jože Vozny) in I.S.I.T.G. Galilei Gorica za delo Krava krona (režija Maddalena Malni); nagrado za najboljšo moško in žensko vlogo (abonma za krminsko gledališko sezono in plaketa) sta prejela Federico Diust v igri Cosis' fan tutte v izvedbi I.T.S.A.S. G. D'Annunzio - M. Fabiani iz Gorice (režija Francesca Marozzi) in Martina Podgornik v igri Plešasta pevka. Tri najboljših predstave so bile: 1. (650 evrov, plaketa in prapor Palia) Cosis' fan tutte že omenjene skupine, 2. (350 evrov in plaketa) Generali a merenda, I.P.S.S.C. R.M. Cosar - I.P.S.I.A. L. da Vinci Gorica; 3. (250 evrov in plaketa) Gospa ministrica, Škofijska gimnazija Vipava (mentor Bojana Kompara). Predsednik goriške pokrajine Brandolin je v nagovoru opozoril dijake, naj bodo spoštljivi in prijeteljski do tu živčih slovenskih ljudi, ki bogatijo naš prostor in so sooblikovalci zgodovine in današnje podobe Gorice. Povod za to je bilo šušljanje-godrnjanje ob prebiranju slovenskih utemeljitev žirije.

JK

Volitve Predstavitel v Sovodnjah in Doberdob

Za kakovostno upravo v naših vaseh

Foto DPD

Foto DPD

V Sovodnjah in Doberdobu je pred letošnjimi upravnimi volitvami prišlo do dveh zanimivih koalicij, ki imata marsikaj skupnega. Obe sta nastali kot nadstrankarski povezavi med ljudmi, ki niso zadovoljni z dosedanjim večinsko upravo ter imajo dovolj dobre volje in resnih namenov kaj ukreniti v prid vsem občanom. V obeh so tudi prisotni zavedni in strokovno pripravljeni člani skupnosti, mladi obrazi in predstavniki nečeznega spola. Občani so z radovednostjo in zanimanjem sprejeli novi možnosti, ki ju z odobravanjem podpirajo tudi zastopniki civilne družbe.

Dne 21. t.m. so na županstvu v Sovodnjah predstavili listo *Združeni-Uniti* (Slovenska skupnost in Skupaj za Sovodnje) ter prikazali razloge sodelovanja, skupnega nastopanja in programske smernice. Županski kandidat Julijan Čaudek (na sliki levo) je povedal, da je cilj koalicije

nuditi boljše upravljanje v duhu gesla "V službi skupnosti"; v primeru zmage bo podžupan Vlado Klemše, odborniki pa bodo izbrani po kriteriju strokovnosti in pripravljenosti. Dne 24. t.m. so v županstvu v Doberdobu predstavili kandidatsko listo *Skupaj za bodočnost*, ki združuje Slovensko skupnost in novoustanovljeno listo Nova obzorja. Glavne vrednote so jima demokracija, narodna zavednost in pluralizem, skupno pa želita, da bi v doberdobski občini zavel svež veter. Županski kandidat je Ivan Černic. Izčrpno so prikazali točke svojega programa, s katerim želijo "popraviti napake dosednje občinske uprave" in postaviti na noge učinkovito upravno strukturo. Večer je dokazal, da ekipo sestavljajo sicer raznoliki, a res motivirani in med sabo povezani posamezniki, ki jim je pri srcu prihodnost vseh zaselkov kraške občine.

Kulturni dom Gorica / Nastop malčkov iz vrtca v ulici Brolo

En sam razigran spev pomladi in prijateljstvu

Prvi so se od naporov letošnjega šolskega leta uradno poslovili malčki, ki obiskujejo vrtec v ulici Brolo v Gorici. V petek, 21. t.m., dopoldne so pred številnim občinstvom ganjenih staršev, notov, bratcev... v veliki dvorani Kulturnega doma pokazali, kaj so se naučili med gledališkimi in glasbenimi uricami, ki so jih skozi vse leto doživljali in oblikovali z mentorico Vesno Tomsič. Z dragoceno, nenadomestljivo pomočjo učiteljice Mojce Terčič, Aleksandre Maraž, Rite Cej in Adriane Malič, brez katerih bi, kot je sama zardila, ne zmogla ugnati razigranih cicibančkov, je Vesni uspelo pripraviti bogat, raznolik skoraj enourni program, stkan iz petja, rajanja in recitacij pesmic o prebujanju zgodnjih pomlad-

Foto DPD

nih cvetk, zvončkov in trobentic, o pomladnem delu na polju, ki bo darovalo "zlato pšeničko za potičko", o prijateljstvu, o zemlji, soncu, gozdu... in otrocih, brez katerih bi ne bilo veselja. Pisana množica belih zvon-

čkov, rumenih trobentic in rjavorumenih čebelic, v katerih krilca so bili oblečeni mali, srednji in večji obiskovalci vrtca, je na odru, na katerem se je v ozadju smejala rdečelično sončece v družbi pomladnih cvetk in rač med ločjem, - s

spretnim čopičem in nežno roko jih je pričarala ilustratorica Aleksandra -, je pogumno, razločno in disciplinirano izvedla spored. Prireditve se je začela in končala s tremi priljubljenimi ljudskimi pesmicami, ki je prav, da ne gredo v pozabo, pod vodstvom učiteljice Mojce ob spremljavi kitare, na katero je brenkala Vesna. Devetnajst otrok letos zapuša vrtec in se odpravlja v šolo, zato so prejeli diplome o lepo opravljenem "šolanju" in za srečno popotnico v šolske klopi. Učiteljica Majda Zavadlav, voditeljica predšolskega bralnega projekta Ko pravljice oživijo, pa jim je čestitala, ker so tako pridno in marljivo izbirali knjižice, jih nosili domov, jih s starši prebirali in obnavljali vsebine, kljub temu da jih večina izhaja iz mešanih ali celo italijanskih družin. Vsakemu je v spomin dala priznanje s knjigo v svet in bralne značke-kolajne z znakom knjige in knjižnega molja, ki jih je izdelala že omenjena učiteljica Aleksandra.

Iva Koršič

OŠ P. Butkovič Domen in SŠ Ivan Trinko Odličen nastop in uspeh naših učencev

V petek, 7. maja, se je preko šestdeset otrok, malčkov iz sovedenjskega otroškega vrtca in učencev vseh petih razredov OŠ P. B. Domen iz Sovodenj, udeležilo 9. gledališke revije v Piumicellu s predstavo Voda vir življenja, o oblakih in vodnih kapljicah, ki iščejo odrešujočo božično luč. Prvič so igrice prikazali v domačem Kulturnem domu na božičnici 2003 in je nastala pri urah gledališke vzgoje pod skrbnim mentorskim in iznajdljivim režijskim vodstvom Vesne Tomsič v okviru letošnjega istoimenskega obsežnega šolskega projekta. Številni italijanski vrstniki so igrice zelo lepo sprejeli, ker je s povedno vsebino znala premostiti jezikovne pregrade. Na isti reviji so v četrtek, 13. t.m., nastopili tudi dijaki SŠ I. Trinko iz Gorice z izvirno, vsebinsko zelo aktualno in po-

menljivo predstavo Kam greš mali človek?, ki so jo v okviru gledališke delavnice naštudirali z isto gledališko mentorico Vesno, katere trud je bil tokrat dvakratno poplačan. Oba odrska prikaza je namreč dvočlanska komisija izbrala in nagradila kot najboljši predstavi letošnje revije v obeh kategorijah. Zato bodo malčki iz vrtca, osnovnošolski otroci in srednješolci s predstava odšli na vsedrjavni gledališki festival šolskih skupin, ki bo prihodnje leto v aprilu v kraju Serra S. Quirico v Markah. Tam bodo ostali tri dni, ker bodo v dneh festivala potekale gledališke delavnice za vse nastopajoče skupine. Ob tem izrednem uspehu čestitamo vsem pridnim učencem, igralcem (tudi mamicam in nonicam, ki so sešile kostume) in seveda Vesni Tomsič, ki se je spet izkazala kot talentirana, uspešna ljubiteljska gledališka ustvarjalka.

Mešani pevski zbor Štandrež v Vrtojbi Ob koncu pevske sezone

Foto DP

Na dan Vnebohoda v četrtek, 20. maja, so se pevci štandreškega mešanega pevskega zbora predstavili s koncertom v župnijski cerkvi v Vrtojbi. Zbor je pod vodstvom Davida Bandellija izvajal nabožne skladbe od renesanse do sodobnosti. Med sodobnimi avtorji je odpel najnovejša dela Pavleta Merkuja in Patricka Quaggiata. S tem koncertom je zbor zaključil sezono, čeprav bo še sodeloval na koncertu v domači cerkvi, ki ga prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice v nedeljo, 13. junija. Da je bila letošnja se-

zona za zbor uspešna, pričata tudi dva samostojna koncerta. Prvi je bil ob začetku leta, sedaj pa ob zaključku sezone. Poleg samostojnih koncertov je zbor sodeloval na raznih zborovskih prireditvah, od Cecilijanke do revije Primorska poje in oblikoval razne druge kulturne prireditve, tako v domači vasi kot v širšem prostoru. Ob zaključku nastopa v Vrtojbi se je župnik Anton Glešič zahvalil štandreškemu pevstvu za lep nastop. Pred cerkvijo pa je sledila prijetna družabnost, na kateri je zbor odpel še vrsto slovenskih narodnih pesmi.

Obvestila

Športno združenje Olympia vabi na zaključno telovadno akademijo Cirkus Olympia. Četrtek, 27. maja, ob 20. uri v društveni telovadnici na Drevoredu 20. septembra. **SKPD Frančišek B.** Sedej iz Števerjana vabi na zaključni koncert mešanega pevskega zbora pod vodstvom Vladimirja Čadeža v petek, 28. maja 2004, ob 20.30 med Borovci. Sodeloval bo tudi otroški zbor pod vodstvom Eliane Humar.

Darovi

Za cerkev v Gabrjah: Sara ob krstu hčerkice Rahele 100,00 evrov. **Za cerkev** v Rupi: N.N. 50,00; N.N. 20,00 evrov. **Za misijonarja** p. Kosa: ob 60. obletnici nasilne smrti Marte Terčon daruje družina 50,00 evrov. **Za otroke** p. Danila Lisjaka: N.N. 100,00 evrov. **Ob obletnici** poroke darujeta M. in A. 100,00 evrov za misijonarja Pedra Opeko in 100,00 za misijonarja Danila Lisjaka.

Sožalje

Ob težki izgubi drage žene in mame **Danice** izreka globoko sožalje soprogu Leopoldu in hčerki Cristini svetniška skupina Slovenske skupnosti v občini Doberdob. Goriška Mohorjeva družba se klanja spominu cenjenega odbornika **g. Jožeta Kunčiča** in izreka svojcem ter kriškim župljanom iskreno sožalje.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 28. maja do 3. junija 2004)
Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:
Petek, 28. maja (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni desert iz diskoteke 103. - Šopek narodnih viž. - Zborovski kotiček. - Obvestila.
Ponedeljek, 31. maja (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.
Torek, 1. junija (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.
Sreda, 2. junija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Pomladni sestanek z naravo. - Izbor melodij.
Četrtek, 3. junija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

Ob smrti drage žene

DANICE

izražajo svojemu pevcu
Leopoldu ter hčerkama
Cristini in Bogomili ter ostalemu
sorodstvu iskreno sožalje
FANTJE IZPOD GRMADE

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV

ŽUPNIJSKI PARK MED LIPAMI

Petek, 28. maja, ob 20.30

❖ odprtje razstave fotografij Milana Bressana v župnijskem domu A. Gregorčič v Štandrežu

Sobota, 29. maja❖ ob 17. uri SLIKARSKI EX TEMPORE
❖ ob 20.30 ples z ansambлом KRAŠKI KVINTET**Nedelja, 30. maja, ob 19. uri**❖ mladinski pevski zbor in baletna skupina SCGV Emil Komel
❖ otroški vrtec Štandrež
❖ ples z ansambлом NE ME JUGAT**Sreda, 2. junija, ob 19. uri**❖ plesna šola "Circolo Zorutti", Gradišče
❖ ples z ansambлом ZAMEJSKI KVINTET**Sobota, 5. junija, ob 20.30**

❖ ples z ansambлом KRAŠKI KVINTET

Nedelja, 6. junija❖ tržnica male obrti
❖ ob 19. uri nagajevanje
❖ nastop MePZ Silič iz Vrtojbe
❖ nastop dramske skupine PD Štandrež z enodejanko NA TRIMU
❖ ples z ansambлом ZAMEJSKI KVINTET

Na voljo odlični šparglji, domača jedača in pijača ter bogat srečolov

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ZAPUSTILA NAS JE NAŠA DRAGA

DANICA RADETIČ por. ANTONIČ

stara 70 let

Žalostno vest sporočajo mož LEOPOLD,
hčeri BOGOMILA in CRISTINA
ter ostalo sorodstvo.

Jamlje, 27. maja 2004

**MARKET
S. ANDREA**

ŠTANDREŽ, Ul. San Michele 184

ELEKTRIČNE IN VODNE
INŠTALACIJE, KLIMATIZACIJA,
HIDRO-ELEKTRIČNI MATERIAL

koren

Stanislao s.n.c. di Koren Marta & C.

GORICA - Ul. Mattioli 11
tel.-faks 0481 533271

expert

LA GRANDE INSEGNA EUROPEA

● GOSPODINJSKI STROJI: Ul. Crispi 15, tel. 0481 535471 - 531937
faks 0481 532268

e-mail: riavezradio@riavezradio.191.it

p.iva: 00475540316

● GOSPODINJSKI STROJI ZA VGRADITEV: Ul. Monache 17, tel. 0481 531937

RIAVEZ RADIO

● ELEKTRONIKA:
Ul. Mazzini 1
tel. 0481 535340 - 531937
faks 0481 537919BAR
PRINCIPE

GORICA, Corso Verdi 1

IGRAČE, ARTIKLI ZA OTROŠKO
DOBO

dr. Walter S. Blasig

Pridite nas obiskat!

GORICA, Ul. Morelli 41/B
tel. 0481 33504

grafica goriziana s.a.s.

tiskarna

ul. a. gregorčič 18 - 34170 gorica
tel. 0481.22116 - fax 0481.22079
info@graficagoriziana.com
www.graficagoriziana.com

Razstava v Goriškem muzeju na gradu Kromberk Državne meje na Goriškem v 19. in 20. stoletju

Foto Katja Munih

“Slovenci, Italijani in Furlani že stoletja bivamo ob sedanji zahodni državni meji. Delile so si nas različne državne skupnosti in tudi različni politični sistemi in vendar smo obstali in prepričani smo, da bomo še naprej sobivali na tem ozemlju, za katerega se je v preteklosti zvrstilo ničkoliko vojaških spopadov. Le-ti so nas delili in združevali, med nas sejali sovražstvo in strah, med nami postavljali pregrade in tudi državne meje, ki so ločile manjšinski del naroda od večinskega. Življenje se je ponovno porajalo, obmejno sobivanje in sodelovanje, tako ekonomsko kot politično, je doživljalo vrhunec in padce, vsi tu biva-joči, ne glede na narodno pripadnost pa so si vedno želeli, da bi med njimi ne prihajalo do vojn, nasprotij in nesporedov, zato da bi se s čim manjšimi obmejnimi formalnostmi obiskovali, navezovali osebne in družinske stike, pa tudi ekonomsko sodelovali. Želeti si je, da bi se še bolje spoznali in si tudi zaupali, kajti tu smo živeli, živimo in bomo živeli Slovenci, Italijani in Furla-

ni. Če v preteklosti nismo zmeraj bili dobri sosedje, upajmo, da se s pridružitvijo Evropski uniji uresniči besede našega pesnika Prešerna: 'Da ne vrag, le sosed bo mejak!', je dejal na predstavitvi izjemno lepe in seveda še kako aktualne razstave z naslovom Državne meje na Goriškem v 19. in

Razstavo morate videti preprosto zato, ker govori o nas, treh narodih, ki na Goriškem od nekdaj živimo, in boste na njej na zelo slikovit način videli, kako so se meje premikale, kako so postajale daljše in krajše, kako se je slovensko ozemlje širilo in manjšalo, kako so na goriškem ozemlju prihajali in odhajali vedno novi gospodari, ljudje pa smo ostali. Sodobno oblikovano razstavo (oblikovalec Boris Blažko) Državne meje na Goriškem v 19. in 20. stoletju lep prikaz življenja ob meji in življenja z mejo, o čemer sta na predstavitvi v četrtek, 20. t.m., spregovorila novogoriški župan Mirko Brulc ter goriški župan Vittorio Brancati, ki sta med ogledom razstave ugotovila, da sta tudi sama že umeščena v razstavo o meji. V svojih nagovorih sta se ozirala naprej, v evropski prostor vedno skupne Goriške treh narodov.

Foto DPD

20. stoletju v Goriškem muzeju kurator razstave zgodovinar Drago Sedmak, ko je odpiral razstavo, ki jo morate videti, saj bo v gradu Kromberk na ogled do konca leta.

neško republiko, kraljevino Avstrijo, kraljevino Italijo, še prej seveda boste lahko videli, kako se je meja, državna meja, premikala v krvavem 20. stoletju, ki Goriški in vsem naro-

dom Goriške zares ni prizaneslo.

Drago Sedmak je s sodelavci in predvsem pa z nizom zbirateljev iz Italije in Slovenije dal na ogled fotografije, uniforme obmejnih žandarjev, orožnikov, policistov in carinikov vseh vrst in vseh narodnosti, slikovito je prikazal premikanje meje z drobnimi predmeti; tudi zadnji betonski zid in mreža s Svetogorske postaje v Gorici, ki sta jo župana Brulc in Brancati odstranila, sta na ogled. Vse je urejeno sodobno, slikovito, nevsiljivo, strokovno, povsod je prisotna meja, tudi bodeča žica, ki so jo Italijani postavili po drugi vojni na Sabotin...

Predvsem pa je razstava Državne meje na Goriškem v 19. in 20. stoletju lep prikaz življenja ob meji in življenja z mejo, o čemer sta na predstavitvi v četrtek, 20. t.m., spregovorila novogoriški župan Mirko Brulc ter goriški župan Vittorio Brancati, ki sta med ogledom razstave ugotovila, da sta tudi sama že umeščena v razstavo o meji. V svojih nagovorih sta se ozirala naprej, v evropski prostor vedno skupne Goriške treh narodov.

“Evropa nas je v 20. stoletju delila, združevala in mirila, nam določala državne meje. Ali nam bo z vstopom v Evropsko zvezo pomagala ter nam, v 21. stoletju, pokazala kako naprej, nas in naše sodele Italijane ter Furlane spomnila ter poučila, da je napredek mogoč le v sodelovanju na vseh področjih, sporazumevanju in razumevanju ter ne v nadvladi večjega nad manjšim? Prvi maj 2004 je morda priložnost, da se uresniči rek: “Zgodovina je naša učiteljica” ter želja našega Prešerna: “Živé naj vsi naródi, / ki hrepené dočakat’ dan, / da koder sonce hodi, / prepír iz svéta bo pregnan; / da rojak / prost bo vsak, / ne vrag, le sosed bo mejak!”, je zaključil svoj uvod v razstavo, ki jo spremlja ličen katalog, Drago Sedmak.

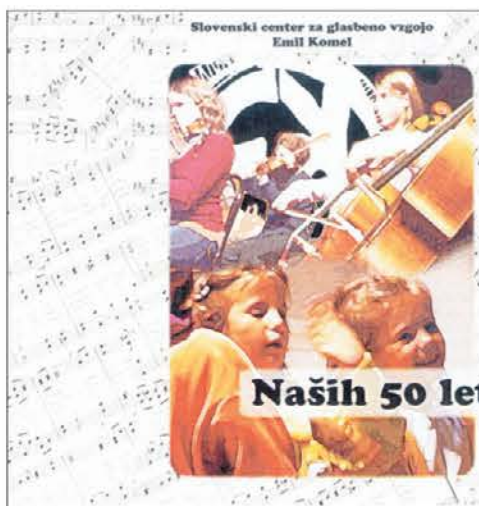
Bog daj, da bi bilo tako!

JUP

Zgodovinska dokumenta in nova glasbena publikacija SCGV Emil Komel Plošči sta izraz vztrajnega dela skozi čas

V teh dneh, ko se na SCGV Emil Komel napoveduje cela vrsta zaključnih nastopov in koncertov, nam je drag spomin na enkratno doživetje ob jubilejnim koncertu za počastitev 50-letnice delovanja šole, ki je bil že pred dobrima dvema mesecema. Radio Trst A je pred nekaj tedni oddajal posnetek s tega koncerta in spet se je počivil občutek lepega in plemenitega, kar lahko sporočata glasba in delo z otroki in mladimi, ki se ob tem učenju duhovno, umsko in osebnostno bogatijo. Te misli nas prijetno obdajajo tudi ob poslušanju dvojne glasbenega poklona ob tem okroglem jubileju, dveh zgoščenek s skupnim naslovom Naših 50 let, ki se delita na CD1 z naslovom Spomini - arhivski posnetki z različnih prireditvev in CD2 Slovenska glasbena slikanica -, na katerem so zbrani radijski posnetki z različnih prireditvev. Posnetki so bili seveda narejeni ob različnih priložnostih in v različnih krajih. Prvi iz leta 1958 je npr. uvertura k delu Zvesto dekle, ki ga je izvedel tamburaški orkester Maksa

Debenjaka v mali, a nepozabni dvorani na Placuti 18, v danes samujoči hiši, ki pa ohranja svoje neminljivo sporočilo Akropole

slovenskega kulturnega in narodnega ustvarjanja za Gorico in vso Primorsko. Drugi posnetki s koncertov velikih mojstrov, učiteljev samega centra in gojencev v goriški stolnici, v dvorani Kato-liškega doma ali goriškega Kulturnega doma, v cerkvi sv. Ivana v Gorici, na obeh odrih novega KC Lojze Bratuž ali dvorani Palače Lantieri in v cerkvi sv. Ignacija na Travniku nam posre-

dujejo ob glasbenem užitku predvsem vrsto lepih spominov in vtisov, zavest o vsebinski, kulturni politiki, ki so jo v petih desetletjih delovanja gojili in izvajali v tej glasbeni šoli. Zelo dobro in pomenljivo se nam tudi zdi, da so se uredniki pri sestavi vsebine odločili, da objavijo dva dragocena odlomka iz nagovorov dveh prav tako nepozabnih kulturnih delavcev, se pravi Emila Valentiniča in Viktorja Prašnika, saj so njune besede še danes aktualne in vredne premisleka. Ti dve zgoščenki torej nista le lep spomin, sta predvsem dokument o ljudeh, kulturnih delavcih in organizatorjih, o vzgojnem in pedagoškem delu, ki so ga opravljali številni učitelji glasbe in so sad truda mnogih gojencev SCGV Emil Komel. Prepričani smo, da bosta navedeni nagovorji tudi sedanje generacije učeče se mladine, njihove mentorje in starše. Ob jubileju pa je SCGV E. Komel poskrbel še za eno novost, se pravi glasbeno publikacijo, s katero začenja novo zbirko s skupnim imenom Goriški glasbeni listi.

Kot prva je tako izšla Dvoglasna invencija na temo “Priletela muha na zid” za mladinski zbor in orkester Hilarija Lavrenčiča. Kot v uvodu poudarja ravnatelj centra Silvan Kerševan, želijo v tej zbirki izdajati dela, ki so po vsebini in obliki zaključena enota, in da bodo prednost dajali predvsem skladbam z našega prostora in so vsebinsko in tehnično primerna in izvedljiva v šolskem okviru ali v okviru skupine ArsAtelje, ki deluje v sklopu šole Komel. Nova zbirka naj bi tudi spodbujala skladatelje k ustvarjanju novih del. Oblikovno je glasbene liste uredil Aleksander Sluga, notografi-ral jih je Janko Harej. Tiskala pa jih je tiskarna Grafica Goriziana. Publikacija obsega popolno partituro in nato v zavihku še notne liste za posamezne instrumente, ki jih je predvidel skladatelj. Na ta način je seveda močno olajšan študij skladbe, saj bo izvajalcem prihranjeno prepisovanje partiture za instrumente oz. zbor. Objavljena je seveda tudi klavirska spremljava, ob kateri bodo zbori sprva vadili in v tej obliki tudi nastopili, v primeru, da ne bi mogli organizirati orkestra. Vsekakor je treba poudariti, da je skladba zelo uporabna, in prepričani smo, da jo bodo zlasti izvajali zbori raznih glasbenih šol, tudi ker bodo lahko s to skladbo dosegli več pedagoških ciljev in povežali instrumentaliste ter zbor, kar je za oboje spet dragocena izkušnja in obogatitev.

VJ

Kratke

Mira Ličen Krmpotič razstavlja v Piranu

Galerija Herman Pečanč, ki deluje pod okriljem Obalnih galerij, bo v prihodnjih tednih gostila razstavo Ptujski križev pot akademske slikarke Mire Ličen Krmpotič, ki jo

Foto JMP

zelo dobro poznamo tudi pri nas, saj je že večkrat razstavljala na Goriškem, naši bralci pa jo poznajo tudi po slikah, ki smo jih ob Božiču in Veliki noči objavili na prvi barvni strani praznične številke našega tednika.

Javnosti bo v galeriji Pečanč prvič na ogled vseh 15 podob Ptujkega križevga pota, ki so od nastanka leta 1988 domovale v prezbiteriju cerkve Minoritskega samostana na Ptuj. Slikarka je križev pot na lesene table naslikala z jajčno tempero in pozlato, skice in miniaturne osnutke teh podob pa je Mira Ličen Krmpotič pred leti že postavila na ogled na Obali, in sicer v okviru znamenitih razstav križevih potov na veliki teden pred Veliko nočjo v Piranu.

Mira Ličen Krmpotič poznamo kot izvrstno nadaljevalko tradicije sakralne umetnosti, ki jo bogati s prepoznavno, ekspresivno slikarsko govorico. Slikarka se giblje na meji sodobnega figurativnega sakralnega slikarstva in jih bogati z osnovami modernega abstraktnega slikarstva, predvsem pa je izrazita privrženka močne, izjemno tople barvne palete, kar jo uvršča med t.i. koloriste sredozemskega izvora.

Mira Ličen Krmpotič je bila rojena leta 1950 v Pulju, slikarstvo je študirala na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, kjer je leta 1973 diplomirala pri prof. Maksimu Sedeju in končala je še specialko za restavracije. Imela je že več kot štirideset samostojnih razstav in sodelovala na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Ustvarja tudi v grafiki in keramiki, v tehniki vitraža in mozaika pa ima narejenih veliko sakralnih in profanih interierov. Prejela je več nagrad, leta 1997 tudi Steletovo priznanje za restavracije, ki je najvišje slovensko odličje za restavracijsko umetnost.

Razstava Valentina Omana v Pilonovi galeriji

Mediteranski vtisi, 2002-2004, slike na platnu in dela na papirju je naslov razstave likovnih del koroškega slikarja Valentina Omana, ki jo gosti Pilonova galerija v Ajdovščini.

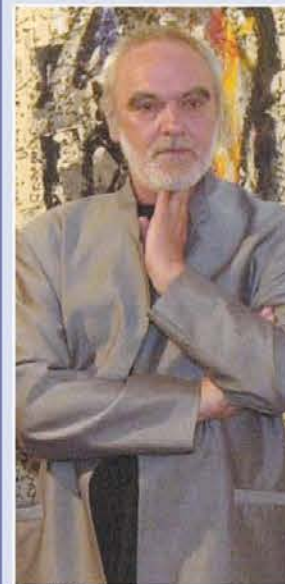

Foto JMP

Direktor Pilonove galerije dr. Irene Mislej nam je sporočila, da je Omanova razstava sad sodelovanja s Koroško galerijo v Slovenj Gradcu, kjer ima Oman sedaj največjo razstavo svojih del, kar jih je kdajkoli imel v Sloveniji. V Ajdovščini pa koroški umetnik, ki smo ga imeli večkrat razstavljenega tudi pri nas, ne nazadnje omenjamo veliko razstavo njegovih del v goriškem centru Bratuž, predstavlja svoja doivetja na Primorskem in ob morju, našem svetu, ki ga redno obiskuje in kjer ustvarja v bolj sproščeni in barvitih duhu kot običajno. Ob razstavi je izšla tudi lepa zgibanka-plakat s tekstom dr. Irene Mislej, kustosinje razstave.

Dr. Irene Mislej je med drugim vanjo zapisala: “Tokrat Oman predstavlja najnovejša dela, ki so nastala sredi prijaznih, zaobljenih gričev Goriških Brd. Ob tem je na razstavi tudi imeniten niz del na starem popisanem papirju, ki zrcalijo večni dialog med včeraj in danes.... Svojevrstno duhovno in likovno bogato arheološko iskanje bo poplačano z najdbo, ki nas bo spet dvignila v življenje. Zanimci bodo tako ugotovili, da človekova ustvarjalna sila ne umre s posameznikom.”

Safet Zec razstavlja v Vidmu, Urbinu in Parizu

Znani bosanski likovni umetnik Safet Zec, ki smo ga imeli pred leti tudi v našem goriškem centru Bratuž in smo takrat vzljubili njegovo izjemno likovno govorico, pred-

Foto JMP

vsem pa tisto njegovo pretanjeno in nekrhavo likovno pripoved o dobrih stvareh, ima te dni na različnih mestih razstave, na katerih predstavlja predvsem svoja zadnja vrhunska grafična dela.

V Parizu v palači UNESCO razstavlja svoje upodobitve mostov iz Sarajeva in slovitega Starega mosta iz Mostarja, ki ga sedaj obnavljajo prav pod okriljem Unesca, v pariškem muzeju Louvrebou pa je na razstavi avtoportretov velikih likovnih umetnosti 20. stoletja tudi njegov znani avtoportret v ogledalu. Safet Zec pa ima prav sedaj tudi razstavo v Raffaellovi hiši v Urbinu z naslovom Mostovi. Tudi ta razstava je bila odprta pod okriljem Unesca, ob razstavi pa je izšla tudi umetniška knjiga s petimi bakrozi Safeta Zeca in posebno grafično mapo z upodobitvami Starega mosta in sarajevskih mostov.

V umetniški tiskarni Albicocco v Vidmu pa je minuli petek sarajevski umetnik, ki živi v Benetkah, postavil na ogled velike grafične liste, na katerih reinterpretira znani Rembrandtov grafični list Sto florintov.

Knjižna polica

Štiri novosti in ponatis pri Mohorjevi družbi Celje

Mohorjeva družba Celje je letošnji knjižno bero obogatila s štirimi novostmi in enim ponatisom. Med novimi naslovi so Božja vrata in okna: Prenovljen pogled na doka-ze za Božje bivanje gradiščanskega avtorja Norberta Leserja, Božji mrk: Razmisleki o razmerju med religijo in filozofijo dunajskega filozofa Martina Buberja, Zdaj pa ostaja to troje: Oris krščanskega življenja nemškega biblicista Heinricha Schlierja in Agape Ljubezen v izročilu osmih svetovnih religij Johna Templetona. V ponatisu pa je izšla Bolezen za smrt slovitega danskega filozofa Sorena Kirkegaarda. V knjigi Božja vrata in okna se Leser posveča čistim filozofskim vprašanjem, ki se iztekajo v vprašanja teologije. Knjigo je prevedel Vinko Ošlak.

Božji mrk Martina Buberja - prevod je delo Janeza Zupeta (na sliki) - želi razjasniti nekatere mračne predele evropskega mišljenja, teologije in filozofije. To je tudi njen namen: odginiti tančice mišljenja, ki zakrivajo resnico o človeku in Bogu. Buber v dveh esejih v knjigi tudi primerja vzhodnjaško in evropsko filozofijo in modrosti. Heinrich Schlier je svetovno znan po svojih klasičnih komentarjih Pavlovih pisem. Njegovi zbrani spisi - Čas Cerkve, Razmišljanja o novem testamentu, Konec časa - spadajo med najboljše biblične pripomočke. Delo je prevedel Matej Šetinc in ga je Schlier pripravil kot neke vrste priročnik komisiji za verska in moralna vprašanja pri nemški škofovski konferenci.

John Templeton je v knjigi Agape Ljubezen vzel pod drobnogled osem svetovnih religij, da bi našel tiste poteze, ki so jim vsem skupne. S presenečenjem ugotavlja, da so izročilom judovstva, krščanstva, islama, hinduizma, budizma, taoizma, konfucijanstva in duhovnosti ameriških staroselcev kljub vsej raznolikosti skupne iste temeljne vrednote. Knjigo je v slovenščino preložil Tone Dolgan.

Že stota knjiga Beletrine

"Pred osmimi leti nismo sanjali o takem dogodku. Sto knjig je za nami in teden praznovanja se začne," je minuli teden na tiskovni konferenci zbirke Beletrina Student-ske založbe iz Ljubljane dejal glavni urednik Mitja Čander, ko se je skupaj z velikim številom časnikaarjev in ljubiteljev slovenske književnosti veselil velikega uspeha založbe, ki je ena najbolj prodornih v Sloveniji. Kot jubilejno stoto knjigo je Beletrina izdala antologijo mlade slovenske poezije (od leta 1990 do leta 2003), ki ima naslov po verz iz pesmi Jureta Jakoba Mi se vrnem zvečer. Pesmi za antologijo je izbral Ma-

Foto JMP

težv Kos. Na lepi predstavitvi so v Ljubljani predstavili še pesniške zbirke Lucije Stupice z naslovom Vetrolov, Lokomotive Uroša Zupana ter Naplavine Andreja Brvarja. Kos je v antologijo mlade slovenske poezije uvrstil 19 pesnikov in pesnic, ki so po njegovem najbolj izraziti predstavniki sodobne slovenske poezije, med njimi ni nobenega iz našega prostora. Matevž Kos je na srečanju s časnikaarji sicer pošteno opozoril, da je sestavljanje antologije vsekakor zelo subjektivno dejanje. Pisatelj Andrej Blatnik, ki je prispeval spremni zapis na ovitku nove pesniške zbirke Uroša Zupana, ne skriva navdušenja: "Berite, kolikor morete - berite dobro."

Od zadnje pesniške zbirke Andreja Brvarja je že minilo osem let. Njegova poezija spominja na besedne slike, ki govorijo tako o trenutni družbeni realnosti kot tudi dosti bolj poetičnih temah. Za Naplavine je sam Brvar dejal, da je v njih meja med prozo in pesmimi v prozi zabrisana.

Lucija Stupica je pred leti presenetila vse z zbirko Čelo na soncu, ki je bila odlično sprejeta, zdaj pesnica objavlja svoje nove pesmi v zbirki z naslovom Vetrolov in seveda velja tudi za to poezijo veliko pričakovanje.

Ob stoti izdaji knjige so se pri Beletrini odločili, da ponovno izdajo prvo slovensko de-
lo, ki je leta 1997 izšlo v tej zbirki; ta čast je doletela pesnika Matjaža Pikala in nje-
govo pesniško delo Bile.

V zbirki Žamet Mladinske knjige tri nova dela

Igor Karlovšek je napisal roman Gimnazijec, ki je njegov peti, izdan pri tej založbi. V njem nadgrajuje svoj literarni niz politično-kriminalnih srhljivk, saj je njegovo zadnje delo roman o mladoletnem uporniku, ki konča v vzgojnem zavodu, kjer kraljujejo mla-dostniške tolpe in podkupljivi pazniki. Roman je jasen in srhljiv. Karlovšek pa je vanj vnesel svoje izkušnje in poznavanje slovenskih kazenskih, sodnih in družbenih raz-mer, saj je po poklicu pravnik, ki pobliže pozna zavod za prevzgojo v Radečah, v ka-

terem končajo slovenski mladoletni prestopniki. Avtor je povedal, da je stanje v tem zavodu bolj grozljivo v resnici, kot ga je sam opisal v romanu.

Svojo tretjo pesniško zbirko, ki jo zaznamujejo iskrena čustva, kar je razvidno tudi iz naslova - Nežnost, je pripravil mladi pesnik Jaka Košir. Urednik zbirke Žamet Alek-sander Zorn je na predstavitvi v Društvu slovenskih pisateljev o zbirki Nežnost pove-dal, da gre v nji za iskreno bogoiskateljsko poezijo, ki skozi deset nizov pesmi odkri-va izgubljeni raj, leta ljubezni, očarljivost pisanja, globine duha, strast.

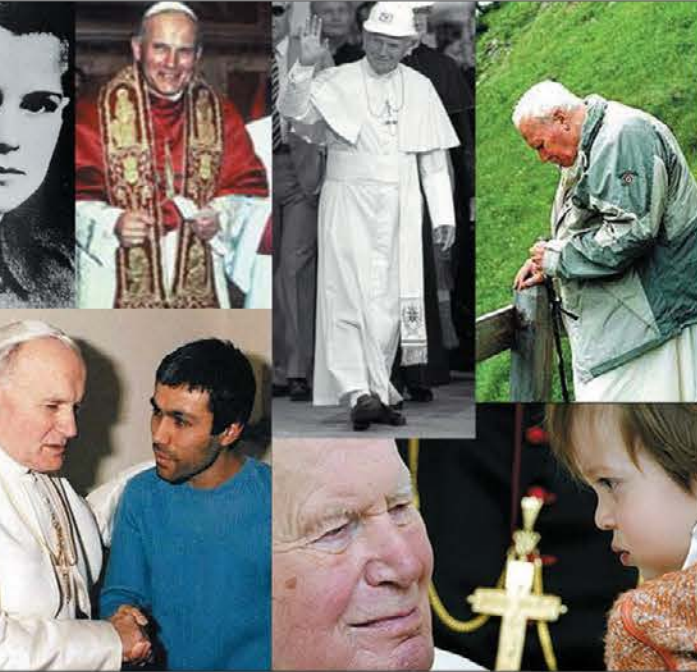
Slovenski mojster fantastične zgodbe Milan Kleč, ki je napisal zbirko kratke pro-ze Plastika, je na predstavitvi izjemno malo govoril, vseeno pa je povedal, da je bil v izjemno dobri pisateljski formi, ko je pisal svoje zadnje delo. "Že v zgodnjih knjigah je Kleč svojemu žanru postavil nove meje, in bil tako tudi učitelj drugim slovenskim prozaistom", je povedal Zorn. Za novo delo Milana Kleča je še pove-dal, da je polno paradoksov, saj se njegovemu junaku, piscu samemu, "nikdar ne more zgoditi ničesar normalnega. Morda pa se v tej Klečevi knjigi humorju pridružuje tudi senca melanholije."

Knjiga papeževih spominov in misli Vstanite, pojdimo!
Pričevanje in spodbuda

Na 84. rojst-ni dan sv. očeta Jane-za Pavla II. je 18. maja pri italijanski založbi Mondadori izšla papeževa knji-ga *Alzatevi, andiamo!* (Vstanite, poj-dimo!).

Delo vsebuje v glavnem spomine in misli na dvajset-letje 1958-78, ko je Karol Wojtyła bil škof v Krakovu, pa tudi na otroška le-ta in kasnejše pa-peževanje, ki ga opravlja že 26. leto. Že naslov govori o tem, da se ostareli in bolni sv. oče za nobeno ceno noče ustaviti, ampak da nadaljuje svojo pot in s svojim osebnim pričevanjem vedno znova sili k temu, da se tudi mi ne ustavimo v hoji za Kristusom.

Spomini se prepletajo z nauki škofa, ki od vsega začetka moč-no doživlja svoje pastirsko in kulturno poslanstvo kot drago-cen dar. Janez Pavel II. rad omenja tudi v pogovornem slo-gu ključne osebnosti, kot npr. teologa de Lubaca, kard. Wy-szynskijane, kard. Ratzingerja, Chiaro Lubich, Giussanija, de Balaguerja in druge, ki so zazna-movali njegovo življenjsko pot. Pri pisanju je bil tudi dokaj svo-boden, saj navaja, da so bili škofje "v Krakovu običajno iz-brani med aristokrati. Zato me je presenetilo, ko sem po dolgi

vrsti nadškofov izbran jaz, 'pro-letarec'". Papeževa govorica želi biti dojemljiva, preprosta, obe-nem pa razkriva vso globino Božje skrivnosti v zgodovini odrešenja. Sv. oče se rad spo-minja na čase, ko je smučal ali brodaril s kanujem, obenem pa je to mislec, teolog, kulturnik in mistik, ki je prišel v svoji veri do take točke, da nima več dvomov. Z neizmerno očetovsko ljubez-nijo potrjuje vernike, hkrati pa - kot ugotavlja Vittorio Messori - nevsiljivo ponuja roko vsako-mur, ki dvomi, išče, ki celo za-avrača, toda ostaja vsaj zamisljen ob človeku s tako granitno in umirjeno vero, ki nima nič kaj skupnega s fanatizmom.

Sam prizna, da je vedno pel in

potoval, vsekakor raje služil kot pa ukazoval in "vladal". Taka je pač njegova narava. Seveda zna biti tudi trden in odločen, zlasti ko pravi: "Ne moremo obrniti hrbta resnici, je ne oznanjati več ali jo skrivati, pa čeprav gre za resnico, ki je težka."

Ko se bralec zatopi v branje pa-peževe knjige, se v njem z lahko-to prebudi občudovanje do pre-malo poznane poljske Cerkve, ki je - kot ocenjuje Messori - obe-nem patriotična in katoliška, globoko slovanska, in vendar prav tako globoko rimska, hkrati hierarhična in ljudska, stroga in sprejemajoča, resnoba in obenem barvno vedra.

Vsaka knjiga papeža Wojtyły, ki je v zadnjem desetletju napisal

Knjigo *Alzatevi, andiamo!* so izdali hkrati v poljskem izvirniku ter italijan-skem, francoskem, nemškem in španskem prevodu; v angleščini naj bi izšla čez mesec dni. Šteje 180 strani, stane 15 evrov, tis-kali pa so jo v nakladi 500.000 izvo-dov.

V večnem mestu so jo predstavili predsednik italijanskega senata Marcello Pera, Giuliano Amato, kard. Giovanni Battista Re in glasnik Sv. sedeža Joaquín Navarro-Valls.

odmevni knjigi *Dar in skrivnost* (1996) ter *Rimski triptih* (2003), najde na tržišču veliko pozorno-sti. Intervju z naslovom *Presto-piti prag upanja* (1994), ki ga je podpisal Messori, je bil preveden v 50 jezikov, prodanih pa je bilo 20 milijonov izvodov. Govorica sv. očeta vsebuje namreč tudi poetične primese, ki so nadvse umestne v ustih papeža, ki s pi-sanjem želi nadaljevati svoje pos-lanstvo, glasno izpovedovati, da Resnica in Upanje obstajata in nista iluziji. Tudi zadnja knjiga Karola Wojtyły je lahko vir za ka-tehezo, spodbuda k temu, da se pogledimo v bogastvo tradicije, da vzamemo v roke Sv. pismo in odkrijemo v njem srce Boga, ki bije za človeka.

Danijel Devetak

Ljubljana Valvasorjeva priznanja za leto 2003

Častni znak dr. Vanji Lokarju

Tržaški podjetnik nagrajen za razstavo porcelana

Vsako leto je 18. maj med-narodni dan muzejev. Slovensko muzejsko društvo vsako leto ta dan počasti s podelitvijo Valvasorjeve nagrade in priznanj. Nagrada je namenjena muzej-skim delavcem za življenjsko delo na muzejskem področju ali za izjemne pris-pevke pri ohranjanju, predstavljanju in po-pularizaciji premične kulturne dediščine, Valvasorjeva priz-nanja prejmejo mu-zealci za pomembne dosežke v minule-m letu, častna Valva-sorjeva priznanja pa društvo podeljuje do-natorjem, sponzor-jem in drugim zaslužnim sode-lavcem.

Komisija za podeljevanje Valva-sorjeve nagrade in priznanj je na seji, 23. aprila 2004, sklenila, da podeli eno od petih častnih Valvasorjevih priznanj za leto 2003 tržaškemu rojaku dr. Vanji Lokarju, ki je v letu 2003 v Na-rodnem muzeju Slovenije v Ljubljani razstavil svojo zbirko porcelana.

Razstava z naslovom Zemlja, ogenj & kava je bila leto prej na ogled v Trstu, ljubljanska posta-vitev pa je bila glede na večje prostorske možnosti še do-polnjena. Obiskovalcem je bil predstavljen zgodovinski pre-

Foto JMP

gled najdragocenejšega keramičnega gradiva v Evropi - od prvih začetkov v letu 1710 do 2. polovice 19. stoletja, ko je prevladoval serijski način proiz-vodnje.

Z zbirko dr. Lokarja so bili v Slo-veniji prvič na ogled nekateri redkejši primeri - med njimi najzgodnejši izdelki prve evrop-ske tovarne porcelana iz Meis-sna, zlasti tisti z monogramom Avgusta Močnega. Dodatni po-udarek so predstavljali izdelki italijanskih manufaktur, ki so v evropskih muzejskih zbirkah iz-redno redki; priložnost, da so bi-li le-ti na ogled v Narodnem muzeju Slovenije, je bila za slo-

venske ljubitelje in poznavalce še pose-bej dragocena. Razstava, ki je bila opremljena s poja-snjevalnimi besedili, prevedenimi tudi v angleščino, za lažje razumevanje pa sta bila dodana še slo-varja tehnik in slo-gov, je v prostore Na-rodnega muzeja Slo-venije privabila sko-raj 7000 obiskoval-cev, zagotovo pa je bila v Sloveniji naj-pomembnejši dogo-dek s področja mu-zejskih predstavitev uporabne umetnosti v letu 2003. Prva kompleksna pred-stavitev zgodovine porcelana je zelo od-mevala tudi v javnih

medijih.

Dr. Vanja Lokar se je ob posta-vitvi razstave izkazal kot ve-likodušni donator ter je spon-zoriral tudi del stroškov posta-vitve in Narodnemu muzeju Slovenije podaril 200 katalo-gov, namenjenih prodaji. Ker ta donatorska poteza dr. Lo-karja ni prva, med drugim naj omenimo vsaj še gmotno pod-poro Pilonovi retrospektivi v Moderni galeriji (2002), pome-ni podelitev častnega Valva-sorjevega priznanja dr. Vanji Lokarju vsaj skromno oddolži-tev in pozornost Slovenskega muzejskega društva.

Mojca Jenko

Srečko Kosovel

Zbirka najbolj znanih otroških pesmi

Proslavljanju stoletnice rojstva pe-snika Srečka Kosovela se je pri-družilo tudi založništvo Abram v Pe-drovu nad Branikom z zbirko naj-bolj znanih Kosovelovih pesmi, ki ima naslov Sonce na Krasu. Založ-nik Peter Abram je v uvodu zapisal, "da je Srečko Kosovel, pregodaj umrli literarni genij, bil avantgardist, drzen družbeni kritik, predvsem pa pesnik samotnih, grenkih izpovedi. V zbirki naše založbe pa ga zagle-damo v manj dramatični luči - pred nami je nežen opazovalec narave in zbiralec drobcev vsakdanjega življenja: rad se igra, rad miruje, njegovo srce se odpira pred nami in v njem je veliko sončne svetlobe. Kosovelove najbolj znane otroške pesmi so postavljene ob bok kraškim impresijam in so prijetno branje za otroke in odrasle."

V zbirki najbolj znanih otroških pe-smi Srečka Kosovela so objavljene predvsem poezije o tistem predelu njegove notranje kraške pokrajine, kamor se je zatekal v svojih samot-nih razpoloženjih in kjer je našel svoj najgloblji prostor počitka in zdravlilnih moči. Objavljenih je sku-paj petintrideset pesmi, v katerih se kaže vsa raznolikost in umet-niška moč ustvarjanja Srečka Ko-sovela. V pesmi Kako lepo pravi: Kako lepo bi bilo romati vse življe-nje skozi zeleni gozd in se ne usta-viti. Biti kot gozdna ptica, ki ne poz-na poljan. Biti človek z dobrim sr-cem. Pravijo mi: To bi ne bilo živ-ljenje. A jaz jim odvrčam: Je li življenje bolelo?

Zbirko je oblikoval, ilustracije v kamnu in vinjetje pripravil Peter Abram, izbor pesmi, ureditev in spremna besedila je prispevala Po-lona Abram, strokovna sodelavka pri pripravi zbirke pa je bila Jolka Milič. Izid knjige sta finančno pod-prli Mestna občina Nova Gorica in Občina Sežana.

Kratke

Dr. Egidij Vršaj / SLOVENIJA IN EVROREGIONIJE

Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček in založba Mladika sta te dni izdala novo knjigo znanega in priznanega tržaškega ekonomista - raziskovalca dr. Egidija Vršaja. Kot beremo v spremni besedi, zbirka "belih priročnikov" tržaškega krožka "sega z novim zvezkom na področje gospodarstva, čezmejnega sodelovanja, evropske integracije in manjšinskih pravic". Dr. Egidij Vršaj je bil do upokojitve časnikar na Radiu Trst, nato pa se je ves posvetil raziskovalnemu delu in do zdaj objavil deset knjig, ki jih odlikujejo, kot pravi izdajatelj, poglobljen strokovni pristop, velika jasnost in uporabnost". Predgovor k zadnji knjigi je napisal glavni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar, ki je tudi predsednik Evropskega urada za manj razširjene jezike.

V uvodu obravnava avtor vprašanje "človekove, narodne in gospodarske identitete", čemursledijo poglavja: Evropska unija in nova ustava Evrope, Regije in čezmejno sodelovanje in Zaščita manjšin. Predsednik Evropske komisije Romano Prodi je poudaril, omenja avtor, da so narodne identitete temeljna vrednota Evropske unije. Ta ni ameriški "melting pot", to je talilni lonec, v katerega se vržejo priseljenci, ter se iz njega potem potegnejo "amerikaniziranci". Temeljno načelo nove evropske Ustave ali Konvencije o prihodnosti Evrope unije je geslo: Združeni v raznolikosti!

Gre vsekakor za zelo aktualno in poučno knjigo, ki sodi na polico ne le vsakega slovenskega intelektualca, temveč vsakega Slovenca, ki hoče biti na tekočem s časom, v katerem živi danes in bo živel jutri.

Knjigo so predstavili v sredo, 26. t.m., v dvorani Kraške zadrzne banke na Opčinah, ki je denarno podprla njeno izdajo, naprodaj pa je v vseh slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici. O njeni vsebini bomo v našem časniku še obširneje poročali.

DL

Multimedialna predstava "...iz človeka glasba poje..."

V petek, 28. maja, ob 20.30 bodo na odru Kulturnega doma premierno uprizorili multimedialno predstavo "...iz človeka glasba poje...", ki je nastala v sodelovanju ZSKD in SSG ter ob pokroviteljstvu Občine Trst. Predstava se bo občinstvu prikazala kot multimedialni (video-glasba-petje-recitacije) prerez slovenske glasbene ustvarjalnosti v Trstu. Glasba je potemtakem glavni junak večplastne uprizoritve, saj v ospredje stopajo liki slovenskih skladateljev, ki so delovali od konca 19. stoletja do današnjih dni in soustvarili bogato obdobje slovenske kulture v Trstu. Pri predstavi sodeluje kar šest zborov, ki so vključeni v Zvezo slovenskih kulturnih društev. Ti so: MZ Vasilij Mirk, otroški zbor F. Venturini, mladinski zbor Kraški Slavček, MZ Jacobus Gallus, MZ Lipa - Bazovica, ženska skupina Stu Ledi; poleg pevskih sestavov bosta predstavo obogatila še pianist Marko Sancin in flavtistka Tamara Tretjak. Zamisel kulturnega projekta gre pripisati Nives Košuta, za režijo je poskrbela Sabina Moreno, besedilo pa je napisala Loredana Umek. Luisa Antonij je bila svetovalka za glasbo.

Mavhinje / Proslava za mamin dan

Župnijska skupnost v Mavhinjah in Cello&Music sta za ta praznik pripravila kratak kulturni program, v katerem so se predstavili malčki otroškega vrtca v Mavhinjah in osnovnošolci iz Mavhinj, Cerovelj in Vižovelj.

Po uvodnih besedah župnika g. Jožeta Caha, ki je naglasil, da so otroci naša bodočnost, so se predstavili malčki otroškega vrtca: Aurora Leghissa, Selene Gombač, Sara Antonič, Gabrijel Terčon, Simon Cettolo in Igor Terčon so v lepi slovenščini recitali pesem Neže Maurer Mamici. Nato so ubrano zapeli pesem Jaz sem mala roža. Sledila sta recitaciji posvečeni mamici, ki sta jih, z občutkom recitirale brez treme, najprej Aleksija Terčon in nato Nataša Škerk. Ingrid Peric, ki obiskuje četrti razred osnovne šole v Devinu, je z natančnostjo izvedla na harmoniko pesem Mami, o mamici. Z recitacijo Prošnja pesnika Srečka Kosovela, ki jo je gladko podal Emiliano Leghissa, so se spomnili prežganih preminulega slovenskega ustvarjalca. Na vrsti je bil Natan Cettolo, ki je s sijočim pogledom na polno cerkev recital pesem Mamica. Na frajtonerco je nato veselo zaigral pesem Čas pocitnic Cristian Leghissa. Tri otrokove želje je z nežnostjo recital Rok Košuta. Fanika di Lenardo je z jasno in glasno izgovorjavo podala pesem Mami. Sledila je glasbena točka. Enrico Leghissa je na harmoniko z zanosom zaigral lepo slovensko pesem Zlati časi. Zopet recitacija Vse o mami, ki jo je tekoče recital Benjamin Metlikovec. Navzoče je navdušil duo saksofon in harmonika; Cristina Leghissa na saksofonu in njen brat Cristian na harmoniko sta temperametro zaigrala pesmico Mamici. Točko sta ob burnem plaskanju ponovila. Nastopil je še otroški pevski zbor, ki je zapel Lepa, si lepa, roža Marija. K uspehu proslave mamininega dne je nedvomno pripomogla tudi Erika Odorić, ki je v urinah otroške delavnice učila otroke ročnih del, ki so bila ta dan naprodaj. Celotni izkupiček je namenjen lačnim otrokom. Proslava se je zaključila pred cerkvijo, kjer so se prisotni zadržali še nekaj časa ob založenih mizah, ki so jih skrbno pripravile mamice, ob živčavu otrok in prijateljskem klepetu.

Jasna Leghissa

Končno otvorili prenovljeni Ljudski vrt

Trst ima ponovno svoj "Central Park". Prenovljeni Ljudski vrt so namreč ob prisotnosti številnih predstavnikov javnih oblasti odprli prejšnji teden. Osrednja mestna zelena oaza je bila že dalj časa zaprta, saj so popravila trajala kopico mesecev. Začela so se že s prejšnjo občinsko upravo. Ljudski vrt nosi ime po botaniku Munziju de Tommasiniju, ki je kot tržaški podesta velel leta 1854 vrt zgraditi na kraju, kjer je morala nastati cerkev in število rezidenčnih poslopj. Preobleka današnjega Ljudskega vrta namenja obiskovalcem številne prijetne kotičke in kraje, namenjene igralskim dejavnostim, kot na primer kotalkanje in namizni tenis. Poleg tega bodo Tržačani v toplih poletnih večerih lahko sedeli na odprtem in sledili predvajanju filmov v prav tako prenovljenem poletnem kinu.

Romarsko pevski izlet po Sloveniji

Slovenski Cerkevni pevski zbor in župnijsko občestvo od Novega Sv. Antona v Trstu sta v nedeljo, 9. maja 2004, organizirala običajni romarsko-pevski izlet v Slovenj Gradec, Dravograd in Maribor. Pot je vodila mimo poenostavljenih formalnosti na meji proti Ljubljani, skozi Šoštanj in Velenje v koroško prestolnico Slovenj Gradec. Romarjem je dobrodošlico izrekel domači župnik Peter Leskover in predstavil 754 let staro cerkev sv. Elizabete. Kanonik msgr. Marij Gerdol je daroval sveto mašo in v nagovoru spodbudil k ravnanju po novi zapovedi ljubezni, tako kot je Jezus za razpoznavni znak svojih učencev postavil medsebojno ljubezen. Ob glavni župnijski cerkvi je za obiskovalce nadvse zanimiva tudi manjša špitalska cerkva, ki je posvečena Svetemu Duhu. To je lep primer neokrmjene gotične arhitekture, krasi jo baročna oprema, največjo pozornost pa vzbujajo freske Andreja iz Ottinga in prikazujejo 27 prizorov iz Kristusovega pasijona. Romarji so počastili tudi spomin na g. Jakoba Sokliča, ki je dolga leta služboval v Slovenj Gradcu, v letih 1922-1924 pa je bil v Šklednju duhovni pomočnik. V mariborski stolnici so poromali na grob bl. Antona Martina Slomška in se srečali z dr. Stankom Janežičem, ki je v kratkem predstavil božjo služabnico Cvetano Priol iz Maribora ter začetek postopka za njeno beatifikacijo. Romarski izlet se je zaključil z obiskom vinske kleti Vinag in pokušnjo štajerskih vin. Hvaležni romarji so se ob koncu dneva vrtili domov, obogateni z vtisi lepote slovenske domovine in njenih dobrih ljudi.

JB

Društvo slovenskih izobražencev / Peterlinova dvorana, 17. maja

Posoško slovensko civilno prebivalstvo v medvojnem času

Foto Kroma

Slovenska zgodovinarica Petra Švoljšak je s svojo zadnjo študijo, ki nosi ime Soča, sveta reka, načela novo pot v slovenskem zgodovinopisju. Zajetna študija (knjiga obsega 430 strani) se namreč pogloblja v obdobje italijanske zasedbe posoškega območja za časa prve svetovne vojne, in sicer v leta 1915 - 1917. "O prvem svetovnem konfliktu na slovenskih tleh se je veliko pisalo", je občinstvu Peterlinove dvorane v uvodnem nagovoru pojasnil zgodovinar dr. Stane Granda, "vendar je bila tematika obravnavana precej nesistematično". Študija Švoljšakove se obratno loteva tega dvehletnega časovnega razmaka s kopico novih metodoloških prijemov, med katerimi je najbolj zanimivo žarišče, ki ga zgodovinarica namenja civilni podobi vojne. "Avtorica se pogloblja v človeško dramo slovenskega prebivalstva, v tisto zgodovino, ki ne sloni na vojaških podvigih slavnih generalov", a v tiste življenjske dogodke, ki jih malokdo obravnava. Tak prijem pa jasno dokazuje trpljenje ljudi, ki jim je bil pogojen nadaljnji razvoj normal-

nih življenjskih in družbenih odnosov. Antropološki pristop in druga dognanja, ki jih dr. Švoljšak v knjigi razčlenjuje, kažejo na avtorico knjige (ki je izšla v seriji Korenine založbe Nova revija), kot "prvo slovensko specialistko za prvo svetovno vojno", se je še izrazil dr. Granda, ki je kolega gostje Peterlinove dvorane na Inštitutu Milka Kosa pri Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Knjiga sloni za dobro četrtino tudi na pravnem pretresu vojne vprašanja oziroma na kršitvi mednarodnega vojaškega prava s strani italijanske voj-

ske. Posegi italijanskih vojakov na slovenskih tleh niso nastali zgolj v logiki vojaških posegov, temveč predvsem v luči nacionalističnih teženj po ozemljih, ki so jih Italijani štel za svoje. K temu gre omeniti še špijonsko psihozo, s katero je bila prepredena italijanska okupacijska oblast, ki je slehernega Slovenca istovetila s potencialnim vojunom. "Prva svetovna vojna je globoko prizadela slovensko narodno telo", je nato povedala gostja večera DSL. "Naš narod bi lahko vzeli kot model, kako neka vojna prizadene človeka kot posameznika in kot pripadnika določenega naroda. Slovenci smo v vojni odigrali vse

možne vloge: bili smo vojaki treh različnih vojsk ('matične' Avstro - Ogrske vojske, vojske kraljevine Italije in še srbske vojske); civilisti so bili aretirani, deportirani, internirani, uporniki, ustreljeni; zdesetkana je bila tudi pristojna administracija javnih ustanov". Naše ozemlje je bilo proti mednarodnim določilom (Haaška izjava o pravicah in dolžnostih okupatorja) ponovno organizirano z italijanko šolsko, administrativno, sanitarno, finačno in ne nazadnje jezikovno "trikolorno" preobleko; slovenske duhovnike so nadomestili z namestniki, poitalijančili so imena in toponomastiko. Centralni urad v Vidmu in civilna komisarjata v Kobaridu ter Krminu so vsem zadevam neposredno sledili.

Medvojni čas 1915-1917 je bil z vidika vidika odločilen za nadaljnjo usodo slovenskega ozemlja: čeprav je bilo to obdobje kratko s časovnega vidika, je vsekakor bila priložnost za prihodnjo priključitev tretjine slovenskega narodnega ozemlja kraljevini Italiji.

Igor Gregori

V Kulturnem domu Podeljevanje bralnih značk

S knjigo v žepu na poti življenja

Ob petju, glasbi in veselem povezovanju igralcev ansambla Slovenskega stalnega gledališča, ki so letos igrali v otroški igri Ptička

Petruška Panizon izročili knjižna darila: verjetno jim je oder še nekoliko tuj pojem... Zastopane so bile šole Igo Gruden iz Nabrežine, Srečko Kosovel z Opčin in s Proseka, Simon Gregorčič iz Doline in Ivan Cankar

Med podeljevanjem bralnih značk v Kulturnem domu. (Foto Kroma)

smejalca, se je zvrstilo podeljevanje bralnih značk dijakom tržaških nižjih srednjih šol. Na odru Kulturnega doma je najprej spregovorila Andreja Duhovnik, ki deluje pri zavodu za šolstvo Ministrstva RS in je članica koprške enote in obenem je zadolžena, da sledi in podpira slovensko šolstvo v zamejstvu. "Bralna značka ni tekmovalstvo", je poudarila Duhovnikova, "ampak usmeritev v tako branje, ki bo ostalo tudi v odraslih letih pomembni dejavnik vsakdanjega življenja". Takoj pa je napočil živčav, ko so na oder priskočili igralci Ptičke smejalke in srednješolsko občinstvo "prisilili", naj skupno zaplešejo ob spremljavi glasbene kulise otroške igre.

Podobno razpoloženje je vlada- lo med dijaki v parterju, ko so "kolegi" tretjih razredov, predstavniki vseh ostalih razredov in zlati bralci stopili na oder. Nekoliko sramežljivi so bili videti, ko so jim Aleš Kolar, Gregor Geč, Stojan Colja in Nikla

od Sv. Ivana. Spregovoril je nato tudi predsednik društva Bralne značke iz Slovenije, Slavko Pregelj, ki je ponosno zaokrožil število tekmovalcev za bralne značke na 140 tisoč mladih tako v matici kot v avstrijskem, italijanskem in madžarskem zamejstvu. Poudaril je tudi, da so zlati bralci dobili v roke dve knjigi, in sicer Prešeren.doc in Ledene magolije Marjane Moškrič, ki sta izšli v priložnostni izdaji in ju ni dobiti na policah knjigarn. Radoživo jutro je sklenilo predvajanje dokumentarnega filma Sprehod z baronom, ki so ga uvedle besede avtorice istoimenske knjige in scenaristke filma Eveline Umek ter glavnega junaka Vladimirja Jurca, ki v dokumentarcu poseblja barona Zoisa.

V vrtcu na Opčinah Bralna značka v vrtcih

Zgodnje spodbujanje bralne kulture

Knjižne ilustracije so za predšolskega otroka pravo okno v svet, medtem ko so mu ob pisanih podobah natisnjene črke še nerazumljive.

In vendar je v slikanica eno in drugo, podoba in beseda. Da bi otroci že v najnežnejših letih razvili aktiven in večstranski odnos do knjige, so tudi v vrtcih uvedli bralno značko. Podeljevanje priznanj najmlajšim knjižnim moljem didaktičnega ravnateljstva Opčine je potekalo v četrtek, 20. t.m. Na 'Skupnem dnevu' se je v open-skem vrtcu zbralo 170 malčkov iz Bazovice, Križa, z Opčin, s Proseka, iz Repna in Trebč, ki so si med letom pridno izposojali knjige. Ker se bodo branja in pisanja naučili šele čez leto ali več, je bil tekmovalni iter prirejen njihovi staro-

mesto pisne obnove pa so otroci ustno poročali pred vrstniki. Kot je poudarila odgovorna za pobudo na openskem ravnateljstvu, Silva Perčič, vsebujeta obe fazi pomembne socialne in jezikovne momente, ki prispevajo k celotnemu otrokovemu razvoju. Otrok si namreč ob družinskem branju širi besedni zaklad in miselna obzorja, v učilnici pa si mora pridobiti pozornost in zanimanje poslušalcev. Sistematično spodbujanje nevsiljivega in prijetnega stika s knjižnimi stranmi ima še dodaten cilj, in sicer da bi bilo srečanje s šolsko knjigo nekaj povsem normalnega, je še dodala Perčičeva.

Slavje se je začelo s prijetnim presenečenjem slaščičarne Saint-Honore in se je nadaljevalo s podeljevanjem knjižnih nagrad, ki jih je posredovalo Ministrstvo za kulturo, šolstvo in šport Republike Slovenije, zaključilo pa se je z nastopom članic Kulturnega društva Sovodnje (Vesna Tomsic, Luisa Gergolet in Danijela Tomsic), ki so s

Podeljevanje bralnih značk na Opčinah.

sti in se je bistveno razlikoval od tradicionalnega, ki je že utečen na osnovnih in nižjih srednjih šolah: pravljice so jim brali odrasli oz. starejši člani družine, na-

pomočjo čarobnih zvončkov začarale zgodbo o dveh prebivalcih džungle, opicah Simoni in Gregorju.

AL

Zgornja enoteka Predstavitev programa liste Skupaj - Insieme

Za pošteno in učinkovito upravljanje Občine

V občini Zgonik že poteka volilna kampanja. Ponovna izvolitev sedanje župana Mirka Sardoča bo po vsej verjetnosti golo formalno dejanje, bolj zanimivo pa bo ravnotežje v občinskem svetu, kjer bo po novem volilnem zakonu odločilna moč župana zmanjšana z večjim številom predstavnikov opozicije. Prav v tej luči gre oceniti dogovor, ki so ga na pokrajinski ravni sklenili tajniki Marjetice Walter Godina, Levih demokratov Bruno Zvech in stranke Slovenske skupnosti Peter Močnik: v občini Zgonik dogovor sloni torej "na osnovi skupnih programskih izhodišč in metodološkega soglasja o njihovem uveljavljanju in o soudeležbi pri delu občinske uprave", da bo levo sredinska koalicija (lista Skupaj - Insieme) vključno z Marjetico nastopila s svojo listo in svojim županskim kandidatom Sardočem, stranka Slovenske skupnosti pa se bo na volitvah predstavila s kandidatom Dimitrijem Žbogarjem. Kot je poudaril Sardoč, njegova lista ni s SSk sklenila nobe-

nega predvolilnega dogovora ali političnega sporazuma, "je pa vsekakor pripravljena z njo sodelovati za dobro celotne občinske skupnosti". Sedanje župana ne skrbi niti večja moč, ki jo nova volilna pravila dajejo opoziciji, saj "smo ved-

spoznavanju med različnimi komponentami tega prostora, tudi v duhu širitve Evropske unije; pospeševanju uravnovešenega družbenogospodarskega razvoja Občine z ovrednotenjem kraškega naravnega okolja v sistemski ponudbi; nadaljevanju ustvarjanja pogojev, ki naj nudijo vsestransko visoko raven tako naravnega okolja kot življenja vseh občanov v okviru trajnostnega razvoja teritorija; udeležanju v čim večji meri večji socialne varnosti, s posebno pozornostjo do pravic otrok in mladostnikov".

Foto Kroma

no stremeli po poštenem in učinkovitem upravljanju", je novinarju odvrnil županski kandidat na predstavitvi upravnega programa liste Skupaj - Insieme, ki je potekala v sredo, 19. maja, v prostorih zgornje vinoteke. Program, ki ga je prisotnim orisal sedanji župan in županski kandidat za volitve, ki bodo potekale 12. in 13. junija, Mirko Sardoč, sloni na "podpori miru, sožitju in medsebojnemu

Program ne sodi v t.i. knjigo sanj, a je obratno odraz želje in možnosti, da se sleherna točka dejansko izpelje. Veliko poudarka je namreč na varstvu okolja in gospodarskih dejavnosti, na socialni službi, šolstvu, kulturi in športu ter gojitvi zunanjih stikov in sodelovanjih; lista namenja veliko pozornosti seveda javnim delom in urbanistiki ter ovrednotenju teritorija. Prav glede zadnjih dveh točk programa gre ome-

niti veliko pozornost, ki jo lista namenja novemu regulacijskemu načrtu (zadnji je iz leta 1997), ki ga bo občina pripravila v primeru Sardočeve zmage in možnosti metanizacije celotnega področja zgornje občine. Program predvideva tudi neposrednejši stik z občani preko izdelave internetne strani. Na tiskovni konferenci so se predstavili tudi kandidati in kandidatke za občinski svet, ki predstavljajo raznovrstno tkivo zgornje občine. Prisotni so mladi, ki prvič kandidirajo, pa tudi že izkušeni svetovalci, ki se ponovno kandidirajo. To so: Lorenzo Breda, Vladimir Budin, Žarko Budin, Paolo Cesna, Aleksander Počkaj, Denis Doljak, Božič Grilanc, Rossana Giorgi, Igor Guštinčič, Monika Hrovatin, Adriano Regent, Alenka Obad. 12 kandidatov zastopa stranke LD, KP, SIK in Marjetico; nekaj pa jih kandidira tudi v sklopu neodvisne leve.

IG

Koncert Marijinih pesmi

Ob slovesnem sklepu šmarnične pobožnosti v ponedeljek, 31. maja, 2004, ob 20.30 prireja župnija Sv. Jerneja Ap. in CPZ Sv. Jernej tradicionalni koncert Marijinih pesmi. Koncert bosta oblikovala CPZ Sv. Florjan, ki ga vodi Melita Vidar in CPZ Sv. Jernej pod vodstvom Janka Bana, solo bo pela Mojca Milič. Samospeve bosta peli Matejka Bukavec in Marjan Štrajn, na orgle pa igrala David Lenisa in Vinko Škerlavaj. Priložnostno misel bo podala Rossana Paliaga, večer pa bo povezovala Mira Fabjan. Toplo vabljeni!

Obvestila

Društvo Rojanski Marijin dom vabi na prireditev "Iz preteklosti v prihodnost", posvečeno spominu na msgr. Stanka Zorka, ki bo 30. maja ob 17. uri v Marijinem domu, ul. Cordaroli 29. Na sporedu bo dokumentarni videoposnetek o času delovanja g. Zorka v Rojanu, nastop pevcev in instrumentalistov ter misijonska loterija. Vljudno vabljeni!

Župnijska skupnost v Nabrežini

prireja vsakoletno romanje - izlet, ki bo v nedeljo, 20. junija, v Prekmurje. Obiskali bomo Maribor, Radence, Mursko Soboto in drugo. Vpisovanje po telefonu: 040 200678 ali 040 201197 v večernih urah.

Cestičke

Pred kratkim sta naša člana, neutrudna delavca za misijone, **Marija in Franko Saksida** praznovala 40 let skupnega življenja. Da bi bila njuna pot še naprej tako srečna, polna idealizma, jima želi Društvo Rojanski Marijin dom.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE

vabi na

42. PRAZNIK ČEŠENJ

Od petka, 28. maja, do ponedeljka, 31. maja
v Mačkoljah, na prireditvenem prostoru "Na Metežici"

V nedeljo, 30. maja, ob 18. uri nastop pevske skupine KUD Domovina
iz Ospa in pihalnega orkestra Muzika Sv. Antona.

Vsak večer ples s skupinami
Happy day, Zamejski kvintet, Kraški kvintet in Burja

VROČI DNEVI, PRIJETNI VEČERI...

FANTJE IZ POD GRMADE

vabijo na

PEVSKI VEČER IN DRUŽABNOST NA SEDEŽU ZBORA

v soboto, 29. maja, ob 20.30

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

prireja

PRVO DEKANIJSKO REVIO

v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene
v Bazovici v nedeljo, 6. junija, ob 18. uri

Slavnostna akademija Godbeno društvo Prosek slavi sto let

Z vaške na mednarodno sceno

Niz praznovanj se bo nadaljeval s koncerti

Foto Kroma

Sto let je za Godbenim društvom Prosek. Malokatero društvo na Tržaškem se lahko ponaša s tako visokim jubilejem in s tolikimi uspehi. Godba je namreč že pred desetletji prekoračila meje domače vaškosti, za vodilo si je izbrala poglobljeno vadbo in tako je dospela do uspehov, ki so bili dolga leta le neizrečena želja. Godbeno društvo Prosek vestno in redno sodeluje na vseh vaških pobudah, dviguje kulturno in glasbeno življenje na Proseku in Kontovelu, "redno" delovanje pa krepi s tekmovanji in gostovanji po Sloveniji in Italiji (zadnja leta tudi po Evropi). Povsod se izkaže in povsod dosega zavirljive rezultate. Trditev, da ima tudi prihodnost pozitivni predznak, ni pretirana, saj društvo iz leta v leto beleži nove člane, še posebno mlade, ki obiskujejo glasbene šole. Odbor društva je sklenil, da bo

stoletnico zaznamoval s nizom prireditev, ki so dosegle vrh v nedeljo, 23. maja, na slavnostnem koncertu v Centru Ervatti pri Briščkih. Sicer so se praznovanja začela v četrtek, 20. maja, v Soščevi hiši na Proseku, kjer so predstavili zajetno publikacijo Godbeno društvo Prosek 1904-2004. Prijeten večer na sedežu društva je uvedel nonet Odmevi pod vodstvom Rada Miliča, za uvod pa je spregovoril podpredsednik društva Martin Rustja. Predstavitev knjige je bila poverjena domačinki in prof. Loredani Umek, ki je uokvirila delovanje godbe v izrisala je socialni in zgodovinski pomen kulturnega udejstvovanja in poudarila, da knjiga nazorno prikazuje uspešno pot godbe skozi viharje stoletja in je torej pravi poduk za današnji čas. Nedeljska slavnostna akademija v Športnem centru Ervat-

ti bo še dolgo ostala na ustih vseh prisotnih. Dvorana je bila prepolna, godba je pod vodstvom Marina Ukmarja prepevala z bogatimi in zahtevnim programom, najstarejši člani so prejeli prestižna priznanja, v prvih vrstah je bilo veliko uglednih gostov. Vse je prisrčno pozdravila predsednica Isabella Cipollino. Koncert je uvedla skladba Mitraljez, katero je leta 1919 za prošeško godbo napisal njen četrti dirigent Ivan Lavrenčič, ki je imel največ zaslug za kakovostni vzpon glasbene skupine. Nadaljeval pa se je s skladbo Rokovnjači Viktorja Parme. V uverturi Rokovnjači je vključena melodija Mladi vojaki, skladba, ki je pred sto leti prižgala iskrico ustanovitve Godbenega društva Prosek. Ko se je namreč nekega dne ustanovitelj godbe Dragotin Starc sprehajal po mestnih ulicah, je prisostvoval pogrebu oficirja, ki ga je spremljala vojaška godba in igrala Mlade vojake. Takrat se mu je porodila želja, da bi tudi njegova domača vas imela godbo. Zbral je 30 mladih in začela se je pustolovščina, ki ji danes pravimo Godbeno društvo Prosek.

MR

Predstavitvena konferenca / Kmetijski dnevi

Zaščita krajevnih dobrot

V sredo, 26. maja, so se v Trstu pričeli tradicionalni Kmetijski dnevi, ki bodo mestno stvarnost popestrili do nedelje, 30. maja. Predstavitev le-teh je potekala prejšnji teden v prostorih Trgovinske zbornice. Ob tej priložnosti so glavni pobudniki orisali letošnji izvedbo, predvsem pa je bil vsem govornikom skupen pogled uprt v priložnosti, ki jih Evropska unija s svojo širitvijo nudi tudi na področju kmetijstva, ribištva in gozdarstva. Prireditve se odvija pod pokroviteljstvom odbora, ki ga sestavljajo predstavniki občin Trst, Milje, Devin - Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Letošnja izvedba Kmetijskih dni je nastala tudi ob podpori banke FriulAdria, Zadružne banke F-Jk in Zadružne kraške banke. Glavne smernice je predstavil predsednik organizacijskega odbora Boris Mihalič. "Letos smo priča trem pomembnim spremembam, ki zadevajo našo manifestacijo", je poudaril. "Prvo novost predstavila premestitev pobude na mesec maj. Vinogradniki so se namreč pritoževali, da so septembra preveč obremenjeni, zato smo se po dogovoru domenili, da je tekoči mesec najustreznejši. Druga novost zadeva spremembo lokacijskih prostorov. Če so se Kmetijski dnevi na začetku odvijali v Boljuncu, nato pa v prostorih mestnega sejma, smo se letos odločili, da je četrti pomol tržaškega starega

pristanišča najustreznejši prostor za našo pobudo; ker je v odnosih do kmetijstva ribištvo dokaj zapostavljeno področje, smo menili, da bo neposrednejši stik z morjem pozitivneje vplival na ta sektor", je povedal Mihalič. Tretja novost pa kaže na tako evolucijo manifestacije, ki presega naš ožji prostor in se od kraškega področja spušča vzdolž Jadranskega morja. Letošnji naziv štiridnevnega srečanja se torej glasi "Jadran in Kras" in to zato, da bi se tesneje navezovali stike med kmeti, pridelovalci olja, vina, medu, sirov pa tudi ribičev v širokem geografskem okviru, ki dosledno teži h gojenju in predstavitvi takih pridelkov, ki so sad tako krajevne tradicije kot kvalitete. Na četrtem pomolu bodo tako prisotni stendi s slovenske obale, iz Istre in Kvarnera, pa tudi iz Koroške. Pozornost so prireditelji namenili spoznavanju pridelkov, razstavam, glasbenim in kulturnim srečanjem. Poleg degustacijskih trenutkov (pri katerih so soudeleženi šte-

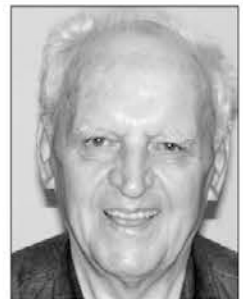
vilni bari in restavracije v pokrajini) je manifestacija preprejena z močnim didaktičnim nabojem, ki je namenjen tako dijakom krajevnih šol kot tudi zainteresiranim odraslim. Tehnični srečanja na temo ribolova in poljedelstva, ki se bosta odvijali v prostorih Trgovinske zbornice v petek, 28., in soboto, 29. maja, bosta med drugim vzela v pretres vprašanje zdrave prehrane, ki je neposredno vezana na kvaliteto proizvoda, ki izhaja s točno določenega področja. Veliko pozornosti so letos prireditelji posvetili krajevnim pridelkom, ki potrebujejo veliko večjo zavarovalno strategijo kot doslej. Čeprav področje naše pokrajine lahko razpolaga s skopo zemeljsko površino, so njegovi sadovi vrhunškega nivoja: prav zato bodo v teh dneh predstavniki organizacijskega odbora in druge organizacije, ki so aktivno sodelovale pri letošnji pobudi, podpisali dokument, ki ščiti krajevne proizvode pred biološkimi posegi, in tudi zato, da se preobsežen deželni načrt za razvoj kmetijstva nadomesti s pokrajinskim, ki bi bolj specifično obravnaval vprašanje kmetijstva na Tržaškem. Četrti pomol bo občinstvu odprt od 10. do 23. ure.

ZA VEDNO NAS JE ZAPUSTIL
NAŠ VESTNI IN DOBRI PASTIR

JOŽE KUNČIČ

Žalostno vest sporočata cerkveni pevski zbor in sestra Angelina.
Pridružujejo se tudi kriški farani.

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 27. maja, ob 14. uri iz kriške vaške cerkve.

Spori v zastopniških organizacijah

Kjer se kregata dva (ali trije?)...

Slovenci na Koroškem doživljajo že dobro leto najhujšo krizo znotraj lastnih vrst. Spori znotraj zastopniških organizacij so ustvarili do sedaj najslabšo izhodiščno pozicijo za celotno narodno skupnost na Koroškem.

Vprašanje, ali sta dve zastopniški organizaciji koroških Slovencev ali so tri, bi bilo povsem odvečno, če bi se vsi, ki v javnosti želijo zastopati interese slovenske narodne skupnosti na Koroškem, vendarle zedinili, da je vodilo za uspešno nastopanje navzven potrebna enotnost znotraj narodne skupnosti. Enotnost zdaleč ne predpostavlja enotnosti. Južni Tirolci se tega pravila držijo - rezultati pa so na dlani: v rimskem parlamentu sedi lepo zastopstvo nemško govorečih poslancev, za evropske volitve je Južnotirolska ljudska stranka (SVP) enakovredni sogovornik vsedravnih zavezništ

in vsakič ji je uspelo poslati v Strasbourg svojega poslanca. Večja enotnost je prispevala, da smo Slovenci v Italiji na nedavnih deželnih volitvah dosegli "rekordno" število deželnih svetovalcev. Deželne volitve pa so bile za koroške Slovence prava mora. Najprej je stranka Enotne liste (EL) izjavila, da ne bo kandidirala na volitvah. Slovenci, ki bi sicer glasovali za stranko samostojnega političnega nastopanja koroških Slovencev, so bili prisiljeni glasovati za vsedravno stranko. Izbira je bila zelo omejena - v glavnem za še opozicijsko stranko Zelenih (ki ji je uspelo izvoliti celo dva deželna svetovalca!) ter za socialiste, ki so sveto prisegali, da bodo nasprotovali izvolitvi Haiderja. Kako se je zgodba končala, je vsem znano: koroški socialisti, za katere je glasovalo veliko število slovenskih volilcev, so po volitvah šli v koalicijo s Haider-

jevimi svobodnjaki. Koalicijo med svobodnjaki in socialisti pa je pozdravil med drugim tudi predsednik ZSO Sturm, kar je povzročilo nekaj slabe krvi tudi znotraj levo usmerjenih struktur koroških Slovencev. Skepsa do te nenaravne koalicije ni bila neutemeljena. Med prvimi ukrepi na področju politike do narodne skupnosti moramo beležiti vest, da bodo v bližnji bodočnosti pristojnosti Urada za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi, ki ga vodi mag. Vladimir Smrtnik, znatno zmanjšane. Pobuda za to naj bi sprejela sporazumno oba koalicijska partnerja na deželi, kar seveda ni najbolj spodbudna vest za nadaljnje delo ne samo urada. Enoletno kreganje na političnem področju pa je povzročilo tudi veliko nelagodja na področju kulture. Zmanjšanje prispevkov za kulturno delo in istočasno financiranje kar treh zastopniških organizacij tako s strani Dunaja kot Ljubljane pa je bil za Milana Pika, kulturnega delav-

ca, ki je dolga leta opravljal prostovoljno vrsto funkcij na prosvetnem področju, med drugim programskega managerja in upravitelja Kulturnega doma v Pliberku, razlog, da je demonstrativno oddal vse funkcije na kulturnem področju. Koroški mediji so o tem veliko poročali, prav tako pa je novica odjeknila v Sloveniji in tudi pri nas na Primorskem.

Dejstvo, da se kultura in kulturniki umikajo iz javnosti zaradi političnih odločitev znotraj narodne skupnosti in do nje, je posledica napačnega pojmovanja manjšinske civilne družbe. Prezreti dejstvo, da narodno skupnost sestavljajo ljudje in da je vezilo znotraj te skupnosti prav jezik, ki ga ohranjamo ne le v šoli, ampak tudi s pomočjo kulturnega dela, pa pomeni žagati vejo celotne narodne skupnosti. Neupoštevanje teh aksiomov narodnega dela pa pomeni delovanje proti razvoju "naroda" in "narodne skupnosti". Politiki, ki tako stališče udejanjajo v javnosti, bi morali - dosledno - oddati vse funkcije "predstavnikov naroda". Žal pa tudi na Koroškem zaradi njihovih odločitev odhajajo s prizorišča kulturniki...

Peter Rustja

Pokrajinski muzej

Boris Pahor v Kopru

Ob koncu aprila letos je Koper povabil v goste tržaškega pisatelja Borisa Pahorja, ki je v prepolni dvorani Pokrajinskega muzeja zbranim spregovoril o zamejski stvarnosti v trenutku vstopa Slovenije v Evropsko zvezo. Za-

enakopravno vključil v Evropo. Vse to je zrahljalo strnjenost slovenske skupnosti v zamejstvu in močno načelo njeno obrambno moč oz. njeno odpor-

nost proti asimilaciji.

V pogojih, ko se je slovenstvo v zamejstvu po stoletnih asimilacijskih pritiskih znašlo zdesetkano, bi morala biti matica oz. slovenska država tisti prvi subjekt, ki bi ščitil svojo manjšino. Saj tako se po svetu obnašajo matične države do svojih manjšin. Vendar Slovenija, očitno, tega še ni povsem dojela, ker bi sicer svojih manjšin ne prepuščala na milost in nemilost italijanski (in avstrijski) politiki. Prevečkrat se namreč zdi, pravi Pahor, da so ji ločeni deli narodnega telesa neke vrste moteč privesek

Dr. Drago Štoka se je srečal s Korošci Srečanje na Trbižu

Kandidat stranke Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka se je v petek, 21. maja, udeležil srečanja, ki ga je SSK organizirala na Trbižu s sorodno manjšinsko politično formacijo Enotne liste iz av-

strijske Koroške, na katerega je povabila zastopnike krovnih organizacij Narodnega sveta koroških Slovencev in Sveta slovenskih organizacij. Najprej so zastopniki slovenskih političnih in kulturnih

sredin pozdravili trbiškega župana Franca Baritussia in mu čestitali za odprto podporo večjezičnosti v Kanalski dolini, nato pa so prisostvovali predstavitvi knjig o Sloveniji v italijanščini in o Furlaniji v slovenščini, ki ju je izdalo društvo Societa' filologica friulana. Srečanje se je potem nadaljevalo v prostorih gostišča "Il Montone" v Žabnicah, kjer so si prisotni izmenjali poglede na položaj slovenske narodne skupnosti v F-Jk in na Koroškem, evropski kandidat Štoka pa je Slovincem onkraj Karavank ponudil svoje posredovanje pri poslancu nemške manjšine v Italiji v Strasbourg Michlu Ebnerju za primerno zaščito in podporo ob nenehnih poizkusih Georga Haiderja in njegovih svobodnjaških, vendar danes tudi socialdemok-

ratskih prijateljev, da bi ponizal še tako neznatno obliko pravic slovenski narodni skupnosti.

Koroški predstavniki (prisotni so bili Vladimir Smrtnik za EL, ter Zablatnik in Kramar za NSKS) pa so predlagali skupen nastop tudi v Ljubljani, ki bi morala manjšinskim strankam čez mejo posvečati posebno pozornost. O položaju v Kanalski dolini in v Benečiji sta spregovorila Giorgio Banchig in Rudi Bartaloth; deželni tajnik SSK Damijan Terpin in svetovalec Mirko Spazzapan pa sta poudarila pomen povezovanja evropskih jezikovnih in narodnih manjšin tudi v obliki volilnih zavezništov, za opozarjanje na zahteve in pričakovanja tega precejšnjega dela evropske populacije.

GLOSA

Jurij Paljki, paljki@noviglas.it

O pelinu

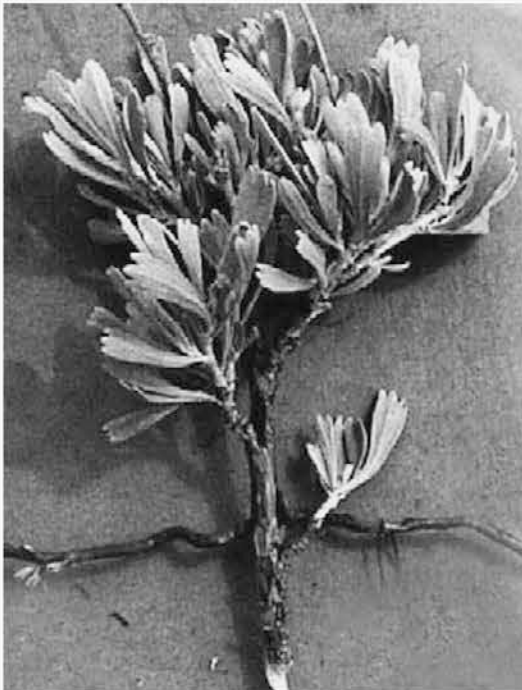
Na pelin sem se spomnil, ko sem minulo sredo odhajal utrujen proti domu v poznih večernih urah. Avtomobil je sicer res najprej prevozno sredstvo, a je zame zadnje čase tudi vse bolj prostor, v katerem najboljše in predvsem pa lahko v miru razmišljam. To pa iz preprostega razloga, ker sem zvečer v avtu vedno sam in ponavadi me v poznih večernih urah tudi nihče več ne pokliče na prenosni telefon. Tudi cesta je ponavadi prazna, včasih se mi zdi, da avto že sam pozna pot do doma, utrujenost in boleče noge pa so ponavadi tiho, a vedno prisotno opozorilo, da moram biti tudi na prazni cesti previden. Ko zavijem na hitro cesto proti Vilešu, ponavadi tudi radio odklopim in do doma me spremlja samo še tiho brnenje avtomobila. Pred očmi le cesta, misli pa romajo drugam.

Na pelin rožo sem se spomnil, ko sem premišljeval o dolgem dnevu, ki je bil za mano. Tudi sam sem se tistega dne udeležil lepega kulturnega večera v centru Bratuz, na katerem je nastopila znana kulturna delavka in glasbenica Lučka Kralj Jerman, ki je bila pred davnimi leti zapustila rodno Gorico in v Argentini našla drugi dom. Razmišljal sem o tem, ali se sploh lahko v življenju najde drugi dom, kajti vse bolj sem namreč prepričan, da si doma ne moreš sam zgraditi, da je resnični dom človeku podarjen ob rojstvu, ker je dom, pravi dom, veliko več od stanovanja, hiše. In takrat mi je prišla pred oči pelin roža, kot slovenski pesnik imenuje pelin, za katerega naš Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi, da je to "zdravilna rastlina s svetlo sivimi listi grenkega okusa", a tudi dodaja v drugi razlagi, da je pelin tudi vse tisto, "kar je neprijetno, neugodno".

Pelin kot druga beseda za grenkobo torej. Vozil sem proti Furlanski nižini in po njej, a mi pelin roža ni šla izpred oči in takrat sem se spomnil, kaj me je v pretresljivem predavanju gospe Lučke Kralj Jerman naj-

bolj pretreslo. Bil je majhen stavek, bila je majhna in na prvi videz nepomembna misel, ki jo je gospa mimega značaja in blagega glasu izrekla med svojim predavanjem: "Tujina je grenka, čeprav smo v nji lahko svobodno živeli!"

Pelin roža je takrat zacvetela pred menoj in me tisti

večer ni zapustila več, tudi med dve uri trajajočo okroglo mizo v Kulturnem domu, ki sem se je udeležil po lepem kulturnem dogodku, ne, na kateri smo zbrani z obeh strani meje skušali vsak po svoje povedati nekaj dobrega o skupni Goriški; samo potuhnila se je, a bila je tam, pravzaprav cvetela je.

Pelin me torej tisti večer v mislih ni zapustil, kot me ni zapustila misel na vedno krvavečo rano naših ljudi, ki so bili odšli z domom v srcu v svet, se danes morda tu-

di vračajo na mesto, od koder so bili odšli, a je njihova največja tragedija prav v tem, da se nikdar ne morejo več vrniti domov, ker tistega doma, ki so ga bili nekoč zapustili, danes ni več.

Ko te vrstice pišem, se bojim, da bi kaj pelina dodal vsem tistim, ki to odprto rano nosijo v srcu, ker do njih čutim iskreno spoštovanje, še posebno do tistih, ki svojih narodnih korenin v tujini niso izgubili. Kakšno trpljenje, koliko garanja in nikdar dovolj občudovanih osebnih odgovorov je bilo potrebno, da so ohranili svojo besedo in svoje korenine, vedo samo oni. Tisti, ki tega nismo doživeli, lahko molče skušamo razumeti, a razumeti in dojeti ne moremo. Trpljenje lahko razume samo tisti, ki je že poljubil križ.

V tem našem razcefranem svetu, ko se skoraj vsem dozdeva, da resničnih vrednot več ni, se prav to tudi razobeša ne veliki zvon, in se zato tudi pri nas narodna istovetnost in vprašanje jezika postavlja pod vprašaj, predvsem pa se postavlja pod vprašaj vsaka identiteta, zato tudi narodna, je ta pelin roža naših ljudi, ki so nekoč bili odšli v "grenko tujino svobodno iskati", a so na tej poti iz domovine v svet same sebe in slovenstvo ohranili v najtežjih razmerah in časih, je ta njihova in naša narodna rana, ta pelin roža, resnična svetinja. Dejstvo pa, da so ti ljudje, ki so jim bili zvečine bratje in sestre dobesedno poklali brate in sestre, očete in matere, jih naglani ter pregnali v beg, danes očete in matere, stari očete in stare mame otrok in vnukov, ki se vračajo kot polnokrvni Slovenci v domovino vseh Slovencev, resnični čudež.

In bo prav zato ta naša slovenska pelin roža cvetela vse do takrat, dokler tega slovenskega narodnega čudeža javno ne bomo priznali in ne bomo tudi pri nas začeli verjeti, da se ta čudež zgodi le tistim, ki vedo, da so jezik, omika, kultura, narodna samobitnost vrednote, za katere se je vredno potruditi, in se človek zanje tudi mora žrtvovati, če hoče ohraniti lastno dostojanstvo. Ve pa se, da kdor lastnega dostojanstva nima, tudi od drugih ne more zahtevati, da mu ga priznajo, kaj šele, da bi mu ga izkazovali!

radi aktualnosti obravnavane teme povzemamo v nadaljevanju nekaj njegovih misli in pogledov.

Svoje izvajanje je Pahor začel z besedami Srečka Kosovela, "da je naš ideal evropski človek, različen v svojih obrazih, a samo eden v svojem velikem stremljenju: ljubiti vse ljudi in v tej ljubezni delati..." Menil je, da je ta pesnikova maksima še kako aktualna tudi danes, ko se "nekoliko preveč evforično" pripravljamo na odpravo meje. Postavlja se namreč vprašanje, ali bomo sposobni ohraniti svojo samobitnost, svoj obraz v neprestanem soočanju z močnejšimi sosedami, ki so v preteklosti polagali roke na naš življenjski prostor in ki se niso odpovedali nameri, da bi tudi v prihodnje razširili svoj vpliv nad njim.

Naša preteklost v tem pogledu ni spodbudna, meni Pahor. Prednost, ki jo je prejšnji režim dajal levičarski ideologiji, je namreč odpravila narodno zavest na obrobje "kot odvečno vrednoto ali celo kot znamenje duhovne omejenosti." Še danes imajo ti ideologi levece zagovornike narodne identitete kot prvenstvene vrednote, za nacionaliste v slabem pomenu besede, ali pa vsaj, v milejši obliki, za etnocentriste, kamor prištevajo nič manj kot tudi Gregorčiča, Prešerna, Jenka idr. V tej svoji zgrešeni drži so pahnili večino slovenskih delavcev v Italiji v italijanske stranke, veliko njihovih otrok pa v italijanske šole. Druge manjšinske skupnosti niso delale teh napak. V dolini Aosta kot tudi na Južnem Tirolskem se je manjšina skupno organizirala v svojo stranko in je prek nje branila svoje interese mnogo bolj učinkovito, kot to uspeva slovenski manjšini v Italiji in na Koroškem. Podoben poskus je bil sicer storjen tudi med Slovenci v Italiji z ustanovitvijo Stranke slovenske skupnosti, a sta ga matica in njena izpostava v zamejstvu sabotirala. Temu se je pridružilo tudi nekritično poveljevanje narodnoosvobodilnega boja, ki je potisnilo vse druge vrednote ob stran. V tem smislu je bila potem vzgojena tudi mladina. In ti imajo danes v rokah oblast in kulturo in ne vedo, kaj početi s slovenstvom. Nihče jim ni vcepil ponosa maloštevilnega naroda, ki je tisoč let reševal svoj jezik in kulturo, si na koncu ustvaril svojo državo in se

oz. balast. Kako naj si sicer, ob vsem, kar doživljajo zamejski rojaki v Italiji (in na Koroškem), razlagamo besede predsednika državnega zbora Boruta Pahorja, da med Slovenijo in Avstrijo ni neresenih vprašanj. Ali pa besede zunanjega ministra Dimitrija Rupla, da je v odnosih z Italijo vse v najlepšem redu...

Ti obrobni deli slovenskega ozemlja od Trsta navzgor preko Koroške pa vse do Madžarske bodo s padcem meje še bolj izpostavljeni pritiskom in vplivu močnejših in brezobzirnih sedov, pa naj ob vstopanju v Evropsko zvezo še tako hlinimo prijaznost. In od take matice, ki tako brezbržno in pohlevno požira vse te udarce, zaupanje nima kaj dosti pričakovati. Zato se mora manjšina nasloniti predvsem na lastne moči... Vendar, še meni Pahor, da ta mediteranski del slovenskega občestva ne more pristati na to in se namerava upreti temu izginjanju. Kot je to s svojo izjemno energijo in s svojo umetnostjo nakazal Srečko Kosovel. In kot so to nakazali tisti mladi junaki (Tigrovci), ki so se ob somraku fašizma, kot prvi v Evropi, goloroki uprli njegovemu uničevalnemu stroju ter so s tem svojim velikim dejanjem dali svetu lekcijo ponosa in časti. Lekcijo, na katero so premnogi na tej in oni strani meje prehitro pozabili, namesto da bi njihov pogled vnesli ne samo v domače šolske in zgodovinske učbenike, ampak tudi v tuje. Vendar se zdi, da v slovenskih učbenikih ni prostora zanje, ko pa je celotnemu obdobju fašizma posvečenega komaj za kake pol strani teksta...

V zvezi z odpravo meje in spomenikom odprtih vrat, ki je bil ravnokar postavljen na Škofijah, pa je Pahor dejal, da se ga ne more veseliti, če bo ta odprta meja služila temu, da bo močnejši partner skozi ta vrata uveljavljal svoj vpliv nad šibkejšim. Drugič ima manjšina na eni strani meje priznane vse pravice, na drugi pa komaj katero. Zato ne moremo trditi, da gre za odprta vrata. Tudi zato ne, ker večinski narod na italijanski strani ne govori našega jezika, in se ga, za zdaj, tudi ne namerava učiti. Če bi se pa kdaj po čudežnem naključju to zgodilo, potem bi to ne bila samo odprta, ampak tudi blagoslovljena vrata.

Milan Gregorič

V parlamentu obravnava zakona o javni uporabi slovenščine

Veliko ovir za uveljavljanje in razvoj demokracije v Sloveniji

V Sloveniji se ljudje najbolj zanimajo za tiste dogodke ali zadeve iz tekoče politike, ki jih neposredno zadevajo. Sicer pa je tako stanje duha značilno tudi za druge demokracije. Od stopnje demokracije je namreč odvisno, v kolikšni meri država in oblast resnično delujeta v korist državljanov. O demokraciji v Sloveniji so razpravljali 19. t.m. politiki, kulturniki, strokovnjaki in znanstveniki na srečanju s predsednikom države dr. Janezom Drnovškom. Vsi so poudarjali, da pri nas še ni prave demokracije, a so za vrzeli omenjali različne vzroke. Premier Anton Rop je, denimo, nekaterim poslancem opozicije očital, da v parlamentu poskušajo nastopati kot tožilci ali sodniki, npr. pri obravnavanju korupcije. Odgovoril mu je predsednik SDS Janez Janša, ki je dejal, da so takšni pojavi posledica tega, da tožilci in sodniki ne opravljajo svojih dolžnosti, zaradi česar morajo na nepravilnosti v družbi opozarjati poslanci. Zanimivi so bili posegi nekaterih drugih udeležencev na omenjenem posvetu, ki je bil že šesti v seriji posvetov o prihodnosti Slovenije. Dr. France Bučar je opozoril na prevelike sodne zaostanke in prepletenost javne uprave z vladajočo politiko. Politične ustanove so prevelike, razlike v prihodkih ljudi pa pretirane. Filozof Tine Hribar je obrav-

naval odtujenost države od civilne družbe. Kot primer je navedel pobudo kroga nekaterih udeležencev pogovorov pri državnem poglavarju, naj država obsoodi povojne umore in zagotovi ustrezne napise na spominskih obeležjih. Vlada na to pobudo sploh ni odgovorila. Janez Janša meni, da je proces demokratizacije v Sloveniji zastal in celo nazadoval, za kar naj bi bili odgovorni predvsem prevelika koncentracija moči zgolj na eni strani in javna občila (mediji), ki niso kritična do vlade. Po besedah predsednika Svetovnega slovenskega kongresa Borisa Pleskovića pogovori o demokraciji v Sloveniji sploh ne bi bili potrebni, če bi se oblast v državi zamenjala vsakih nekaj let. Ostra v svojem razmišljanju je bila tudi dr. Manca Košir, profesorica na fakulteti za družbene vede. Po njenem mnenju v Sloveniji vlada in odloča o vsem t.i. strankokracija, saj se sliši le glas političnih strank, mediji pa odražajo samo poglede vladajoče politične elite. Predsednik Slovenije je soglašal skoraj z vsemi mnenji o pomanjkljivosti demokracije v družbi in opozoril na nevarnosti, ki jih ne gre podcenjevati, kot so klientelizem, povezanost med kapitalom, mediji in politiko, pomanjkanje pravne države in prevelike socialne razlike v Sloveniji. Toda nič ne kaže, da se bo demokracija kmalu bolj razvila

Foto JMP

in uveljavila, saj to nista strategija in namera sedanje oblasti, ki jo predstavljata zlasti LDS in ZLSD. Veliko zanimanje javnosti vzbujata dogodka, povezana s slovenskim jezikom in kulturo. Na razstavi v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani prvič skupaj predstavljajo pravi rojstni list naše kulture in jezika, namreč Brižinske spomenike, Stiški rokopis in Čedadski rokopis. Zanimanje za ta izredni dogodek je tolikšno, da morajo obiskovalci razstave čakati v vrsti, kar se v Sloveniji že dolgo ni zgodilo. Spodbudno je nadalje, da je predlog zakona o javni uporabi slovenščine v državnem zboru ugodno prejel prvo obravnavo. Nemara bodo predlog delno spremenili, predvsem omilili zahteve, da morajo biti imena

podjetij izključno slovenska. Toda zakon bo skoraj zagotovo sprejet, ker ga podpirajo vse parlamentarne stranke.

Nadaljujejo se polemike o sistemskem zakonu o t.i. izbrisanih. Nameram vladnih strank, ki hočejo zakon slednjič sprejeti, se z zahtevami za razpis zmeraj novih referendumov o izbrisanih uspešno upirajo poslanci iz opozicije. Državni zbor je na zasedanju prejšnji teden v drugem poskusu za slovensko predstavništvo v Eurojustu izvolil vrhovno državno tožilko Barbaro Brezigar. Gre za specializirani organ EU s sedežem v Haagu, ki združuje tožilce in policiste iz držav članic, v boju zoper organizirani kriminal. Brezigarjeva se tako tudi umika iz slovenske politike, v kateri je bila zelo uspešna. Generalna sekretarka nekdanje Bajukove vlade dr. Verica Trstenjak pa je bila imenovana za sodnico na sodišču prve stopnje v Luksemburgu.

V uvodniku revije Ampak tudi o napisu Naš Tito na Sabotinu
V uvodniku, objavljenem v novi številki revije Ampak, je avtor, urednik revije TV Jože Možina (*na sliki*), razčlenil dogajanja na železniški postaji v Novi Gorici, ob sprejemu Slovenije v EU. Omenil je tudi obnovo napisu Naš Tito na Sabotinu. Zapisal je, "da je to dejanje dokaz o razumnosti šibkosti, politični zaplankanosti in tudi moralnem propadanju vplivnega dela obmejne slovenske javnosti in politike."

Marjan Drobež

Uradna otvoritev novih prostorov je bila v sredo, 19. maja

V Novi Gorici praznik za obiskovalce dnevnega centra ŠENT

V prostorih nekdanjega vrtca na Cankarjevi ulici v Novi Gorici so v sredo, 19. maja, tudi uradno odprli nove prostore dnevnega centra ŠENT, ki ga sicer že dalj časa dnevno obiskuje med dvajset in trideset ljudi s težavami v duševnem zdravju. Otvoritev se je udeležil tudi minister za delo, družino in socialne zadeve Vlado Dimovski (*na sliki*), ki je ob tem povedal, da postajajo nevladne organizacije, kot je združenje ŠENT (Slovensko združenje za duševno zdravje) vse pomembnejši del sistema socialnega varstva, saj programi psihosocialne rehabilitacije, ki jih izvajajo, pomembno dopolnjujejo javno službo na tem področju. ŠENT je nevladna in neprofit-

na organizacija, ki je nastala pred enajstimi leti, njeno glavno poslanstvo pa je nuditi poboljšano pomoč ljudem s težavami v duševnem zdravju, povezati strokovne delavce in organizacije na področju duševnega zdravja ter psihosocialne rehabilitacije. ŠENT izvaja in razvija različne oblike pomoči, namenjene ljudem s težavami v duševnem zdravju ter njihovim svojim v okviru regionalnih centrov za duševno zdravje. V Novi Gorici je bil dnevni center ŠENT ustanovljen že leta 2000; prostori, ki jih je zagotovila občina, pa so bili neprimerni, za-

to so že od vsega začetka iskali primerno novo lokacijo. Našli so jo v nekdanjem vrtcu na Cankarjevi ulici, ki so ga zaradi zmanjševanja števi-

la otrok pred leti zaprli. Otvoritev novih prostorov dnevnega centra se je udeležila tudi predsednica združenja ŠENT Vesna Švab, ki je povedala, da je ŠENT socialna služba, ki raste zato, ker odgovarja na dejanske potrebe ljudi. Izrazila je tudi prepričanje, da so Šentove vrednote, kot npr. solidarnost in medsebojna pomoč, pomembne tudi za družbo v celoti. Poudarila je tudi razumevanje in podporo novogoriške občine in dodala, da dnevnega centra ŠENT v Novi Gorici brez podpore lokalne skupnosti zagotovo ne bi bilo.

Za obiskovalce dnevnega centra je bila uradna otvoritev prostorov, ki jih sicer obiskujejo že več mesecev, pravi praznik, saj so imeli priložnost dokazati, da znajo tudi sami pripraviti kulturni program; vsem, ki so prišli na otvoritev, pa so z veseljem pokazali svoje izdelke in jim predstavili aktivnosti, ki jih izvajajo.

NN

Izpopolnjevalni študij

Iz Ljubljane - O Ljubljani in še o čem (3)

Kako prijetno se mi zdi, ko hodim po ljubljanskih ulicah in mi od vsepovsod prihaja na uho slovenska govorica. Nihče se ob njej ne namrdne, kot se večkrat zgodi v Trstu. Občutim, da je res moje okolje; doma sem. A ni bilo vselej tako. Kot drugi sonarodnjaki izven meja matične države sem rastle z nejasno, megleno podobo domovine v sebi, oz. s tako, ki je nisem mogla v celoti sprejemati. Ker v njej ni bilo dovolj svobode, ker vsi državljani niso bili enakopravni, saj so nekateri krivično živeli preganjani in zapostavljeni. To

sem kot otrok razbiral iz drobnih vsakdanjih dogodkov, ki so se polagoma, z leti in spoznanji, zalagali v mozaik in v nazven zakrito misel: To ni naša domovina. Ko je stric duhovnik prihajal na obiske k nam iz Slovenije, je vedno povprašal po Katoliškem glasu in ga z zanimanjem prebiral, saj ga nikakor ni smel dobiti čez mejo v župnišče. Večkrat je mami pripovedoval o obiskih nekkih "prijaznih stricov" (od tajne službe Ozn), ki so zelo skrbno nadzorovali vse njegovo pastirsko delo in ga klicali na zagovore.

Ko smo v začetku sedemdesetih let skavtinje taborile več poletij zaporedoma po slovenskih planinah, sem pogosto občutila neko utesnenost: tu pač nisimo enako svobodna kot doma. Nadrdeča država, tudi od krvi nasilno pobitih, ni mogla imeti mesta v meni kot podoba domovine. A k sreči se je tek zgodovine skoraj čudežno obrnil in rdeči totalitarni sistemi so na evropskih tleh klavirno propadli kot berlinski zid. Mislim, da se sedaj njihovi tudi najbolj zagrizeni privrženci, ne bi želeli povrniti v svinčene čase...

Ustanovitve samostojne slovenske države in z njo demokracije žal naš stric duhovnik ni dočkal več med živimi, da bi lahko svobodno dobival čez mejo Novi glas ter ga prebiral doma. Imamo samostojno, svobodno, suvereno in ponosno Slovenijo - enakovredno v Evropi in svetu. Tako jo lahko imam za svojo domovino in nosim v sebi njeno svetlo podobo. In v noči na prvi maj letos sem iz Brd opazovala ognjemete na Novogoriškem; radio je predvajal našo himno. Prevzelo me je resnično veselje. Še korak naprej v odpiranju in siva svinčena preteklost, napihnjena SFRJ je ostala daleč propadla in prerasla od novih svetlejših časov.

/ dalje
Tereza Srebrnič

Kratke

Prof. Darinka Kozinc kandidatka za Evropski parlament

Zunajparlamentarna stranka Glas žensk bo sodelovala na volitvah poslancev v Evropski parlament 13. junija, in sicer z geslom "Prednost strokovnosti in znanju." Predsednica stranke Monika Piberl je na predstavitvi liste poudarila, da imajo vse kandidatke oz. kandidati univerzitetno izobrazbo in obvladajo dva jezika, zaradi česar meni, da bi lahko opravljali vse naloge poslancev v Evropskem parlamentu.

Nosilka liste je Darja Lampe, med kandidatkami pa je tudi prof. Darinka Kozinc, nekdanja svetnica mestnega sveta mestne občine Nova Gorica, sedaj pa ravnateljica Srednje lesarske šole v Novi Gorici in uspešna predsednica krajevne skupnosti v Solkanu.

Zaposlitev v EU: najbolj iskane medicinske sestre in strokovnjaki za računalništvo

Slovinci se zaradi prepovedi pretoka delovne sile v stare članice EU sicer uradno ne morejo zaposlovati na območju celotne povezave, toda nekateri premiki pri zaposlovanju se vendarle dogajajo. K nam prihajajo predstavniki raznih tujih podjetij, organizacij oz. združenj ter poizvedujejo za delavci in strokovnjaki, ki jih v posameznih državah na območju EU najbolj primanjkuje. Ponujajo jim zaposlitev, primerne plače, ki so višje od tistih v Sloveniji, in druge ugodne pogoje, če bi se zaposlili pri njih oz. odšli na tuje.

Iščejo delavce in strokovnjake tistih poklicev ali dejavnosti, ki jih v gospodarsko razvitih državah na območju evropske povezave najbolj potrebujejo. Največje in najboljše možnosti za zaposlitev v tujini imajo medicinske sestre. Iščejo jih tudi bolnišnice in druge zdravstvene ter socialne ustanove v Italiji in Avstriji. Odziv pa je majhen, ker se Slovenci neradi zaposlujejo zunaj doma, to je v tujini, razen tega pa je tudi pri nas veliko pomanjkanje medicinskih sester, kar obeta, da jim bodo domači delodajalci povišali plače.

Predstavniki tujih delodajalcev nadalje iščejo delavce in strokovnjake s področja računalništva, pa tudi kvalificirane delavce raznih poklicev, kot so, denimo, ključavničarji, mehaniki, orodjarji, zidarji, tesarji, soferji in drugi. V tujino naj bi odhajali na podlagi t.i. kvot o zaposlovanju tujih delavcev, ki jih določajo posamezne države. Kakšen je lahko obseg zaposlovanja iz tujine, imajo določeno tudi Nemčija, Avstrija in Italija. Navajamo primer iz Avstrije, kjer imajo Slovenci na tamkajšnjem trgu delovne sile, tudi zaradi znanja slovenščine in ostalih evropskih jezikov, dobre možnosti za zasedbo prostih delovnih mest. Zaradi tega se vse več avstrijskih podjetij odloči, da tudi na vodilnih delovnih mestih, ki zahtevajo poslovanje s tujino, zaposlujejo strokovnjake iz sosednjih držav, tudi iz Slovenije. Za primer naj navedemo avstrijski koncern Henkel CEE, ki je v svoji dunajski enoti že zaposlil nekaj vodilnih ljudi, ki so prišli iz Madžarske in tudi iz Slovenije.

Prireditve v Brdih: najpomembnejši je tradicionalni praznik česenj

V Brdih poskušajo na razne načine povečati prepoznavnost tega območja in s tem turistične obiske in promet. To naj bi dosegli tudi s prireditvami kulturne, družabne in zabavne narave. Slednje potekajo že od začetka tega leta, trajale pa bodo do 20. oz. 21. decembra, ko bodo v Medani priredili tradicionalne umetniške nastope, namenjene spominu na pesnika dr. Alojzija Gradnika.

Glede na raznolik program in številno udeležencev, ki prihajajo iz vse Slovenije, bližnjih krajev v Italiji in tudi iz Koroške v Avstriji, je oz. bo tudi v prihodnje zanesljivo najbolj pomemben praznik česenj. V občinskem svetu obstaja celo predlog, da bi praznik česenj razglasili za občinski praznik Brd. Program letošnjega praznika, ki bo imel svoj vrhunec od 11. do 13. junija, bo spremenjen in obogaten v primerjavi s prejšnjimi leti. Potekal bo na območju med vinsko kletjo, središčem Dobrovega na trgu 25. maja in gradom. Tržnica s češnjami, pecivom in drugimi briškimi dobrotami bo na trgu na Dobrovem, celoten prostor pa bo urejen s kaži-poti. V občinski upravi in turističnem društvu, ki program pripravljata, menijo, da se bodo na prazniku česenj v Brdih simbolično srečali vinogradništvo, vinarstvo, sadjarstvo, oljkarstvo in turizem.

Novi številki Briškega časnika in Vipavskega glasa

V roku, ki je določen, je izšla nova številka Briškega časnika, glasila občine Brda oz. najbolj razvitega sadjarsko-vinogradniškega območja v Sloveniji. Prejema ga vsaka družina brezplačno, tako da povprečna naklada Briškega časnika dosega okoli 2.500 izvodov. Tudi v novi številki je objavljeno veliko številno poročil, vesti in drugih prispevkov o vsem, kar se dogaja v Brdih. Uvodnik z naslovom Če bo med, bo tudi denar, obravnava pridelovanje medu, s katerim se ukvarja 83 čebelarjev iz Brd in občine Kanal ob Soči. Veliko je zapisov o vinarijih oz. vinih, v katerih je poudarjena nujnost skrbi za kakovost, ki bo lahko zagotavljala uspešen prodor vin iz Brd na evropskih tržiščih. Iz časnika zvemo, da ima občina Brda letos na voljo več sredstev v svojem proračunu, zaradi česar so uvedli denarno pomoč za novorojenčke. Vsak novorojeni Bric bo ob rojstvu prejel 50 tisoč tolarjev. Aktualen je pogovor z občinskim svetnikom iz SDS Miranom Bečem in s Tomažem Kumarjem, iz SMS. Naštela sta tudi težave v Brdih in opozorila, da je največji problem pomanjkanje pitne vode. O gradnji vodovoda govorijo že deset let, a doslej se ni še nič premaknilo. Tudi Vipavski glas, ki je glasilo tamkajšnje krajevne skupnosti in ga tiskajo v nakladi 700 izvodov, objavlja dogodke iz tekoče kronike tega znanega naselja, ki je bilo nekoč središče Zgornje Vipavske doline. Pred desetletji je to vloga, kot znano, prevzela Ajdovščina. Na naslovni strani Vipavskega glasa je tokrat upodobljena vipavska moška in ženska noša iz leta 1838. Članek o tej noši je napisala Magda Rodman, ljubiteljska zgodovinarica iz Vipave. Vipavska noša je upodobljena tudi na priložnostni poštni znamki, ki jo je letos izdala Pošta Slovenije. Izviren je bil pristop Kristjana Maverja iz društva zbiralec poštne znamke Ajdovščina-Nova Gorica, ki je sam izdal posebno razglednico z motivom noše iz Vipavske doline. Motiv vipavske noše je oblikovan po akvarelu iz leta 1838, ki ga je narisal plemeniti Franz Kurz Goldenstein, avstrijski slikar, ki je leta 1850 tudi prvi po spominu naslikal Portret pesnika Franceta Prešerna.

V novi številki Vipavskega glasa je objavljen tudi prispevek o razstavi glagoljstva, posebnega črkopisa, ki sta ga uvedla Sveta brata Ciril in Metod. Razstavo so pripravili dijaki Škofijske gimnazije, ki jim je veliko pomagala Matějka Fajdiga, profesorica umetnosti in knjižničarka na gimnaziji.

Uspešen začetek dobrodelne akcije

Za mladost brez drog

V okviru dobrodelne akcije Za mladost brez drog, katere cilja sta predvsem osveščanje mladih o problematiki drog in zbiranje denarja za obnovo Don Pierinovega centra Skupnosti Srečanje na Kapeli nad Novo Gorico, je v kinodvo-

na zdravljenju v komuni, ter punca, ki se je s pomočjo bivanja v komuni ozdravila od odvisnosti od heroina.

Pogovor je potekal v okviru že večkrat premetlih debat o tem, zakaj se mladi odločajo za droge, kakšna je pri tem vloga staršev, šole in vzgoje, kako jim pomagati in podobno. Po tem, ko so kamere nehale snemati, pa se je ok-

rani v Šempetru pri Gorici v torek, 18. maja, potekala okrogla miza z naslovom Pomagajmo sočloveku v težavah. Okroglo mizo, ki se je začela z monodramo Ponovno rojen v izvedbi Tomota Goloba, fanta, ki je šel skozi pekel zasvojenosti in se s pomočjo življenja v komuni vrnil v normalno življenje, je v celoti snemala ekipa TV Primorka. Dan kasneje so televizijski posnetek, med katerim so sprejemali tudi denarne prispevke za obnovo komune na Kapeli, predvajali na TV Primorka, pa tudi na tretji mreži lokalnih televizij Slovenije. S pomočjo prispevkov televizijskih gledalcev so organizatorji akcije zbrali okrog 400 tisoč tolarjev, do zaključka akcije pa pričakujejo, da bodo zbrali okrog štiri milijone tolarjev.

Na okrogli mizi so sodelovali Zvone Horvat Žnidaršič iz Zavoda Pelikan-Karitas, Miha Kramli iz Ambulante za bolezni odvisnosti v Novi Gorici, Matej Košir z Urada za droge Republike Slovenije, Majda Pušnar iz novogoriškega centra za socialno delo, psiholog Bogdan Žorž in dve materi, katerih otroka sta trenutno

rogla miza nadaljevala z vsesplošnim udrihanjem čez obstoječi metadonski program v Sloveniji in uporabo metadona nasplah. Vsi govorniki so se strinjali, da je skrajni čas, da civilna družba združi moči in nastopi proti metadonu, kar pa po mnenju najbolje informiranih ne bo lahko, saj ima država od tovrstnega programa zelo velike finančne koristi.

V sredo, 19. maja, se je akcija Za mladost brez drog nadaljevala z odprtjem razstave literarnih in likovnih izdelkov na temo Za mladost brez drog v novogoriški galeriji Frnaža, kjer so na ogled res zanimiva dela osnovnošolcev iz sedemnajstih severnoprimeških šol, vrhunec akcije pa je bil v torek, 25. maja, ko je bil v centru Skupnosti Srečanje na Kapeli dan odprtih vrat, ki se ga je udeležil tudi Don Pierino, zvečer pa se je v novogoriškem športnem parku začela osrednja športno-glasbena prireditev, na kateri so skupaj s fanti in puncami iz Skupnosti Srečanje nastopali znani slovenski glasbeniki in športniki.

Nace Novak

Slovenija Bohinjsko-goriška proga se zarašča, prometa je čedalje manj

Progo naj bi vključili med projekte Evropske unije

Bohinjsko-goriška proga, ki poteka od Jesenic do Nove Gorice in dalje do Sežane, to je do državne meje z Italijo, je med najbolj zanemarnjenimi deli slovenskega železniškega gospodarstva. Holding Slovenske železnice in Javna agencija za železniški promet za njeno vzdrževanje namenjata zelo malo sredstev, zaradi česar travnice zarašča trava, na nekaterih odsekih pa promet postaja nevaren. Navajamo, da je na 89 kilometrov dolgem omrežju te proge, zdaj deset odsekov, kjer vlaki lahko vozijo s hitrostjo največ 50 kilometrov na uro.

Promet na bohinjsko-goriški progi ovirajo plazova v Vintgarju in pri Grahovem, pečina blizu Mosta na Soči in tudi razpoke v bohinjskem predoru, ki občasno povzročajo poplave. Promet na tej železniški prometnici sicer še poteka, tako potniški kot tovorni, vendar so njene zmogljivosti izkoriščene komaj do slabe četrtine.

Ljubitelji proge na območju Nove Gorice in v Šempetru pri Gorici menijo, da je njeno zanemarjenost mogoče odpraviti in progo usposobiti za delovanje v novih razmerah in časih. Ustanovili so Društvo za bohinjsko-goriško progo, ki je pripravilo prvi javni posvet o njeni prihodnosti. Udeleženci, to so bili strokovnjaki in poli-

tiki, so pomen, vlogo in možnosti omenjene proge prikazali z raznih vidikov, upoštevaje zlasti projekte, denimo V. prometni koridor, ki jih izvaja EU. Joško Štrukelj iz Forum za Goriško meni, da bi z usposobitvijo proge in povečanjem prometa na njej lahko zaustavili gospodarsko nazadovanje Goriške. Glavni direktor Luke Koper Bruno Korelič predlaga, da bi bohinjsko-goriško progo uvrstili v čezmejno sodelovanje Slovenije z Italijo in Avstrijo. Tadej Brate iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, sicer evropsko priznan izvedenec za železniško tehnično dediščino, je v svojem posegu na posvetovanju poudaril edinstvenost in lepoto bohinj-

ske-goriške proge v svetovnem merilu. Potem pa je opozoril, da bi morali celotno progo spomeniško dokumentirati in jo zavarovati skupaj s pripadajočimi objekti, kar bi lahko služilo za pridobivanje sredstev iz skladov evropske povezave.

Pred stoletnico proge morda njena privatizacija

Kritike udeležencev prvega javnega posvetovanja o stanju in prihodnosti bohinjsko-goriške proge sta poskušala zanikati oz. zmanjšati predstavnik slovenskih železnice. Gorazd Hartner je opozoril, "da se slovenske železnice rade posodobitev proge in povečanje prometa na njej, toda

praznih vlakov ne morejo voziti." Milan Anderlič pa je povedal, da pripravljajo spremembe državnega programa o prometu, kar bo železnicam zagotovilo več denarja." Zanimiva so bila razmišljanja Staneta Staniča, nekdanjega ministra za informiranje. Na pi-

smi direktorju slovenskih železnice Blažu Miklavčiču in direktorju Agencije za železniški promet Milanu Anderliču, v katerih ju je opozoril na slabo stanje bohinjsko-goriške proge, ni dobil odgovorov. Stanič meni, "da bo treba zainteresirati vlado, ki mora sprejeti jasno stališče. Tudi se ne strinjam z razprodajanjem nepremičnin ob železnici, saj novi lastniki nanje ne gledajo kot na arhitekturne biseri."

Kot sta na posvetovanju v Novi Gorici povedala župan tolminske občine Ernest Kemperle in županja občine Bohinj Evgenija Kegel-Korošec, se o-

be občini trudita za ohranitev turističnega avtovlaka med Mostom na Soči in Bohinjsko Bistrico. Občini pa se tudi tvorno pripravljata na praznovanje stoletnice zgraditve proge, ki bo potekala leta 2006. V bohinjski občini bodo ta jubilej zaznamovali celo tri leta, od 2005. do 2007. leta.

V društvu za bohinjsko-goriško progo bodo nadaljevali in še bolj podpirali prizadevanja za njeno ovrednotenje v novih pogojih, ki jih nudi članstvo Slovenije v EU. Če država ne bo pokazala razumevanja, skrbi in odgovornosti za to infrastrukturo, se nagibajo k temu, da bi progo dali v najem kaki zasebni gospodarski družbi.

M.

Foto DPD

Duhovniki nudijo pomoč vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

38.000 škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij v župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Če želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko **800.01.01.01**

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- poštni tekoči račun št. 57803009
- kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- bančno nakazilo na glavni italijanski bankah
- neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Za dodatna pojasnila glede omenjenih načinov kliči brezplačno informativno številko 800.01.01.01. Izberi način, ki ti najbolj ustreza. Zahvaljujemo se ti za prispevek.

CHIESA CATTOLICA - CEI Conferenza Episcopale Italiana

Športna gimnastika

Olympijini najmlajši telovadci uspešni

V četrtek, 20. maja, je bilo v telovadnici športnega združenja Olympia srečanje oziroma dvoboj po C programu v "Preskokih na mali prožni ponjavi" (kanwas). Dvoboja so se udeležili cicibani in mlajši cicibani Gimnastičnega centra

Foto JMP

Nova Gorica pod vodstvom trenerja Alena Figlja in pa domačini - orodni telovadci SZ "Olympia" pod vodstvom trenerja Mihe Vogrinčiča. Skupno je tekmovalo 24 dečkov - namreč ekipi sta šteli po 4 tekmovalce, namen srečanja pa je bil omogočiti stike med mladimi cicibani tu in onstran meje, ki se ubadajo s športno gimnastiko, priložnost za primerjavo njihovih sposobnosti in spretnosti, obnovitev dolgoletnih prijateljskih stikov med goriškimi in novogoriškimi trenerji, in ne nazadnje preverjanje znanja pred današnjim (sobota, 22.5.) srečanjem - 29. odprtim prvenstvom Slovenije - preskokov na prožni ponjavi za Bežigradom, na katerega je ekipa Olympie odpotovala danes v zgodnjih jutranjih urah.

Srečanje za mlajše cicibane (let. 1996 in mlajši) je obsegalo akrobatski poligon, za cicibane (let. 1992 in mlajši, pa serijo preskokov s kanwasom. Ob seštevku ocen preskokov oz. časa poligona so bili rezultati naslednji: Mlajši cicibani: 1. mesto - PIN-TAR JANEZ (Olympia); 2. mesto - JUG MATIČ (Gimn. center); 3. mesto - KOMEL ROK (Gimn. center). Sledijo: Agbetiafa' Daniel (OLY), Terpin Nejc (OLY), Pauletič Nikolaj (OLY), Peršolja Manuel (OLY), Mudri Tomaž (GGC), Pisk Klemen (OLY), Komjanc Kristjan (OLY), Crosatto Ivan (OLY).

Cicibani: 1. mesto - Pustovrh Sebastjan (Gimn. center); 2. mesto - KOMEL MATIJA (Gimn. center); 3. mesto - JANEŽIČ MIHA (Gimn. center); 3. mesto - TERPIN JERNEJ (Olympia). Sledijo: Čaudek Andrej (OLY), Čaudek Štefan (OLY), Corsi Matija (OLY), Tronkar Kristjan (OLY), Pipan Matija (OLY), Zec Matija (GGC), Rustja Ivan (OLY), Agbetiafa' Yao (OLY). Gimnastična sezona se tako odvijata proti koncu. Mesec maj pa je bil za mlade telovadce (in telovadke) zelo delaven, saj se jih je kar devet 30. aprila udeležilo praznika ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Isti dan - v zgodnji popoldanski uri pa je drugih 12 otrok SZ "Olympia" predstavljalo goriški UNICEF na stadionu v Novi Gorici, kjer se je v sklopu praznovanja Slovenije v EU odigrala nogometna tekma med slovenskimi časniki in v športnimi delavci Furlanije-Juljske krajine (med katerimi predsednik goriške province in Coni-ja g. Giorgio Brandolin). Nogometno srečanje je bilo v organizaciji Novogoriškega UNICEF-a. Lahko že napovemo, da bo do konca meseca v društveni telovadnici še interno tekmovanje deklic in deklet športne ritmične gimnastike, v četrtek, 27. maja, pa bo društvo ob 20. uri priredilo še standardno zaključno prireditev, ki nosi naslov "OLYMPIA CIRKUS". Vabljeni!

Čas obračunov ob zaključku sezone... po abecednem redu

Nogomet za cicibane (2)

Pa pojdimo naprej od tam, kjer smo se ustavili zadnjič. Po vrsti, kakor hiše v Trsti...

M kot Milan. Neverjetna sezona, ki so jo nogometaši iz ulice Turati sklenili z rekordnimi 82 točkami, je ustoličila Carla Ancellottija kot zmagovitega trenerja. Dež, ki mu je leta 2000 v Perugii odplaknil že osvojeni državni naslov, mu je letošnjega 2. maja naplaval zeleno lovoriko.

N kot nasvidenje. Tako je pozdravil Lippi časnike po zadnjem prvenstvenem nastopu v vlogi trenerja Juventusa. Kaj pomeni to? Se namerava trener iz Viareggia v kratkem preseliti na kako drugo klop? Težko verjamem. Mika samo ena klop: tista, s katere bi izpodrinil Trapattonija v primeru poloma italijanske posadke na Portugalskem. Če bo italijanska nogometna

ladja na portugalskih obalah Atlantskega oceana doživela brodolom, bo Trap gotovo odpuščen, njegov nesojeni naslednik pa je nedvomno kape-tan Lippi. Zanimivo bo, kdo bo septembra v Covercianu pel Barčica po morju plava...

O kot oglaševalci. Ste žejni? Odprite okno in priletela bo zlata ptička, ki se bo ob odprti steklenici vode z vami pogovarjala in igrala nogomet z zamaškom. Se vam je na univerzi kaj zalomilo? Rabite tutorja? Dovolj je, da poslušate nasvete svetovno znanih nogometašev. Mimorede: nogometaši so res naj-

zanesljivejši svetovalci za pomoč pri univerzitetnem študiju!!! Pri tem pa se mi je porodil dvom: CEPU je za svojo medijsko podobo izbrala Cristiana Vierija. Ampak, ali si ni, glede na kronične (ne)uspehe

Vierijevega Interja, s tem agencija za uspehe na univerzi naredila medvedjo uslugo? Res dobra popotnica nogometaških ekip, ki je zadnji scudetto osvojila v obdobju, ko je bil Berlinski zid še pokonci. Čestitamo za izredno intuicijo!

P kot pay per view (plačljive) postaje. Sky calcio je pred prvenstvom naznanil prihod v Italijo Ruperta Murdoch, znanega avstralskega medijskega mogotca. Kot da bi en italijanski mogotec ne bil dovolj. Murdoch je dokončno razbil tradicijo monolitnega bloka devetih tekem A-lige v dva in več dni. Nogometne tekme so se iz enega samega dneva razile čez cel teden (upoštevajoč tudi evropska tekmovanja in italijanski pokal). Ooooh, nogomet lahko sedaj po dolgovozenju konkurira celo s telenovalami Beautifulom in Vivere.

/ dalje
Andrej Černič

Ko se dotakneš osebe

Razmišljanja ob intervjujih na Radiu Trst A

Juliette Binoche in radijsko posredovanje človeških zgodb

Najprej je bil razlog za to, da sem se odločila za ogled filma, glavna igralka: Juliette Binoche. Pooseb-ljanje tistega nekaj več, kar gre preko zunanje dopadljivosti, razuma in talenta. Juliette žari. V vseh vlogah. Drug razlog za ogled filma "In my country" je bila tema: v južni Afriki se s človeškimi zgodbami, iznesenimi pred "Truth & reconciliation commission" (Komisija za resnico in spravo), ukvarjata dva radijska poročevalca: ameriški novinar Washington Post-a ter južnoafriška pesnica, ki jo poosebja Juliette Binoche. V filmski zgodbi je nekaj desetnih sekund, ko živo občutiš pomen in odgovornost posredovanja človeških zgodb. Juliette se odloči za nekaj, kar gre preko faktografskega nanizanja okrutno-

sti, ki so jih svojci ubitih, mučenih, izgnanih prinašali pred komisijo - za to je radijska postaja ni izbrala. Želeli so dušo zgodbe, osebo, ki bi znala posredovati iznakaženo podobo tiste zemlje, ki se je utapljala v medsebojnem sovraštvu in kolektivnem zatiranju temnopolte večine, obenem pa nevzdržni občutek kolektivne krivde, ki ga lahko občuti južnoafriška

belka. Juliette v svojih radijskih povezavah posreduje nezadržno, nesprejemljivo bolečino, ki jo lahko izrazi krič matere, oster kot mesarski nož; bolj kot klanje in mučenje postavi v ospredje to, kar temu sledi: razčetrjenost življenja svojcev. Bežen in seveda res samo za las primerljiv, je bil v tistih trenutkih spomin na izredno žensko, ki je sprejela, da pred mikrofoni skupno z drugimi - spregovori o lastni izkušnji posvojitve otroka. Takrat se mi je v pogovoru v živo opravičila, da gre v eter tudi to njeno čustveno doživljanje, glas gnan do solz, sam pa takrat občutiš nekaj težko razločljivega: mogoče je to odgovornost, zavedanje, da si v določenih trenutkih in v določenih pogovorih posrednik nečesa bistvenega in edinstvenega: življenjske zgodbe posameznika. Vsaka je različna, vsaka je za osebo, ki jo živi, edina, tisti mikrofoni na mizi pa srka vse to življenjsko blago, veselje, srečo, otopelost, jezo, razburjenost, strah, zgovornost in revijah. Kasparov v dosedaj izdanih knjigah predstavi širšemu občinstvu like šahovske svetovne prvake, in sicer od Steinitz do Tala, ki so od kon-

no poigravanje z lasmi tvoje duše, da ti je vsakič žal, da je mimo.

Vse te osebe, vsi ti glasovi stopajo v mikrofoni in si v bistvu želijo vsi eno: da bi izrazili svojo misel, da bi sogovornik in poslušalci slednjo razumeli, se mogoče z njo ne strinjali, vendar kljub temu: da bi jo razumeli.

O ne-strinjanju pa še nekaj: slovenski radijski poslušalci zelo poredkoma stopajo iz anonimnosti in izrazijo svoje mnenje, razen kvizov in glasbenih želja. Zakaj? Bo truje mogoče temu pomanjkanje nekega humusa kritičnosti v zamejstvu, navada, da pasivno sprejemaš in se ne - negativno pa tudi pozitivno ne - opredeljuješ? Ne verjamem v stagniranje in ne-postavljanje vprašanj, tako kot ne verjamem, da smo Slovenci tako radikalno različni od (italijanskih) sodržavljanih in (slovenskih) so-narodnjakov čez mejo, ki zelo pogosto vr-tijo številke radijskih oddaj. Kar manjka na teh tleh, je mogoče prepričanje, da je izražanje lastnega mnenja - kakršnegakoli že - sploh zaželeno. To pa zahteva redno in načrtno pogovornost.

Vida Valenčič

Srečanje z nespornim kraljem "kraljevske igre", šaha

Gari Kasparov v Bologni predstavil novo knjigo

Večina turistov povezuje Bologno z znamenitima stolpoma v mestnem središču, ljubitelji šaha pa tudi z najbolje založeno trgovino s šahovskim materialom, ki se imenuje - kajpak - Le due torri. Šahovski navdušenci iz vse Italije nakupujejo prav v tej trgovini, ki prodaja - tudi prek interneta - šahovsko literaturo in vse, kar sodi h kraljevi igri. Tudi sam sem se poslužil te možnosti, saj se mi je zdelo zelo imenitno, da mi ni treba do Bologne za nakup knjig. Tega mnenja sem bil do začetka aprila, ko sem preko elektronske pošte dobil dopis, da se bo ob izidu italijanskega prevoda drugega dela knjige "Moji veliki predhodniki" mudil Gari Kasparov prav v Bologni - to je, reci in piši, 300 km od Trsta. Najprej sem mislil, da gre za pozno prvoaprilsko šalo, a ko sem po dobrih dveh tednih ponovno prejel elektronsko sporočilo, da bo 15. maja najmočnejši šahist vseh časov prišel na predstavitev, sem nemudoma odločil, da bom tudi jaz 15. maja pač na enodnevnem izletu v Bologni.

Zaradi istega razloga se je za izlet v Bologno odločilo nad 300 ljubiteljev šaha iz vse Italije, kar

je za italijanske šahovske razmere zelo veliko število. Šah je v Italiji še vedno "eliten" pojav, saj je v šahovsko zvezo včlanjenih le nekaj tisoč igralcev in le ducat italijanskih šahistov živi od šaha. Drugod po Evropi je status

šaha nedvomno boljši: v Rusiji je šah enakovreden univerzitetni predmet, v Nemčiji pa imajo nekatera nogometna društva tudi svojo profesionalno šahovsko ekipo in vsi najboljši evropski in svetovni igralci nastopajo v tamkajšnji šahovski Bundesligi. Šahovska olimpijada leta 2006 v Turinu bi morala prispevati k večji popularizaciji šaha tudi na medijskem področju. Prihod Kasparova, ki že dobri desetletji kraljuje nad šahovskimi deskami in figurami, je "opogumil" tudi italijansko časopisje, da so posvetili nekaj prostora ne le temu dogodku, ampak tudi šahu.

Kasparov je v Bologni pravzaprav samo podpisoval knjige. Organizatorji srečanja so poskrbeli, da je vsak hitro prišel na svoj račun: Kasparov je vsakemu knjigo podpisal, se nam smehnil za spominsko sliko in že je bil na vrsti naslednji. Tako sem prišel na vrsto tudi jaz ter igral na struno "slovanske vzajemnosti".

Pozdravil sem ga v slovenščini in mu rekel, da sem Slovenec iz Italije in da je prva knjiga zame, druga pa za sina. "Ah, za sina?" se je nasmehnil in podpisal tako prvi kot drugi izvod knjige. V polomljeni ručnici sem mu dodal, da "rabotim za gazeto Novi glas" ter ga vprašal, ali bi lahko napisal tudi posvetilo našim bralcem. Kasparov je rade volje podpisal tudi list za naše bralce in to kljub trditvi organizatorjev, da podpisuje izključno najnovejši knjigi iz zbirke Moji veliki

predhodniki. Poleg tega pa mi je še povedal, da je tik pred izidom slovenski prevod knjige in da prav tako pripravljajo hrvaško izdajo. Dodal sem mu le, da je slovenska knjiga že izšla, saj sem jo že videl na policah ša-

hovske trgovine slovenskega velemojstra Bruna Parme v Ljubljani. Pa že je bil čas za spominsko sliko, na vrsti za mano pa je bil simpatičen šahist iz Barija, s katerim sva se pogovarjala pred trgovino, ko sva čakala na Kasparova.

V vlaku sem na kratko prelistal knjigi, o katerih sem veliko bral zlasti v nemških šahovskih revijah. Kasparov v dosedaj izdanih knjigah predstavi širšemu občinstvu like šahovske svetovne prvake, in sicer od Steinitz do Tala, ki so od kon-

ca devetnajstega stoletja dalje do 60. let dvajsetega stoletja zaznamovali šahovsko igro, njihove intuicije na deski, vse to pa začini z anekdotami ter seveda z analizami posameznih tekem. Slednje je, v duhu s časom, opraviš s pomočjo računalnika. Ljubitelji šaha se že veselijo izida tretje knjige, v kateri bo Kasparov predstavil mdr. Spaskija, Fischerja ter Karpova, to je šahiste, ob katerih je rasel in postal nesporen kralj kraljevske igre.

Peter Rustja

Na dnu...

ZDAJ, KO JE OSTAL PRAZEN LONEC, BO KMALU BERLUŠKONEC!

To the readers of "Novi Glas" 15.05.04 Bologna

Medškofijsko romanje na Sveto Goro Verniki iz goriške nadškofije in koprške škofije skupno molili za Evropo, ki nastaja

Z Marijo, našim upanjem, v Evropo!

Prisotnih tudi triinšestdeset udeležencev romanja treh svetišč

Pod milostno podobo svetogorske Matere Božje se že dolgo radi srečujejo ljudje iz vse Goriške in Primorske. Tudi letos so se verniki iz goriške nadškofije in koprške škofije ob koncu Marijinega meseca odpravili na Sveto Goro. Skupno medškofijsko romanje 23. maja je imelo poseben pomen, saj je Slovenija pravkar tudi uradno stopila v Evropsko unijo. Zato sta goriški nadškof msgr. Dino De Antoni in koprski škof msgr. Metod Pirih skupaj molila, da bi ob meji skupno rastle v novem bratstvu in ob vsej raznolikosti složno živeli v prenovljeni Evropi. Ob začetku slavlja, pri katerem so verniki na povabilo goriškega

nadškofa molili tudi za upokojenega nadškofa Antona Vitala Bommarca, ki leži hudo bolan v Padovi, je z romarskim križem v rokah otrok skupno stopilo v baziliko tudi 63 udeležencev romanja treh svetišč: na pobudo čezmejnega društva MOST so namreč nekateri slovenski, italijanski in furlanski verniki v soboto in nedeljo obiskali tri Marijina svetišča na starodavni romarski poti - Staro Goro, Marijino Celje in Sveto Goro -, ki povezuje tu živeče narode. O njihovem romanju bomo poročali posebej. Besedno bogoslužje v treh jezikih je zbrane vabilo k temu, da bi kot prvi apostoli vztrajali v molitvi skupaj z Marijo, da bi

zajemali vodo življenja in bili vsi eno, "da bo svet veroval, da si me ti poslal". V homiliji je msgr. De Antoni spodbudil navzoče, naj - kot učenci pred Kristusovim odhodom - bodo pričevalci evangelija s svojim vsakdanjim življenjem: skupni naj bodo v lomljenju kruha, v molitvah in poslušanju. Kakšno pa naj bo naše pričevanje na tem križišču narodov in kultur v tem zgodovinskem trenutku? Pričati moramo o pristnem dialogu, v katerem vsakdo razume drugega v njegovi drugačnosti; vsakdo naj se obrača do drugega, da bi skupno ustvarili "živčno vzajemnost". Po padcu carinskih pregrad, je še rekel goriški nadškof, moramo nadaljevati dialog, ki presega tehnično in zlasti gospodarsko dogovarjanje. Oblikovanje Evrope se ne sme omejevati samo na to! Kot kristjani dobro vemo, kaj pomeni prejemati tradicijo in jo posredovati naprej. Domače nam je tudi načelo različnosti v enotnosti, saj je prisotno že v skrivnosti Svete Trojice; zato se moramo tudi sami truditi v uresničitvi edinstva. To je naš prispevek v rasti nove Evrope. Krščanska izkušnja mora omogočiti "svobodno in urejeno sožitje bližnjih narodov": če se to ne bo uresničilo, naše krščanstvo ne bo dalo ničesar enotni Evropi. Sema takega sožitja sejemo z ro-

manjem, ki poteka leto za letom; srečanje so obogatili udeleženci romanja treh svetišč; znamenja upanja so tudi druge krščanske skupnosti, ki nudijo pomoč priseljencem itd. "Krščanski pričevalec z zastojno ljubeznijo ljubi bližnjega." Kot kristjani želimo biti možje in ženske upanja: v tem nam pomaga Marija, kraljica narodov. Tudi msgr. Pirih je toplo pozdra-

vil, poleg drugih, 63 udeležencev romanja treh svetišč, nato pa se osredotočil na lik Marije, Matere upanja, ki je edina zmogla v zbegane Jezusove učence vlti mir, ki izhaja iz trdne zakoninjenosti v Boga. Božje besede namreč dajejo gotovost in trdnost. Svetogorska Mati Božja nas spodbuja, "da ni na tem svetu tako hude nesreče ali stiske, po kateri ne bi bilo mogoče ponovno začeti znova." To so vedeli že naši predniki, saj so pri Njej vedno znova dobivali notranjo moč, da so se pogumno vračali v vsakdanje življenje. Svetogorska Kraljica je Mati upanja tudi za nas v tem zgodovinskem trenutku. Evropa je tudi Marijina, je zatrdil msgr. Pirih, saj na nobeni drugi celini ni to-

liko krajev, posvečenih Njej. Med njimi ima Sv. Gora posebno mesto, saj so jo že pred prvo svetovno vojno označili kot ideal in biser vseh romarskih krajev avstro-ogrskega cesarstva. "Narodi Evrope tako ali drugače kličemo Marijo za svojo Kraljico. Če imamo isto Kraljico, smo že zedinjeni. Zadostuje, da drug drugega gledamo z Marijinimi očmi," je še povedal koprski škof. Marija zedinja svoje otroke, ki so jih ideologije 20. stol. zapeljale "v medsebojno sovraštvo, poboje in dolgoletno odtuženost drug drugemu. Zato mora biti naš pogled v prihodnost, je še povedal msgr. Pirih, poln vedrine, optimizma in krščanskega upanja.

DD

Foto DPD

EVROPSKE VOLITVE

Slovenska skupnost se je za evropske volitve povezala s stranko Južnih Tirolcev SVP, kateri za izvolitev kandidata v Strasbourgu zadostuje 50.000 glasov. Nemci v Poadižju sami zberejo zlahka toliko število preferenc in si izvolijo človeka iz lastnih vrst. Njihov pomen pa je mnogo večji, če se v Evropi predstavijo kot zagovorniki raznih manjšinskih skupnosti, tudi zanje pa velja pravilo, da več glasov imaš, več veljaš.

Tudi letos so tako ponudili SSK in Ladincem možnost, da se jim pridružijo in s tem dajo možnost kandidatu, ki bo izvoljen, da zastopa tudi te narodne skupnosti v Italiji. Nosilec liste bo sedanji evropski poslanec Michl Ebner, na drugem mestu pa bo kandidat SSK, ki bo v vsakem primeru postal evropski referent za F-Jk in bo torej izvoljenemu poslancu lahko postavljali naše zahteve in probleme.

SSK se je odločila, da postavi na listo svojega deželnega predsednika in dolgoletnega deželnega svetovaleca dr. Draga Štoka. V teh dneh je bil na predstavitvi liste v Bocnu, kjer je ob prisotnosti 16 predstavnikov sredstev javnega obveščanja spomnil na začetke sodelovanja SSK in SVP v 70. in 80. letih. Zahvalil se je tudi sedanjemu rimskemu poslancu iste stranke S. Bruggerju za podporo ob pripravi na odobritev zaščitnega zakona ter za posege v korist Jeremitišča in ohranitev srednje valovne dolžine na frekvencah RAI.

V petek, 28. t.m., ob 18. uri, se bo Štoka udeležil okroglega mize na goriški pokrajini **NARODNE MANJŠINE V NOVI EVROPI**, ki jo organizira SSK v sodelovanju s krožkom A. Gregorčič. Povabljeni so bili vsi nosilci kandidatnih list za evropske volitve v Sloveniji in ostala dva predstavnika slovenske manjšine v Italiji, ki se bosta potegovala za izvolitev na vsedržavnih listah.

V nedeljo, 30. maja, bo naš gost na Tržaškem in Goriškem **MICHL EBNER**, nosilec liste SVP za evropske volitve. Ob 17. uri bo v kmečkem turizmu Žbogar (Zgonik-Samatorca) tiskovna konferenca, ob 18. uri bo v osmici Gomizelj v Repnu, ob 20. uri bo na Prazniku špargljev v Štandrežu, kjer bo imel govor.

KAKO VOLIMO

Na volilnici poiščemo volilni znak SVP (planiko), ga **PREKRIŽAMO** IN OB NJEM NAPIŠEMO IME NAŠEGA KANDIDATA: **ŠTOKA**

UPRAVNE VOLITVE NA GORIŠKEM

OBČINA ŠTEVERJAN - HADRIJAN CORSI

Slovenska skupnost se v občini Števerjan predstavlja samostojno s svojim kandidatom dosedanjim županom **HADRIJANOM CORSIJEM**, listo kandidatov za občinski svet in simbolom SSK; tudi volilni program pomeni nadgrajevanje dosedanjega dela. Izkušnje in doseženo delo v petih letih mandatne dobe kažejo na učinkovito upravljanje, ki je počasi spremenilo tudi lice števerjanske skupnosti.

Iz volilnega programa SSK:

❖ **ZAŠČITA SLOVENSKE MANJŠINE**: ureditev statusa manjšine z zaščitnimi normami v skladu z ustavo in mednarodnimi obvezami Italije. Izvajanje zakonov 38/01 in 482/99; zajamčeno zastopstvo manjšine v vseh izvoljenih telesih.

❖ **SAMOSTOJNOST OBČINE**: prizadevanja, da bo dežela F-Jk, ki je pristojna za krajevne uprave, pomagala manjšim občinam, kakršna je števerjanska, pri razvoju in ohranitvi samostojnosti. Nov deželni statut in preureditev krajevnih uprav sta lahko izredno nevarna, če bodo manjše občine zapostavljene.

❖ **JAVNA DELA**: prioritete: nadaljnja posodobitev glavnega in stranskega cestnega omrežja; pospešitev postopka, da bi cesta Vina in češenj prešla v pokrajinsko last in da bi jo posodobili; dograditev grezničnega omrežja; razširitev javne razsvetljave na vse zaselke v Števerjanu in Jazbinah; ponovna obnova celotnega vodovodnega omrežja; razširitev pokopališča v Števerjanu.

❖ **GOSPODARSTVO**: spodbuda k razvoju turizma in primerne razvojnega programa za ovrednotenje celotnega briškega okoliša; ovrednotenje obrtniške dejavnosti; pomoč pri pridobitvi finančnih sredstev, ki jih na podlagi programov ponuja EZ za razvoj podeželja in obrti; skrb za razvoj vinogradništva.

❖ **ŠOLA, KULTURA IN ŠPORT**: v tem mandatu je bilo vloženih veliko naporov v posodobitev šolskega poslopja in vrtca. Kvaliteta in pestra dejavnost naših društev nalagata upravi, da podpira kulturno in športno dejavnost. Občinska uprava se bo zavzemala tudi za večje sodelovanje med šolama v Števerjanu in na Dobrovem; nadaljnje vzdrževanje šolskih poslopij; zamenjavo šolskega avtobusa; izgradnjo kolesarskih stez.

❖ **SOCIALNO SKRBSTVO IN ZDRAVSTVO**: Števerjanska občina je dosegla, da bodo oskrbo starejšim nudili uslužbenici z znanjem slovenščine in mora še nadalje težiti k izboljšanju storitve; v teku so postopki za dokončno dograditev socialnega centra, za katerega bo treba poskrbeti tudi upravitelja; prizadevanje, da bi mlade družine ostajale v domači občini.

❖ **OKOLJE IN UREJANJE PROSTORA**: z ustanovitvijo družbe IRIS se obveznosti občine do občanov niso končale. Stalno bo treba paziti na kakovost uslug in njihovo ceno. Težnja po lepšem in prijaznejšem vaškem okolju.

❖ **MEDNARODNO SODELOVANJE**: utrditi že odlične vezi z občino Brda in nekaterimi občinami iz Koroške.

KANDIDATNA LISTA ZA OBČINSKI SVET:

Mirjam Černic
Mirjam Dorni
Silvana Mrak

Bogdan Ciglič
Dominik Humar
Franka Padovan

Milko Di Battista
Florijan Lango
Robert Prinčič

Marjan Drufovka
Gianni Mania'
Ivan Vogrič

KAKO VOLIMO:

Prekrižamo ime županskega kandidata ali simbol liste in ob njem napišemo preferenco za enega od kandidatov za občinski svet. Lahko se tudi odločimo, da napišemo le preferenco za občinskega svetovaleca, saj bo glas avtomatično prešel tudi na županskega kandidata. Preference so pomembne, saj bo njih število odločalo o tem, kdo bo sedel v novoizvoljenem občinskem svetu.

SOVODNJE OB SOČI

– županski kandidat **JULIJAN ČAUDEK** – podpirata ga koalicija Združeni-Uniti s skupnim znakom, ki vsebuje simbola SSK in gibanja Skupaj za Sovodnje, ter skupna kandidatna lista

DOBERDOB

– županski kandidat **IVAN ČERNIC** – podpirata ga koalicija Skupaj za bodočnost – Insieme per il futuro s skupnim znakom, ki vsebuje simbola SSK in gibanja Nova obzorja, in skupna kandidatna lista

Foto Bumbaca

